cornel cotuțiu

OPT ZILE PENTRU TOTDEAUNA

dacia

CORNEL COTUȚIU

OPT ZILE PENTRU TOTDEAUNA

ROMAN

EDITURA DACIA
CLUJ-NAPOCA 1982

Scanned with OKEN Scanner

1

Aici sîntem cinci. E fotografia care mă ten-tează cel mai mult în clipa de față. Sîntem nu de-parte de Meritul lui Horia; coliba e în dreapta. Onoe încă nu coborîse turma în cărare și soarele mai avea încă putere. Eu, Mitru, Onoe, George și jos, lasciv-senzual, Ștef, cu respirația întretăiată după fuga din spatele aparatului. Se dezbrăcase și George, uite-l: alb, nefiresc, crăcănat. Mă întreb de ce se lăsase fotografiat și dacă în acest moment știa sau încă nu știa, dacă în acest moment, sau după el, s-ar fi putut declanșa imboldul căruia încerc să-i găsesc un temei și pentru care *acum* nevoia noastră de logică, de a crede în firea lucrurilor, ne ține încă în agitație, în nedumerire. În durere. Aproape ai fi îndreptățit să spui că spiritul lui George se întru-pase în urs, aproape ai putea crede că ursul acela se umanizase prin George, așa încît acum, rememo-rînd firul celor opt zile, vei găsi, Delia, că nimic n-a fost în afara firii. Firește, încă nu am hotărît dacă George se dorise aici singur sau cu mine, *numai* cu mine, sau și în tovărășia unui al treilea; zic asta fiindcă Ștef s-a dovedit un extraordinar liant, abil intermediar între George și mine, mai mult, el însuși s-a folosit de un intermediar cînd s-a văzut nevoit să-mi transmită un ultim mesaj... Ob-servi? George are fruntea plecată, întîmplător? E o simplă prezumție, ea nu rezolvă nimic, dantelărie cu ață putredă. După plecarea ciobanilor și a tur-mei, terminarăm amenajarea colibei, mîncarăm, ne

Scanned with OKEN Scanner

îmbrăcarăm gros pentru noapte și ne perpeleam la foc, leneș, în zeama noastră, cum ar fi spus Ștef. George scruta întunericul pe deasupra limbilor de foc în direcția Prelucăi, îl urmăream și-i comparam bustul — își pusese iarăși tichia aceea pe cap — cu al lui Thomas Müntzer, cum îl știam din manualele de istorie.

Ce ciudat peisaj, spuse la un moment dat, îndreptîndu-și privirea mijită către mine.

Tu însuți ești, George, pentru mine un peisaj, i-am replicat, înfruntîndu-i privirea cu un aer degajat, ca și cum i-aș fi reamintit un adevăr demult stabilit, și am mai adăugat: Zău, crede-mă Müntzerule, și tare aș vrea să-l pot dezvălui.

Ce să dezvălui?

Peisajul . . . dar nu mai aveam chef de nici o dispută, îl urmăream pe Ștef cum așează un buștean găunos peste jarul din vatră.

Așa poți păstra focul! E clar?! — ne explică răstit, întorcîndu-ne spatele, însă brusc reveni, fața străbătută de veselie, repetînd: E clar?!

George tuși, mai mult hîrîi din gît, abia acum vorbindu-mi:

N-ai ce dezvălui. Totul ar putea să însemne sau să se reducă la văl. Desfășoară-l și vei vedea că la sfîrșit n-a mai rămas nimic, decît un văl ce se învăluise pe sine însuși.

Coerența exprimării, replica pe un ton apăsat (o, nu! lipsit de ostilitate sau severitate) și în general firescul mișcării sale în cele mai multe momente mă intimidau, recunosc, mă intimidau încît tot timpul îmi supravegheam gesturile și cuvintele. Nu numai că mă intimidau dar îmi întreținеau o stare de tensiune și nedumerire cum se întîmplă cînd descoperi o trăsătură nouă omului de lîngă tine, cînd ți se relevă brusc și, din orgoliu sau cine știe din ce pricini, nu vrei, încă nu-ți convine, s-o accepți.

Scanned with OKEN Scanner

E clar, nu? se maimuțări Ștef din nou și continuă simulînd un ton reflexiv: Cum George are plete, e inutil să se despletească, nu? căci, stimat auditoriu, totul e o împletire a propriilor sale plete. E clar, nu?

Delia, două înțelesuri doresc să cuprind. Mai întîi, de unde pînă unde pretenția lui George — pretenția? desigur! e cel mai potrivit cuvînt: pretenția, căci afirmația lui George a fost nu a unui om bizar care aruncă într-o doară două cuvinte, ci a unuia care-și revendică un adevăr, pretinde restabilirea lui și în consecință pedeapsa! — așadar pretenția lui mărturisită lui Ștef: „Eu am ucis-o". Mă intrigă apoi de ce Ștef n-a ținut pentru sine mărturisirea lui George, adică tocmai cînd, de bine de rău, toate s-au pus aparent pe limpezire și nimeni nu mai avea nevoie de fapte în plus, de întrebări și neliniști. Să-mi fi dorit el o certă desprindere de tine, în folosul Paulei? Am revenit de la tata lui George destul de buimăcit; adaugă enervarea abia strunită în fața mamei care a ținut să-mi panseze palma în fel și chip — amintindu-mi pînă și de un poet care a murit dintr-o astfel de înțepătură — cînd eu doream cît mai grabnic să rămîn singur, în camera mea, în învăluirea umbrelor. Alături de umbre. Încît a discerne îmi cere un plus de efort și răbdare.

Scanned with OKEN Scanner

2

Știi, am coborît mult mai repede decît ne așteptam deși George ne spusese că de la Preluca la Gheorghița, așa își amintește el, drumul e destul de lung. Lung n-a fost ci încet, se simțea că trenul urcă. George a sărit primul urmînd să-i dăm în grabă rucsacurile după cum ne învățase: cu mîna stîngă prins de curele iar cu dreapta capacul rucsacului; numai că, precipitați cum eram, și neîndemînatici, mai mult le-am tîrît pînă la scara vagonului aruncîndu-i-le apoi în brațe. Ajuns jos, Ștef se pipăi la piciorul cu pricina.

— S-a întîmplat ceva?

Poate nu-mi auzise întrebarea sau nu voise să-mi răspundă; tonul patetic al îngrijorării mele poate îl iritase.

Am așteptat să iasă trenul din gară.

— Trei și 13 minute — ne informă George și eram sigur că se întîmplase să fie exact ora 3 și 13 minute, altfel ne-ar fi comunicat și secundele.

Încercam să ghicesc răsăritul, să surprind vreo bănuială de lumină, dar întunericul era de nepătruns, compact și străin.

Copacii și tufele aproape ascundeau clădirea gării. Apropiindu-ne în direcția petei de lumină ce bălțea desupra micului peron, mă interesa întîi de toate cum reacționează glezna piciorului stîng; știam că înțepăturile dispar după cîteva minute de mers. Pe de altă parte, greutatea calabalîcului mă neliniștea; trupul se simțea silit la o confruntare dură, lipsită

Scanned with OKEN Scanner

de menajamente. Dar asta nu diminua satisfacția că în sfîrșit intram în pielea celui care trebuia și năzuiam să fiu. În sala de așteptare Ștef se așează cu un of de ușurare alături de bagaje și improviză o expresie de om care n-are încotro, nevoit fiind să-și dezvăluie starea de spirit și îi vorbi lui George:

— Bărbate, de-acum viața mea e în mîinile tale. Foaie creață de . . . mamut, ne-ai plonjat în necunoscut. Ți-a plăcut?

— Sînt curios, inspectore, ce foaie creață o să mai găsești după vreo doi kilometri — îi răspunse acesta surîzînd preocupat.

— Bărbate! Din partea mea n-o să auzi un of măcar. Am să urc pînă crăp.

— Nu e cazul să crăpi, am intervenit. Dacă plecăm pe la 4 și ajungem sus pe la amiază înseamnă că putem ține un ritm convenabil pentru gamba ta, glezna mea și rotula lui George.

— Ne-ar fi trebuit un șchiop de-adevăratălea ca să facem un cvartet picant.

George își tăiase o lămîie în felii subțiri așezîndu-le pe un șervețel de hîrtie și aranja meticulos cîte un cub de zahăr pe fiecare.

— Degeaba — comentă Ștef, eu dimineața nu mănînc nimic. Știu, prost obicei, dar n-am ce-i face. Abia spre prînz mă apucă . . .

— Măcar pregătiți-vă zahăr pentru urcuș — ne sfătui George cu o ironie amuzantă. Veți avea nevoie. Puneți-l în buzunarul rucsacului.

Lipsa de echivoc a cuvintelor și siguranța de sine ce știam că i-o dau experiențele anterioare, ne convinseră. Numai că era prea greu de găsit zahărul, habar n-aveam unde să-l caut, ar fi însemnat să scot totul din rucsac sau din sacul de nailon de deasupra. Ideea nu-mi surîdea deloc.

— Ai fi putut măcar să ne organizezi puțin calabalîcul — i-am reproșat.

Scanned with OKEN Scanner

— Calabalîcul e o sumă dezorganizată — rîse George în replică.

— Știi că mi-e ciudă pe tine?

Aștepta imperturbabil să mă explic.

— Ai, George, o expresie de piele de elefant. Puteai, zău, să-mi spui care e ordinea, doar sub nasul tău le-am împachetat. Așa am un talmeș-balmeș.

— Ordinea e în funcție de necesități, băiatule.

Chipul căpătase culoarea unui surîs în neștire.

— Tocmai!

— Tocmai ce?

— Știind . . .

— . . . care ți-s necesitățile? De unde atîta har?

Pedala, după cum vezi, pe atitudinea aceea a lui de indiferență amuzată, acel fel al lui de a fi care trece de cele mai multe ori, pentru un necunoscător, drept aroganță, nu rareori intimidîndu-l pe acesta din urmă; dar, nu rareori, George atrăgîndu-și în felul acesta antipatia. Într-un buzunar al rucsacului aveam lanterna, o lămîie, cîteva batoane de ciocolată, în celălalt un ghem de sfoară, antinevralgice, încă un baton de ciccolată — de ce-oi fi luat atîtea, nu știu, un măr. Ștef își găsi punga cu cuburile de zahăr iar eu am tăiat lămîia în două.

George își șterse atent cuțitul vînătoresc.

— Altfel rugînește — se explică.

Mă păcălisem cu lămîile: aveau coaja groasă și miezul puțin. George ieși afară iar Ștef, strîmbîndu-se, abandonă felia de lămîie.

— Chestiunea e să nu plouă — spuse.

— Dacă plouă, rămînem aici pînă încetează. Nu?

Cel puțin, mă gîndeam, așa amîn hărțuiala cu nesuferitul de bagaj.

— E 4 fără 20. Dacă nu plouă . . .

Prin geamurile mate, firește, nu întrezăreai nimic. M-am așezat pe bancă alături de bagaje, aproape dorind să plouă, pregătit să primesc fără comentarii

vestea amînării; aproape sugerînd că-mi convine să întîrziem plecarea. Să amînăm confruntarea despre care n-aveam decît o vagă idee dar suficientă pentru a da trupului din cînd în cînd înfiorarea unei mişcări retractile. George reveni cu plosca plină.

— Cişmeaua e alături, pe dreapta.

Nu ploua, se simţea însă în aer o răcoare umedă, grea, înăbuşită. Am potrivit jetul robinetului şi am băut din palme. O crenguţă de brad sta sleită de-a curmezişul gratiilor iar în jurul cişmelei cîţiva brazi tineri formau un decor mai deslușit în spatele căruia stăpînea întunericul implacabil, fără nuanţe. Mi-am clătit bidonaşul de plastic de cîteva ori, l-am umplut şi l-am golit şi iarăşi l-am umplut. Dintr-o subită plăcere a risipei. Am deschis la maximum robinetul ascultînd izbiturile aspre ale apei de piatră şi fier. Parcă furioase şi înfricoşate deopotrivă.

— Vezi, Horia, nu-ţi fă burta baltă.

Ştef se aplecă la gura robinetului, buzele lipindu-se de metal senzual, apa zbătîndu-se într-o isterie de stropi. Îşi şterse gura cu dosul palmei, icnind, apoi îşi dădu pălăria pe ceafă.

— Cred c-a început să plouă.

În sală l-am găsit pe George aşezat pe bancă, picioarele larg desfăcute, părea să-şi facă siesta, şi comentînd neutru:

— Nu va dura mult. Nu e o ploaie care să ne împiedice la urcuş.

— Vom vedea.

— Mai aşteptăm, nu?

Ştef ne cerea încuviinţarea amîndurora. Cel puţin într-o sală de aşteptare, virtual punct de start al itinerarului, eram egali în decizii.

— E doar o ţîrîială — adăugă George. Nu va dura mult.

— Avem toată ziua la dispoziţie — am spus răspicat. Chiar dacă am porni cu două-trei ceasuri mai tîrziu, vom ajunge acolo cînd trebuie.

Scanned with OKEN Scanner

— Adică pe la amiază sau imediat după — întări Ștef.

— Păi nu? Eram mulțumit că Ștef îmi ține isonul.

George însă:

— Nu e o ploaie care trebuie luată în serios, băieți. Să știți că nu greșesc.

— E deja ora 4 — anunță Ștef din cealaltă parte a sălii, oprit în fața ghișeului a cărui sticlă mată lăsa să se întrevadă din cînd în cînd, ca o umbră, silueta impiegatului.

Le-am propus să ne jucăm șaizeci și șase în trei dar mi-am amintit că pachetul cu cărțile era aiurea, fie în sac, fie în rucsac, între șervețele și hîrtia igienică (Ștef, cu o săptămînă în urmă, cînd George i-a întins o listă cu cele necesare: Hîrtie igienică?! Dom'le, jignim muntele. Cetină, conuri de brad, nu hîrtie. Ce-ar mai clătina din cap bunicu-meu de la poalele Cubleșului, văzînd cîtă civilizație a mai putut intra într-un nepot de țăran!). De altfel Horia nu-mi dădu atenție, ieși pe peron preocupat și reveni după cel mult un minut cu mișcări febrile.

— Haideți!

— Nu mai plouă?

L-am crezut dar am ieșit afară ridicînd fața spre întunericul mai puțin intens acum și am revenit în sală spăsit. Ștef, mai îndemînatic, mai sprințar, își luase deja rucsacul în spinare. George mă ajută, apoi scurtă sfoara cu care securea era legată la spate de bagaje.

— Simți vreo conservă în coaste?

— Le-am așezat cum mi-ai spus, plus că în partea asta am pus salteluța de burete.

Îmi arătă cum să stau, adică ceva mai aplecat în față pentru ca greutatea să se repartizeze egal. Încărcătura devenise într-adevăr suportabilă. O luarăm printre linii, unul după altul, eu ultimul. Prinsesem curaj, lui Ștef îi bălăngănea în spate legătura de sîrmă și plosca iar în față îi atîrnau aparatele foto,

Scanned with OKEN Scanner

îmi evocă imaginea caricaturală a vilegiaturistului încărcat peste măsură cu bagaje.

— Semeni cu un măgar drăgălaş — i-am spus iar el îmi mulţumi chicotind.

După vreo sută de paşi calea ferată se apropia de şosea, mergea alături, şoseaua avea terasament înalt şi şanţ de ciment. Un bec orbecăia de sus aplecat către şine. Trebuia să urcăm pe şosea, traseul începea undeva pe-aproape, ne informă George, dincolo de şosea, de unde începe satul Gheorghiţa... Cînd bagajul mă trase înapoi, după ce am sărit şanţul, mi-am dat seama ce capcană tîmpită poate fi ignoranţa. Ştef şi George ajunseseră sus, nu bănuiau că mă clatin, că o săptămînă de pregătiri e gata să eşueze într-un şanţ de ciment la două sute de metri de start. Ploaia umezise superficial pămîntul încît la ultima zvîcnire a trupului piciorul lunecă înapoi şi am îngenuncheat cu o clătinare scurtă, bagajul culcîndu-mă într-o parte. Important era că nu căzusem pe spate, în şanţ. Cei doi mă aşteptau pe un podeţ unde da la şosea o uliţă mărginaşă a satului. Aplecaţi înainte, tăcuţi, păreau să asculte nişte sunete ciudate ale pămîntului. Urmăreau totuşi cerul, infuzia plăpîndă a luminii în răsărit; venea pentru mine ca o compensaţie pentru spaima de adineaori.

— Ţigările le ai la îndemînă, Horia? — se interesă Ştef.

— Da.

Răspunsesem limpede, nemarcat de efort. Era o nică ipocrizie faţă de propriu-mi trup. De altfel mă aşteptam la reacţii imprevizibile sau de o intensitate nebănuită.

— În nădragi?

— În buzunarul din spate, inspectore.

— Să nu-mi dai. Şi nu mă mai numi aşa.

— Nici nu mă gîndesc.

Nu departe de podeţ se distingea silueta unei ca-

Scanned with OKEN Scanner

se din bîrne acoperită cu șindrilă nouă. Etajul arăta mai zvelt decît parterul.

— Nu uitați — spuse George așa cum un ghid ar fi dat ultima informație abia reușind să-și mascheze plictiseala — partea cea mai grea e tocmai urcușul acesta de început.

— Și dacă uit? — făcu repede Ștef.

George înălță fruntea în direcția masivului neguros care părea să se întindă la nesfîrșit cît cuprindeai cu ochii. Pușca culcată de la un umăr spre celălalt, prinsă deasupra rucsacului, depășindu-i și un umăr și celălalt, o prelungire ciudată a umerilor mai degrabă, și trupul său subțire și prelung închipuiau o cruce făcută la repezeală, o troiță de lemn. Sau o pasăre în spasmul morții, murind altfel decît o pasăre, înălțîndu-se într-un ultim efort, dar nedezlipindu-se de pămînt, cu niște aripi subțiri desfăcute gata să se prăbușească pe spate.

— După aceea va fi ca o plimbare lejeră.

— La braț cu Moș Martin — completă Ștef scuipînd în lături și comentînd de unul singur, ca de unul singur: Așa, inspectore, nu ți-ai uitat deprinderile...

Satul mai dormea încă, înspre răsărit. Ulița ce-o străbăteam părea de prisos. Cornii subțiri de brad împrejmuiau cîteva gospodării și erau singurul indiciu că spațiul acoperit de iarba udă poate fi străbătut fără teamă de a fi intrat în fînațul cuiva.

— Pe-aici nu cîntă cocoșii? — se interesă Ștef, doar așa, ca să-și exprime o nedumerire inventată.

Curelele rucsacului ardeau peste umeri, peste claviculă și încercam să atenuez senzația neplăcută prin dese mutări ale bagajului, mutări de centimetru și schimbări ale corpului în mers. Mă încerca o nedumerire care putea da în spaimă: de ce așa de prematur senzația de sleire a puterilor cînd practic încă nici nu intrasem în urcuș? Începuse să mă doară măseaua, suportabil. Le-am cerut să oprească și,

Scanned with OKEN Scanner

spre mirarea mea, s-au oprit îndată, fără comentarii, Ştef cel dintîi, lăsîndu-se în genunchi şi apoi într-o rînă în iarba udă.

— Ştef, o să-ţi fie greu să te ridici — aprecie George.

M-am lăsat în jos pe lîngă o buturugă din marginea şanţului, cu spatele, încît rucsacul se opri pe ea şi nu mai fu nevoie să îndepărtez curelele de pe umeri. George, rămas în picioare, deci nemarcat de efort, îmi dădu un algocalmin.

— Sus n-o să te mai doară nimic, vei vedea.

Sus... Noţiunea unui spaţiu şi timp necunoscut.

Aşezîndu-se în patru labe, bagajul îi lunecă lui Ştef pe ceafă, înfundîndu-i capul în iarbă. N-ar fi ajuns aşadar pesemne ţinea mai mult la integritatea aparatelor ce-i atîrnau în faţă. Îl auzirăm mormăind aşa cum sta ca un struţ:

— Ho, că nu eşti la păscut!

Îmi fu drag.

Un drum, mai drum ca celălalt, venea dinspre sat şi-l urmarăm. Ştiam că trebuie să am un pas constant, fie la urcuş, fie la coborîş, că trebuie să-mi reglez respiraţia, s-o stăpînesc. Deocamdată ţinea, aveam încă noţiunea respiraţiei. Ritmul îl dăduse Ştef, în frunte. George încheia şirul. În aceeaşi ordine trecurăm şi pîrîul, pe deasupra cîtorva bolovani ce ieşeau ici-colo din apă închipuind o potecă de trecere. Ştef călcă şi alături, fără să mai comenteze nici el nici noi; nu mai avea importanţă, pantofii de baschet se înmuiaseră demult. Albi, şi-i cumpărase în ajunul plecării, şi cu o dungă verde pe margine, arătau deja murdari. La intrarea în pădurricea de brad drumul se îngustă, deveni potecă, uneori confundîndu-se cu şanţul rîpei ce cresta dealul şi-l făcea să arate, poate, asemeni unei pîini deasupra căreia a rămas şi după coacere urma cuţitului. A trebuit să recunosc că urcam în sfîrşit şi

începu să plouă. Ne privirăm cu ochi tulburi, aburoși. Satul era așa de aproape.

— O ploaie suportabilă — hotărî George. Se va opri în curînd.

Dar nu se opri. Ne-am acoperit ajutîndu-ne unul pe celălalt: eu pe George, Ștef pe mine, George pe Ștef. George avea o pelerină, Ștef un fîș, eu o scurtă de ploaie. N-o știi, e una cumpărată anul trecut. Cea veche, albastră, cea pe care o știi, vreau să spun, pentru că, firește, nu era veche, nu avuse cum să ajungă veche, am pierdut-o în parc; o așezasem alături pe bancă și am uitat-o acolo și n-am mai găsit-o. George luă conducerea — treceam printr-o viroagă, eu ultimul, rămăsesem ultimul și am strigat enervat:

— Lasă-l pe Ștef în față! Tu nu te gîndești la noi.

Trecu Ștef pe lîngă el, apoi eu. Înțelegeam că George m-a ascultat așa cum face pentru moment omul matur cu un copil năzuros. Numai după ce l-am depășit cu doi pași am inspirat puternic ca să am destul aer să pot da vocii un ton concesiv și i-am spus:

— Tu ai un crac prea mare ca să fii în față.

În liniștea aburoasă se auzea distinct plescăitul noroiului sub tălpi și țîrîitul ploii pe pălăria de paie. O acustică din ce în ce mai iritantă. Gîfîiam fierbinte, bătăile inimii veneau dinafară înspre interior, timpanele erau niște gonguri în care bătea ritmic un ciocan de lemn.

— Ploaia . . .

Aerul se împuținase în jurul gurii lui Ștef. Întors către noi avea pe față un rîs crispat, habar n-avea de el.

— . . . s-a mărunțit.

Aveam impresia că mi se înmoaie pielea de pe față, de pe gît, de pe brațe, iar sub ea fibrele mușchilor deveniseră rigide și mai apoi ca de carton. Ne găseam la marginea pădurricii, ieșisem din ea și

Scanned with OKEN Scanner

panta urca mai dulce, acoperită de pajiște. Iarba grea de apă ajungea pînă la genunchi, îmi sufulcasem blugii degeaba. Poteca, alunecoasă, era de nefolosit, trebuia să ne croim drum alături. Voiam să-l întreb ceva pe George, ceva care să mă enerveze și eservîndu-mă să simt că mi-e mai ușor, să cred că orice este suportabil, să înțeleg că este în firea omului ca totul să devină suportabil și să nu uit de ce mă aflu aici și nu în altă parte. Rezemați de cîte un fag tînăr ne priveam nevăzîndu-ne. Tentația de a mă trînti jos ca o abandonare, ca într-un somn după care nu mai urmează nimic, mă împrejmuise, și voința de a o îndepărta devenise un peștișor pe care-l urmăream cum se zbate din ce în ce mai neputincios, cu spasme în răstimpuri. Cînd l-am auzit pe George vorbind limpede:

— Totul e să treceți cu bine de punctul critic.

În realitate mi se adresa mie. Doar mie, Ștef mai era încă un indezirabil. Ș-apoi va fi fost unul din acele capricii imprevizibile de duioșie și solicitudine, cărora nu le rezistam decît supus, și eu însumi înduioșat.

Scanned with OKEN Scanner

3

Mînerul se gîndise inițial să-l facă din corn de cerb. Își pusese speranță — spunea fără reproș, într-un văr, unul care reușea prin nu știu ce cunoștințe, ce aveau obligații față de el, să facă rost de coarne de cerb. Își confecționase un candelabru extraordinar, un fel ingenios de împletitură din coarne de cerb.

Înțelegi cum vine asta, îți poți imagina? insista dorind intens să-l înțeleg, să-mi închipui exact ceea ce el văzuse. Plus că toată casa era plină de coarne de cerb, fie de pur decor, fie în chip de cuiere. Firește, atîta bogăție de coarne crea în ansamblu o impresie stranie, aproape neplăcută. Mi-a dat un corn dar nu din cel potrivit mie.

George străbătea niște momente ale poftei de vorbă, deși am convenit, nu-i așa? că în realitate trăia o criză a delicateței, un frison de spaimă în fața singurătății. Pasiunea și stăruința în cuvinte intrau, ajungeau mai totdeauna, în disproporție cu subiectul în discuție. Oare n-am fost nedrepți de cîte ori am luat o atitudine de condescendență față de el? A ieșit pentru un moment din odaie, a schimbat cîteva cuvinte cu tatăl lui și reveni cu o ramură dintr-o coroană de cerb. Avea dreptate, dimensiunile nu erau aceleași, lama cuțitului avea o lățime mult mai mare. Mi-am amintit de senzația ce am încercat-o cu cîțiva ani în urmă cînd am avut ocazia să pipăi un corn viu.

Știu cum vine asta, mă întrerupse febril, întîi și întîi te șochează căldura lui, nu-i așa? o căldură

moale, pufoasă, aproape umedă. Eu prima dată am avut senzația că ating din nebăgare de seamă o rană deschisă.

Și încă ceva, am adăugat, nu te aștepți să dai de un strat foarte fin de puf care acoperă cornul, nu-i așa? Cînd i-am prins cornul prin plasa de sîrmă . . .

Am descoperit amuzați că vorbim de același cerb, de același loc, ne-am amintit că fuseserăm doar împreună într-o excursie, și la Tîrgu Mureș împreună am vizitat parcul zoologic și aceleași coarne ale aceluiași cerb am pipăit, cerbul pe care l-am îndopat cu biscuiți, deși pe o tăbliță prinsă de gard se atrăgea atenția că . . .

Însă, reluă George arătîndu-mi mînerul, m-a învățat cineva cum să-l prepar pe ăsta și te rog să mă crezi că am lucrat cîteva zile la el.

Scoase mînerul dintr-o îmbrobodítură de pînză de molton, ținîndu-l — aș zice — farmaceutic în mînă și dealtfel chiar mi-a cerut să nu mă supăr (închipuie-ți!), dar n-o să mi-l dea să-l țin în mînă, ar rămîne urme, încă nu l-a dat cu lac și prin urmare . . . Mi-a explicat că n-ai fi dat doi bani pe lemn, arăta ca o scîndură, un capăt de scîndură ce o întîlnești în drum și dai cu bombeul pantofului în ea, așa, de distracție, dar uite ce a fost în stare să scoată din ea. Nu mai reții din ce spusese că e, din ce lemn, salcîm, stejar, știu eu?, nu mai reții, mînerul era destul de ușor și, presupun, plăcut să-l ții în mînă.

L-am șlefuit după palma mea, știi, așa aderența epidermei, a palmei e perfectă, așa cuțitul devine o prelungire a mîinii, ideală. Am folosit cîteva feluri de șmirghel, de la cel mai dur pînă la unul din cele mai fine. Uite, uite șmirghelul ăsta, ai impresia că e mai degrabă o bucată de pluș decît . . . Acuma lemnul are culoarea asta vinețiu-roșcată, dar nuanțele sînt altele atunci cînd lucrezi lemnul, fiind-

Scanned with OKEN Scanner

că după aceea acționează umiditatea și porii, înțelegi... și nuanțele se închid. Însă finețea...

Îmi ceru din nou să nu mă supăr că nu mă lasă să pipăi lemnul, dar, ca o concesie, aplică mînerul pe obrazul meu.

Obrazul simte la fel, nu-i așa? Ce finețe! Nu-i așa?

Ridică obiectul în lumină, cercetîndu-l cu privirea mijită, ușor îngrijorat, căci, mi-am dat seama îndată, cum nu eram bărbierit, țepii ar fi putut lăsa niște incizii pe oglinda luciului.

Bine, dar cum fixezi lama cuțitului în mîner?

O, nu e nici o problemă! E cea mai ușoară problemă, băiatul de care ți-am vorbit mi-a dat un soi de rășină sintetică care se solidifică de așa natură că lemnul rămîne lipit definitiv de metal, așa cum se întîmplă cu plomba aceea americănească, rezistă chiar mai mult decît dintele.

Era nemulțumit de felul cum se făcuse tăietura în interiorul mînerului, fiindcă lama — aici, demonstrativ, introduse lama, cu aceeași grijă farmaceutică — lama are o înclinație puțin nepotrivită în prelungirea mînerului, o deviere. A avut oarecare necazuri cu apărătoarea de la capătul mînerului, deși din aluminiu, a trebuit să se silească binișor pînă a îndoit-o și polizat-o încît să o aducă la dimensiunea dorită. Va fi fixată în mîner cu patru șurubele, a, nu, nu din acelea ordinare, există un fel de șuruburi mici folosite la aparatură fină, din acelea cu șănțuleț în cruce. Dificil a fost însă cu însemnele de blazon. Mi le arătă, erau patru, tot din aluminiu, semănau cu o figură din heraldica engleză, necesitaseră o pilire fină, răbdătoare, minuțioasă, fusese realmente muncă de bijutier. Era de prisos să-l întreb dacă a făcut-o din plăcere sau l-a obosit toată îndeletnicirea asta. Lama cuțitului avea o siluetă plăcută, strălucea tulburător, imaginea ei n-o puteai asocia cu ideea de utilitate.

Scanned with OKEN Scanner

Teacă, urmă George, privirea lunecînd și închipuind conturul numai de el știut în jurul metalului, va fi din talpă, un anume fel de talpă, am un unchi cizmar, am tratat deja cu el, i-am dat dimensiunile, dar execuția propriu-zisă am s-o fac eu; e nevoie aici, te-ai convins, de o muncă artizanală, nu oricum. Și cusătura nu va fi oricum, nu sfoară din aceea pregătită cu fel de fel de unsori, o cusătură tot din piele, înțelegi? fîșii subțiri, în cruciș sau paralel, încă nu m-am hotărît. Lama să știi că e ușor casabilă, e special preparată și, să vezi . .

Pe scrin se găsea un sfeșnic auriu cu trei brațe, complicat executat, brațe care susțineau un clopoțel de alamă ce putea fi lovit cu un ciocănel din același metal. George cumpăni lama cuțitului pe apărător și o lovi cu ciocănelul; gestul amintea de acela al dirijorului cînd duce diapazonul la ureche.

Un sunet extraordinar, nu-i așa, Horia? O puritate de cristal. Uite . . .

Mai lovi încă o dată lama cuțitului.

Dacă încerci să-ți imaginezi o scenă de duel . . . Auzi? Te asigur că de acum încolo altfel vei urmări duelurile din filme. Sunetul cuțitului meu îți dă însoțirea acustică cea mai adecvată unui duel. Nu-i așa? Ascultă . . . Nu-i așa?

Scanned with OKEN Scanner

4

Reluă, cu o schimbare în ton ce numai eu i-o puteam sesiza, acum adresîndu-se amîndurora:

— Totul e să treceți cu bine de punctul critic. Cum vă mai spuneam.

Hm! Punctul critic . . .

— Haideți.

Am privit în urmă, se luminase. Puteai distinge fără greutate silueta munților dinspre miazăzi. Gheorghița mai somnola probabil.

— Atunci cînd simți că nu mai ai puterea de a amîna cu încă un pas înainte . . . acest . . .

M-am dezlipit de trunchi.

— Are foarte mare importanță asta. După aceea e floare la ureche.

— Trupul meu, George, n-a trecut niciodată printr-o împrejurare după care să urmeze o floare la ureche.

— Și cum arată punctul ăsta critic? — se interesă Ștef foarte serios.

Îmi era destul de anevoie să îndoi un genunche, să-mi mut greutatea pe celălalt picior. Mișcări stîngace, încete și dezarticulate.

— Și cum să fac să nu mă opresc la punctul critic?

— Să faci încă un pas înainte.

— Înapoi nu se poate?

Începuse să mă enerveze Ștef, căci mi se părea că trebuie să plătesc cu un efort în plus fiecare cuvînt ce i-l auzeam.

Scanned with OKEN Scanner

— Probabil că da. Important e să nu te abandonezi.

— Să nu abandonezi sau să nu *te* abandonezi?

În dreapta povîrnișul se pierdea în pîclă.

— Asta înseamnă . . .

Ochii lui Ștef aveau o sclipire nefirească, parcă dementă.

— Asta seamănă a mușt ruia . . . a mușt ru-lu-ială psihologică, nu-i așa?

— Totul e să respingi ideea.

— Horia, tu o respingi?

Pasul următor rămăsese în suspensie. Peștișorul acela numit voință se zbătea într-o nebulozitate din ce în ce mai grea.

— Taci naibii, dobitocule!

Călcasem strîmb, piciorul alunecase, celălalt nu-l mai putea ajuta și cred că, dacă n-aș fi strigat, aș fi alunecat pe spate. Ștef se îneca acum la fiecare cuvînt:

— Mai bine ar fi, George .... ideea virgulei critice.

Nu puteai ști ce se prelinge pe față: sudoare sau ploaie sau și una și alta. Alături, o groapă largă, ca un ceaun uriaș îngropat pînă la gură. În stînga o movilă, urcînd și ea de-a lungul cărării. M-am oprit, trupul se cumpănea, vibra. Am dat drumul rucsacului și zgomotul lui ca de obiect ce se zdrobește de pămînt fu ca o răzbunare binemeritată. Nu îndrăzneam să mă așez, ar fi echivalat cu o rupere în două a trupului.

— O virgulă, Horia, e garanția trecerii . . .

George se așezase lîngă mine tamponîndu-și fața meticulos cu un șervețel de hîrtie. Își găsise și el unde să facă pe pedantul! Să mă explic însă: aveam certitudinea că nu se oprise din întîmplare lîngă mine, nu se oprise ci rămase, asta dintr-un fel de duioșie nemărturisită pentru efortul care încă nu ajunsese să mă copleșească. De aceea și aveam sen-

Scanned with OKEN Scanner

zația că se așezase lîngă mine. Eram încă — ciudat, cînd te gîndești că e vorba de George —, copilul mofturos căruia încă i se mai pot înghiți capriciile... Avea și George chipul marcat de efort, ceea ce-mi dădu un răgaz de a gîndi mai limpede.

— Virgula e o haltă mult mai mică decît...

— Așa-i, inspectore...

Intenția de haz avea ceva ocrotitor, afectuos. George își plimbă degetul prin fața ochilor mei și-l îndreptă în sensul crestei.

— Vezi îngrăditura aceea de fîn?

— De fîn?!

— Sînt vreo patru sute de metri pînă acolo. De acolo panta e mai ușoară. Dar pînă acolo...

Nu aveam putere să aleg. Bagajele prezentau același inconvenient fie că-mi continuam drumul, fie că m-aș fi întors în Gheorghița. Greutatea lor rămînea aceeași pentru indiferent care direcție — era o realitate simplă și de neconvertit, ceea ce-mi sporea neputința și disperarea. Mă simțeam mai legat de pușca de vînătoare a lui George, de ideea mai degrabă că mă pot simți legat de ea, de beneficiul siguranței ce va avea s-o prezinte acolo sus. Am strîns din dinți furios și dezamăgit: Pentru asta mă aflam aici?!

— Momentul tău... Ai avut, ai și tu?

— Da.

— Cînd? — se interesă Ștef cu o grimasă de paiață. Anul trecut?

— Ai trecut de el, George?

— Da.

Făcuse șervețelul cocoloș și îl aruncă în groapă.

— Cum?

— ... Pe tăcute. Eu aș zice să...

L-am rugat să rămînă în spatele meu, aproape. Dacă s-ar întîmpla cumva să... Iar George sec:

— Bine.

Și mă ajută să-mi iau rucsacul. Ștef urca deja.

Scanned with OKEN Scanner

— Uite ce peisaj în vale.

Nu pornisem încă, eram cu spatele la el și n-am întors capul ca apoi să mormăi măcar acel îhî afirmativ. Voiam să înțeleagă că era ca și cum chiar i-aș fi întors spatele pentru împrejurarea asta care mă umilește, pentru nevoia animalică de odihnă, pentru uluirea în fața acestui efort ce nu mi-l putusem imagina, pentru orgoliul jignit de rezistența trupului. Urcam pieptiș, năucit de transpirație și gîfîiam. Nu mai înțelegeam la un moment dat rostul poverii ce amenința să-mi strivească trupul. De ce 30 de kilograme în spinare?! Uram noțiunea de greutate. Lent, amețit, intram în abrutizare. Mi-am amintit de cei rătăciți în munte pe vreme de iarnă și care mor înghețați intrînd într-un fel de comă a reveriei și căldurii. Înțelegeam clipa aceea; dar nu mai avea importanță decît îndărătnicia lui Ștef de a-mi ridiculiza dorul de odihnă, el, la cîțiva pași înaintea mea, cu aparatele bălăngănindu-i pe piept, spînzurate de gît, cu legătura de sîrmă legată la spate și scîncind la fiecare balans niște sunete umede. Rațiunea de a fi se reducea la chinul efortului, la o acțiune ce căpătase un sens stupid: a împinge mereu înainte, mereu mai sus o cantitate de carne, de oase și sînge, plus rucsacul și sacul de deasupra. Punctul terminus era o abstracțiune, un nimic neglijabil. Satisfacția, răsplata — ceva ridicol, insignifiant. Doar timpanele gata să plesnească și sudoarea sărată în ochi. Și greața, pentru că trupul rezistă. Greața pentru încăpățînarea care trăia în sine, fără finalitate. Iar Ștef — ca un pește cu bronhiile deschise. Și mușchii încordați executînd mișcări mecanice. Și din cînd în cînd o întrebare, alimentînd ca o combustie, năuceala: Pentru ce? Ștef îmbrățișă un molid retezat de mijloc. Privea cu ochii cît cepele un alt trunchi, de-alături, doborît la pămînt, dar mai viguros; își imagina probabil cei doi pași necesari pînă acolo, își închipuia cu-

Scanned with OKEN Scanner

fundîndu-se în iarba umflată de iarbă, în așa fel încît povara să rămînă pe trunchi ușurîndu-i umerii. A întors capul ațintindu-l pe George cu o privire goală; privirea prinse apoi culoare, zîmbetul tresări în colțul gurii.

— Virgula . . .

Aerul se împotrivea dar am trecut de Ștef la capătul molidului, la vîrful lui înecat în iarbă și l-am auzit din nou:

— Unde-i Hogaș!? Cu Pisicuța lui! Rahat, drumuri de munte! L-aș ucide!

Se descoperise făcîndu-și vînt cu pălăria, ținîndu-și fața în sus, s-o spele burnița. Așa vorbi:

— Nu, mai întîi i-aș face o poză.

Își umezi buzele trecîndu-și limba alene peste ele. L-am imitat și am descoperit că mi-e sete. Pe o frunză de coada-șoricelului două boabe de apă tocmai se uneau; după o scurtă cumpănire, picătura se scurse, dispăru.

— Dacă ne oprim aici mai mult, e ca și cum va trebui să luăm totul de la capăt.

— De ce atîta grabă?! — m-am burzuluit.

— Ca să nu pierzi ceea ce ai cîștigat. A doua oară nu vei mai vrea să cîștigi ceea ce nici acum n-ai vrut să cîștigi dar ai cîștigat.

— Cum e cînd treci de punctul critic? — m-am interesat tam-nisam.

George scoase cuțitul din teaca de la brîu și-l aruncă în trunchiul doborît. L-am mai întrebat:

— Cît mai e pînă vine?

— Depinde.

— Nu-mi dau seama.

— Poate vine cînd ți-l propui.

— Aiurea!

— Al tău, Horia, se pare că a trecut.

— Du-te naibii!

Dar risul lui Ștef mi-o confirmă. Eram nepregătit să mă accept într-o realitate care implica alt

Scanned with OKEN Scanner

înțeles decît cel de pînă acum. Nu mai aveam pentru ce privi înapoi decît din punct de vedere strict turistic, doar pentru atît; ceea ce nu mai prezenta interes. Nu mai exista decît înainte — slabă, modestă compensație pentru revolta de pînă acum și calvarul care urma și conștiința că va urma. Am avut un moment de duioșie pentru ce rămăsese în urmă căci era ceea ce nu știam că este, că va fi, că poate fi, că de la un moment dat nu-mi mai rămîne decît o singură alternativă.

De-a lungul potecii se înșirau molizi tineri, iicicolo fagi cu frunza crudă, apoi străbăturăm un pîlc de brazi, ultimii rezemîndu-și crengile de jos în panta abruptă brusc a crestei și George ne comunică din spate:

— Urmează îndată un platou și o mică depresiune.

Țîrîia mai molcom, banal și George adăugă:

— Iar cînd ajungem la poala pădurii, s-ar zice că sîntem la jumătatea urcușului.

Cărarea deveni într-adevăr mai ușoară, bagajul mai suportabil — o povară pe care chiar o poți neglija. În stînga urca tufăriș iar în dreapta și în față se deschidea o căldare imensă și în marginea ei începea pădurea, pădurea pădure, pădurea codru.

— Poalele Mucedului — murmură George.

Un hămăit de dulău furios se auzea înspre dreapta, de unde, în curînd, se lăsă vederii o căsulie din bîrne așezată la mijlocul pajiștii pe jumătate cosite, în dreapta, pe jumătate încă necosită, în stînga și plină de margarete. George chiar exclamă blînd:

— Ce de margarete!

— *Crysanthemum leuconthemum* — interveni Ștef admirativ, după care, minunîndu-se de propria-i pronunțare, eliberată de tensiune, adăugă: Fraților, pasiunea mea pentru biologie își primește încă o confirmare! Ce contează vreme mahmură, umezeală de să-ți storci nădragii, ce contează pîcla asta

fumegoasă și țîrîiala asta mocănească, ce contează dulăul ăsta care latră și dă din coadă, cînd ți-e hărăzit să dai cu ochii de Poiana margaretelor!

Nu-l prindea nici patosul, chiar dacă ar fi fost adevărată ardoarea mărturisirii, nici simularea. Nepotrivirea asta, nota forțată a scenei provenea de la vestimentație mai cu seamă. Semăna, așa cum arăta, așa de bine cu un țăran, poate cu cel care ar fi fost țăran dacă nu părăsea poalele Cubleșuiui — or, această asemănare o găseam absolut nepotrivită cu niște efuziuni sentimentale mai mult sau mai puțin false ale unui oarecare turist. Noi, în ochii noștri, nu eram nici oarecare și nici turiști.

— Iată o clipă — continuă maimuțărindu-se — în care s-a născut un toponim: Poiana margaretelor...

Dulăul ne da tîrcoale, dar eram trei.

— Chiar cînd dau mai mulți peste tine — ținu să mă instruiască Ștef — important e să te faci că plouă. O știu de mic, cînd mergeam pe Cubleș la stînă.

— Ai întîlnit și urși atunci?

— Te cred. Eram colegi la zmeuriș.

— Știu că sînt pașnici. Nu-i așa?

— Va urma să ne convingem. Masivul în care urcăm e cel mai bogat în urși.

— Poate de aceea destul de rar vizitat de amatori — reflectă George.

— Și tocmai pe-aici...

Căutam să deslușesc pe chipul celor doi vreo tresărire de neliniște care să-mi îndreptățească starea de spirit. Nici pe departe așa ceva, amîndoi vorbeau serios.

— Doar cei turbați se aruncă la om — precizâ George.

— Numai că din ăștia întîlnești unu la o mie — fu de părere Ștef.

Scanned with OKEN Scanner

— Chiar și așa, chestiunea este că ei există și că...

Era încărcătura de neliniște ce stătuse în latență pînă acum, am provocat-o și mi-a dat confirmarea.

— Uite ce peisaj încîntător! — exclamă George.

Mă cam agasă acest „încîntător" al lui George; din două motive: îmi părea deplasat să oferi cuiva o informație asupra psihicului tău dacă acesta nu ți-o cere, ș-apoi de ce să faci pe cineva părtaș la entuziasmele tale, pe cineva care abia își trage răsuflarea după ce a trecut printr-o ridicolă agonie. Dar mai era un motiv: indiferența sa pentru ceea ce mie nu-mi putea fi indiferent: pericolul, difuz, de fundal, ce implica prezența noastră aici. Indiferența sau siguranța sa îmi crea o situație de handicap și mă umilea. Și totuși mai era un al patrulea motiv: dependența noastră față de el — cel puțin a mea, căci îi acordasem privilegiul responsabilității de grup și el și-l însușise, te rog să mă crezi, și-l însușise cu vădită plăcere. Un privilegiu asigurat de pușca lui de vînătoare. Subordonarea mea nu m-ar fi iritat, dacă l-aș fi văzut mai îngăduitor, mai tolerant cu condiția mea de novice și în același timp cu cea de sedentar pus deodată pe galop. Nu înțelegeam decît că s-a întîmplat să fim, eu și Ștef, persoane anexă, obiecte în inventarul său; altfel ar fi căutat un alt itinerar care să ne ducă pe Mucedu; eram un combatant trimis direct în linia întîi fără să fi fost învățat măcar cum se trage cu pușca. Iar el: Ce peisaj încîntător. Ar fi trebuit acolo, jos, să-mi explice de ce am nevoie de saci de nailon și de ce chiar trei și nu doi, de ce pungi, de ce ghem de sfoară, de ce pătură, de ce cămașă de corp. Poate m-aș fi împăcat cu situația asta dacă aș fi putut dibui mecanismul interior al conduitei sale, sau măcar o slăbiciune tovarășă cu a mea. O diferență în minus sau în plus, o șovăire neașteptată, nefirească acolo jos, dar posibilă aici. Nu era nici o

Scanned with OKEN Scanner

deosebire între „Ce peisaj încîntător“ din urmă cu o săptămînă, cînd definitivam pe hartă traseul, trîntiți pe iarbă în livada tatălui său și „Ce peisaj încîntător“ de-acum, cu burnița asta interminabilă, cu mohorala și pîcla jur-împrejurului. Eram încredințat că Ștef n-ar fi exclamat în nici o altă împrejurare decît aici acel *Crysanthemum* și mai nu știu cum.

Intrarăm în pădure prin despicătura unei rîpi, destul de abrupte și noroioase, nici un colț de piatră nu ne sta în ajutor, pasul alunecînd înapoi.

— Ce tîmpenie sisifică! — exclamă Ștef, dîndu-și pălăria pe ceafă cu o mînă murdară de noroi.

La nici 30 de pași ne-am oprit să ne tragem răsuflarea. Cu o clipă înainte eram tentat să-i cer lui Ștef să tacă, să tacă atunci cînd urcăm. Noroc că n-am făcut-o, ar fi fost o prostie, un abuz de care m-aș fi jenat mult timp după aceea. Ce se întîmplase: mă apucase, uite-așa, o iritare pe seama lui; niște acumulări în latență își cereau un nume, or eu încă nu eram pregătit s-o fac în acest efort de a urca de o îndîrjire inutilă; încă nu-mi era familiar raportul între imaginea unui Ștef din vremea liceului și cel de acum care mă obliga să-i schimb locul în scara mea de valori. Pe de o parte timoratul Ștef, stingher și gata de fugă, cum apăruse în primele zile de liceu — îmbrăcat modest și țeapăn în costumul de haine, de care se vedea că încă nu avusese parte pînă atunci —, apoi adolescentul blînd din anii următori, ieșit din anonimatul elevilor interniști prin pasiunea lui cu totul hilară pentru pantofii lustruiți ore în șir, și pe de altă parte bărbatul în toată puterea de acum, atît de firesc în siguranța de sine și mînuind cuvintele cu naturalețe și nu de puține ori cu ironie. „Tîmpenie sisifică!“ — nici un accent de contrafacere, expresia îi venise cum altădată ar fi tras o înjurătură alergînd pe dealuri după o capră îndărătnică.

Scanned with OKEN Scanner

Nici nostima lui pasiune pentru botanică nu-mi trezea suspiciuni și l-am admirat în sinea mea de cîte ori l-am surprins strunindu-și, nu fără umor, plăcerea de a-și etala cunoștințele. Simțul măsurii veghea neslăbit.

George nu părea marcat de efort. Mai mult, nici măcar nu respira. Totul murise înafara privirii în care se citea uimire și stupefacție. Privirea cădea asupra mea și era aceeași cu cea din urmă cu o săptămînă. Se repetă, am gîndit nedumerit, o secvență de acum o săptămînă, o felie de timp se vrea derulată din nou și ne-a surprins tocmai aici, în drumul rîpei. Știi jocul acela al copiilor cînd cineva spune un cuvînt, un cuvînt ales dinainte și acceptat de toți și în acel moment fiecare e obligat să rămînă în poziția în care cuvîntul l-a prins — uneori poziții caraghioase, alteori, dimpotrivă, de o grație stranie. Cumva asemănător trebuie să fi arătat noi pentru cîteva clipe, cel puțin George și cu mine.

Scanned with OKEN Scanner

5

Înțelesesem prea bine răspunsul Paulei. Însă mă interesa altceva și, repetînd întrebarea, speram că voi găsi în tonul refuzului un indiciu că a rămas oarecum afectată neîndeplinindu-mi dorința sau, în cel mai rău caz, indiferentă.

Nu, a răspuns a doua oară și m-am convins: fără aversiune și la fel de încet. Aproape înăbușit. Eventual: ceea ce mai rămăsese din cuvintele nespuse, reprimate.

Trasa la nesfîrșit cu vîrful crenguței linii pe parapetul terasei, linii ce nu lăsau urme. Decît în imaginație.

Ghiță cred că s-a cherchelit de patru ori în viața lui: o dată la absolvirea liceului, apoi la absolvirea facultății, a treia oară la revederea de 10 ani de la absolvirea liceului și a patra oară acum. Îi explica lui Nelu Ve, rîzînd mai tot timpul, de ce șahul și pronosportul — marile lui pasiuni — au sarea și piperul necesar unei vieți întregi. Văzîndu-mă, îl abandonă brusc pe Nelu Ve și făcu o grimasă de copil mofturos mormăindu-mi la ureche:

Tot n-am înțeles ce caută Lică Mureșan cu noi. N-am fost colegi de clasă, ș-apoi nu se pricepe la șah, l-am bătut mutînd piesele cu limba.

Ți-am spus și ieri, dragul meu fost șef de clasă, că băiatul se pricepe la probleme de-astea de organizare. Și banchetul de la școală și spălăcenia asta de la cabană el le-a pus la punct.

Iar el, abia stăpînindu-și rîsul:

Scanned with OKEN Scanner

Atunci de ce nu l-a pus la punct și pe Dumnezeu? Să nu ne dea ploaie azi, tocmai azi! Că doară numai o dată se întîmplă 15 ani de la terminarea liceului!

Iritarea Paulei încetă îndată ce Ghiță ne părăsi; agitînd un castravete prin aer, Nelu I îl chema din celălalt colț al terasei. Îi eram recunoscători, cred, deopotrivă și cum în noaptea banchetului Nelu I fu de o limbuție și haz debordante, îl mai urmărirăm cîteva clipe, mai cu seamă că Ghiță, după ce mușcă din castravete, insista cu o întrebare care de fiecare dată îl înveselea:

Cum e viața ta? Spune-mi, cum e viața ta?

Nelu I rîdea, încercînd să-l momească cu un cîrnăcior.

Cum e viața ta, spune-mi . . .

De ce mă tutuiți?

Întrebarea Paulei era de o curiozitate vie și de o spontaneitate lipsită de reproș.

Pentru că eu încă n-am împlinit 20 de ani iar dumneavoastră sînteți cu vreo . . .?

Tunetul fu un prilej bun de a-i întrerupe argumentația și mie de a-mi întîrzia răspunsul.

Paula, poate fi un banal mod de a-ți sugera că doresc să ne apropiem, să spargem gheața. Nu te-ai gîndit la asta?

De ce s-o spargi cînd se poate patina pe ea?

O rafală de ploaie ne îndepărtă de stîlpul terasei, riscam să ne ude pînă la piele. Se așeză în singurul fotoliu de răchită rămas neocupat. M-am apropiat, lipindu-mă de împletitura de nuiele. Ca să-i vorbesc fără ca cei aflați pe terasă să poată bănui, nici măcar după fizionomia feței, natura conversației noastre.

De acord, Paula. Atunci hai să patinăm tutuindu-ne.

Dar v-ați gîndit dacăt mie îmi convine?

Scanned with OKEN Scanner

Are o zvîcnire a capului asemănătoare ție, Delia; zvîcnirea aceea urmată de pendularea pletelor, energic, încremenind apoi — atît de neașteptat încît niciodată n-am reușit să mă obișnuiesc, poate nici n-am dorit-o —, și de fiecare dată o șuviță bogată căzînd pe frunte, Paula uitînd-o o vreme așa, tu aruncînd-o îndată înapoi.

V-ați gîndit dacă îmi convine? — repetă Paula.

Nu m-am gîndit, ci-mi imaginam, mi te imaginam deja patinînd... Bine, Paula, ai dreptate cu tutuiala asta, să ne alegem, sau să rămînem fiecare la formula pe care o crede de cuviință. Poftim: cînd pleci înapoi, domnișoară Paula?

Nu știu, Ștef hotărăște, el m-a adus, el mă duce înapoi. Dar *tu*?

Am simțit în inimă zvîcnetul unui ghimpe. Fusesem întîmpinat pașnic, mă lăsasem ademenit și mă vedeam brusc imobilizat și legat fedeleș. M-am aplecat spre ea, cu o bruschețe pentru care eu însumi nu eram pregătit, încît, dacă nu intervenea Hangan, n-aș fi știut ce urmează să mai fac — poate aș fi rămas așa, înfruntîndu-i privirea — căci trebuia să urmeze ceva explicit gestului meu, ceva firesc pentru a da alt înțeles acestui spasm mai puternic decît voința mea și necruțător cu ceea ce se dovedea a fi acum ipocrizia recluziunii mele. Hangan mă prinse de după ceafă, trăgîndu-mă spre el, în felul lui dur de a fi duios:

O întrebare, Horică, boțul tatii. Spune-mi, fac o micro-anchetă, spune-mi cine a rămas cel mai îndrăgit profesor din istoria liceului nostru? Nu-i așa că domnul Vlăduț? Țucu-te!

Înotînd cu mîinile prin aer, trase un gît zdravăn din sticla ce i-o întinsese Valentina.

E clar, exclamă patetic, apoi lui Ghiță: Dar tu ce zici, boțul tatii?

Și eu fac o anchetă. Îți răspund dacă-mi răspunzi: Cum e viața ta?

Ca o nuntă.

Te cred, interveni Ștef aplecîndu-se peste spătarul fotoliului, rîzînd cu gura pînă la urechi. O nuntă în care joci tot timpul perinița și nu te pupă nimeni, nimeni.

Pe terasă reveni Nelu Ve, urmat de Mișa care anunță, înfigînd de trei ori arătătorul în aer:

În curînd sînt gata păstrăvii! Aviz burlacilor!

Burlacii eram eu, Ștef și George, dar nu vedeam nici o legătură între una și alta. Pur și simplu se va fi suprapus în capul lui Mișa o intenție și o aducere aminte. În urmă cu o zi el ne numise așa, încercînd o glumă, numai că Ștef protestase și mai protesta încă, cu o satisfacție ce nu-mi plăcea, că el nu intră în grupul burlacilor odată ce și-a adus-o pe cumnată-sa de parteneră — de fiecare dată arătînd-o pe Paula cu o nonșalanță de sultan la ușa haremului. Nu degeaba îl avertizase tot Mișa într-un răstimp: Să n-o confunzi înspre dimineață cu nevastă-ta. Acum însă aluzia la burlaci era absolut aiuristică, mai ales pusă în relație cu ideea de păstrăvi.

Cercetînd, cu o seninătate a inimii pline, chipul Paulei, cu însoțiri de imagini și sentimente răzlețe din timpul banchetului (îmi plăcea tangoul cînd și-a strecurat mîinile pe sub haina mea, lipindu-se strîns de mine — era de o duioșie crispată — încît la rîndul meu abia-i atingeam omoplații cu palmele, neliniștit că n-am să rezist să n-o îmbrățișez la rîndul meu) i-am mărturisit:

Cuvîntul *belle-soeur* cu siguranță a fost inventat de un francez care-și iubea cumnata.

Cine mi-a văzut pipa?

Soțul Maiei își părăsi fotoliul de paie căutînd miop pe terasă, cu o mahmureală somnolentă din care nu reuși să-l scoată nici Ghiță cu întrebarea lui despre viață. Am tras fotoliul lîngă al Paulei

iar ea se foi așa cum te tragi mai la margine pe o bancă să-i facă loc cuiva lîngă tine.

E aproape indecent să te plîngi cuiva de oboseală.

Fă-o, Horia.

Dacă n-aș fi dorit să mă bucur cît mai mult de prezența ta, m-aș fi dus de mult să mă culc.

Dar aproape ești culcat!

O spusese însuflețit dar nu fără umor.

Te cred, în realitate plutesc.

Ești foarte aproape, Horia, de ce cred eu.

Ești nu departe de adevăr, Paula.

Nu ți se pare că totul tinde către orizontală?

M-am întins, rezemîndu-mi ceafa de spătar:

Să înțeleg că ai chef de joacă?

Nu neapărat, dar recunoaște că totul tinde să se culce, din pricina neputinței de zbor.

Nu, cred că din pricina frigiderelor.

Nu, e mult mai simplu.

Am înțeles, gravitația e de vină.

Nu e vorba de vină, nu pui bine problema.

Cum să nu, fetițo! Dacă îi dai cu neputința de zbor și cu orizontala, atunci să recunoaștem împreună că peștii sînt cele mai fericite bestii de pe pămînt, că ei întruchipează, nu-i așa? condiția ideală de existență la orizontală. Peștii și calea ferată. Ascultă, Paula, cîte din absolventele acelei școli profesionale de textile gîndesc, se joacă și simt ca tine?

Și fluturii, Horia, așezarea lor pe floare...

E un alt fel al faptului de a te culca. Nu cumva se culcă și copacii?

Bineînțeles, toamna! Ei cad prin frunze...

Aha, prin reprezentanți!

Cum curg apele? Culcate, nu?

Da? Dar ce te faci cu cascadele? Stai că știu, ele nu sînt decît niște picioare aberante ale rîurilor. Ce zici?

Scanned with OKEN Scanner

E interesant ce spui, Horia, însă îți mai trebuie exerciții de logică și fantezie.

Atunci să mai exersez. Cîmpia, spre exemplu, este expresia ideală a nevoii de somn a pămîntului. Dealurile reprezintă calea de mijloc. Mulțumitor?

Surîsul îi stăruia pe chip, luminînd ezitant; o puneam pe seama unei mirări ce încă n-avea făgaș.

Iar munții, Paula . . .

Sînt o sfidare! Iar moartea un privilegiu!

Paula!

Ștef, de alături, se vede că ne urmărise; izbucnirea lui avea tonul unei puneri la punct.

Lasă, Ștef, am intervenit, nu . . .

Nu e cazul, voisem să spun, însă brusc mi-am amintit că în apropiere s-ar fi putut să se afle și George. Exact așa era! George se găsea la cîțiva pași de noi și nu se poate să nu fi auzit și nu s-a putut să nu-mi fi sesizat șovăiala. Ca și cum George devenise (nu bănuiam atunci că nu greșesc!) etalonul unei greșeli, măsura infidelității săvîrșite prin rostirea sau înăbușirea cuvintelor „Nu e cazul".

Privirea lui nu mă ațintea neapărat, ea trecea de mine și-mi era greu de la o vreme s-o mai suport, nu îndrăzneam însă a face vreun gest ca să i-o tulbur, să i-o îndrept în altă parte, să-l determin să și-o retragă de pe mine; mă ardea ca o platoșă încinsă în foc. În cele din urmă am bălmăjit:

George! Ce e!? George . . .

M-aș fi așteptat să tresară, așa cum se întîmplă cînd te fură gîndurile. Am realizat că George fusese tot timpul alături de noi, într-o pîndă bine mascată. Dacă Ștef ne supraveghease asemeni unei mame discrete, celălalt o făcuse cu suspiciune, căutînd dovezi pentru mai tîrziu.

Voi pleca în munți peste cîteva zile, mi-a răspuns cu o voce aspră, asprimea acuzei.

I-am vorbit, consternat de propriile-mi cuvinte:

Aș vrea să merg și eu. Te pot însoți?

Scanned with OKEN Scanner

Vorbeam asemenea unui acuzat căruia i s-a promis că pedeapsa va fi mai ușoară dacă depune mărturie cinstită.

N-am mai mers niciodată la munte. Te pot însoți?

Stăruia în continuare încredințarea penibilă că se petrecuse un moment, o secvență care nu-mi aparținea deși eram implicat în ea, un fragment de timp în care George vorbise, îmi vorbise mie, cu cuvinte grele (confirmarea aveam s-o dobîndesc mai tîrziu) și cînd am prins ecoul lor, nu mai rămăsese decît acel final trunchiat și în aparență fără nici o legătură cu prezența noastră pe terasă, cu reîntîlnirea noastră la 15 ani de la absolvirea liceului: Voi pleca în munți peste cîteva zile.

Nelu I reveni pe terasă cu pipa lui Grig, soțul Maiei, tușind și rîzînd deopotrivă:

Pipa asta i-am arătat-o aseară Micului Napoleon și știți ce i-am spus? Dragă fost al meu director, în curînd urmează, din cîte am fost informat, să intrați la pensie. Da, a oftat și era cît pe-aci să-mi înceapă un memoriu despre serviciile domniei sale aduse învățămîntului, da' nu i-am dat răgaz. Păi știți, i-am retezat-o, nu v-ar strica, așa, de decor, să stați rezemat de poarta casei cu o pipă de-asta în mînă și să mormăiți ca Agamiță: Eu, cu famelia mea, de la pașopt . . .

Da, dar cum e viața ta? întrebă Ghiță cu un dispreț somnolent.

Tu, Ghiță, mai bine rîde în loc să te bucuri, îi replică Nelu I peste umăr, iar către noi: Iar Doamna Guvernator, de alături, cu o privire de-aia . . . știți voi cum, și cu gura pungă: Nu erai așa de isteț în liceu . . .

Și eu aș vrea să merg, îi spuse Ștef lui George și George îl ațintì nedumerit, apoi stingherit de parcă ar fi asistat deodată la o scenă obscenă.

Apăru Maia și-i smulse lui Nelu i pipa din gură, mustrîndu-l în joacă:

Afurisitule! Vezi că te cheamă Florica.

Mă iei? insistă Ștef. Să știi că ce am la picior e o nimica toată, am ieșit ieftin din accident. Mă iei? Nu uita că sînt de la poalele Cubleșului, am crescut cu muntele în spinare. Azi plec și mă întorc cînd ziceți voi. Bine?

Scanned with OKEN Scanner

6

Am părăsit viroaga luînd-o spre stînga, alături de potecă, mai mult alături de potecă, prin iarbă, rară de altfel, ca să evităm alunecările. O pădure înaltă de conifere și foioase, mai mult foioase: fagi, carpeni; frunzișul se desfăcea spre vîrfuri creînd o boltă vegetală și dînd senzația unui spațiu distinct, delimitat, riguros, închis, protejînd un aer de o luminozitate ciudată care era numai a pădurii, tu străbătînd-o ca un nechemat și pe degeaba, odată ce ritmul nu-ți îngăduia să zăbovești. Dar chiar presupunînd că mi-aș fi acordat cîteva clipe de odihnă și contemplație, asta echivala cu ruperea din rînd, pentru mine însemna să nu-l mai am pe Ștef în față și pe George îndărăt; nu mă puteam închipui neînsoțit, neîncadrat în această nesfîrșire vegetală, plină pentru mine de neprevăzut și surpriză. Nu mă puteam închipui singur, relaxat, deconectat, disponibil pentru contemplație. Urcam cu respirația întretăiată, pînă în pragul sufocării; uneori cobora pîcla pe ochi și uram cu voluptate greutatea din spate, nisipul ce curgea prin mușchi. Apoi o fugară bucurie: silueta vînjoasă, dreaptă, prelungită, incredibilă, ireal de frumoasă prin perpendicularitate, interminabilă ca o înălțare încăpățînată pentru supraviețuire, a vreunui fag din apropiere — zeci de metri de la pămînt doar tulpină. Și George, stereotipic și cu o afectare care acum nu mă mai deranja:

— Ce fag uluitor!

Scanned with OKEN Scanner

Piciorul trebuia să pipăie mai întîi locul, pericolul alunecării crescuse, pămîntul devenise mai jilav iar pietrele ivite în cale se puteau desprinde oricînd din înșelătoarea lor imobilitate.

Le-am mai propus un scurt popas, scurt, fiindcă aveam într-adevăr convingerea că nu putea fi altfel deși-mi era ciudă că nu putea fi altfel — nu fiindcă așa ne spusese George ci pentru că urcușul nostru nu îngăduia divertisment; trupul avea pesemne și el orgoliul lui. M-am lipit de un perete rîpos și am alunecat cîțiva pași pe spate, peste rucsac. Am rămas cîteva clipe așa, cu ochii închiși și fu deodată foarte liniște, cred că o auzeam pentru prima oară, auzeam țîrîiala ploii și foarte distinct, mai aproape, cîte un picur de pe o frunză pe alta pînă în umezeala pămîntului.

— Horia! — strigă Ștef cu o nedumerire caldă.

— Horia! — strigă și George.

M-am eliberat de bagaj.

— Ei, ce vreți?! Vreți să gustați și voi voluptatea porcului în noroi?

George sta rezemat lejer de tulpina unui fag. Fără rucsacul în spinare, fără pușca de vînătoare putea fi el însuși o tulpină de fag.

Mi-am șters mîinile cu un smoc de iarbă. Ei m-au ajutat să-mi înham calabalîcul.

— De ți-ai vedea fundul! — chițcăi Ștef.

— Mersi, nu găsesc în asta nici un cîștig. Aș bea o gură de apă. Se poate, șefule?

— Cum dorești, băiatule. Numai că, adăugă George amuzat, plosca ți-a făcut figura.

Îi pierdusem dopul interior de siguranță și apa se scursese aproape toată; umezeala din spate a blugilor nu provenea, cum crezusem, de la ploaie și transpirație.

— Faci pipi invers — comentă Ștef luînd o figură inocentă.

— Cum stai, Ștef, cu piciorul?

Scanned with OKEN Scanner

— Bine mersi, ca nou-nouț. Dar tu cu măseaua?

— Ca și cum n-ar fi. Haideți.

Am trecut în frunte săltînd pasul cu elan peste un trunchi căzut și a trebuit să ne oprim din nou: sărise cîrligul agățător al curelei de la rucsac. L-am căutat toți trei dar dispăruse. Răgazul, provocat de incident, mă bucura. În timp ce George meșterea o improvizație din sfoară — n-am mai dat jos rucsacul — și-i simțeam răsuflarea aproape, în ceafă, l-am auzit vorbind așa ca de unul singur sau cum se întîmplă să scapi două vorbe fără s-o fi vrut:

— Probabil încărcătura e mai mare decît poate rucsacul tău. N-am calculat bine.

— Ai cam forțat limita.

— Dacă-i așa, e lăudabil.

— N-am nimic împotrivă, dar de ce pe spinarea mea?

Șterse lama cuțitului de pantaloni și-mi vorbi fără intenție de polemică:

— N-am forțat. Pentru a forța o limită trebuie mai întîi s-o cunoști, să iei cunoștință de ea — nu? Uneori nici nu știi că există o limită. Știai, spre exemplu, de punctul critic? Vreți zahăr?

I-am cerut să-mi scoată o ciocolată din buzunarul rucsacului.

— De aici, băieți, avem două posibilități. Să continuăm acest ocol, ceea ce înseamnă că vom ajunge pe Mucedu, la colibă, după aproximativ un kilometru și jumătate. Dacă o luăm mai pieptiș, am mai avea de străbătut cam o jumătate de kilometru.

— La naiba, m-am săturat! — izbugni Ștef strîmbîndu-se a silă. O luăm direct, ce naiba!

— Dar de ce atîta grabă?

— Nu, Horia, nu are rost. Ori crăpăm, ori... N-are rost agonia asta prelungită. Dacă eu cu piciorul...

Poate Ștef începuse să regrete mai demult pentru nesăbuința de a urca în munți, poate abia acum

Scanned with OKEN Scanner

prezența lui aici, mă gîndeam, îl face să priceapă dimensiunea imprudenței sale. Mi-o confirmă după cîțiva pași.

— În loc să fiu în spital să-mi tratez piciorul și coastele, eu . . . Curată țăcăneală!

Tonul concluziei era însă semnul că-și moderase văicăreala, din plăcerea de a mima autocompătimirea și zeflemeaua pe cont propriu.

— Dom'le! — se răsti către George gîfîind. Muntele ăsta, cum îi zice? — Mucedu, muntele ăsta-i mort.

— Cum așa?

— Nici un animal, nici o gînganie . . .

— Te-au mirosit — rîse George. Inspectorii financiari cu pasiune pentru biologie au un miros specific care le displace. Ne-am putea aștepta să dispară și muntele.

Rămăsesem ultimul și n-am înțeles de ce Ștef încremeni cu privirea ațintită înainte clipe în șir. Cînd George îl ajunse din urmă se întoarse ca ametit, apoi întinse mîna în direcția aceea, în tăcere, dar o tăcere eliberată acum de crispare. Încă nu înțelegeam pricina reacției sale dar îl urmăream pe George — primejdia reală trebuia, înțelegeam, s-o deslușesc după mișcarea lui. Își zîmbiră, Ștef clătinînd capul cu înțeles de: Ca să vezi! . . . Și-mi arătă și mie. Spaima de o fracțiune de secundă se întovărășise cu stupefacția, revolta pentru lipsa lor de inițiativă. Apoi mi-a venit inima la loc, ca după o glumă proastă, fericit că pot ierta. Șocul mai mare trebuise să-l aibă Ștef, căci el văzuse întîiul, văzuse singur, pentru cîteva clipe văzuse și fusese singur. În poeniță ce se deschidea îndată dincolo de rîpa lîngă care ne opriserăm toți trei, un rest de stîncă singuratică sugera trupul ursului, un urs fabulos, un urs cu spatele la noi, stînd pe labele dinapoi, omenește, cu capul aplecat; mușchiul și lichenii acoperiseră toată suprafața pietrei — blana ursului. Ochiul

neavertizat al lui Ştef ne transmisese impresia şi tensiunea iar dintre George şi mine eu eram cel mai predispus pentru contaminare.

— Ce chestie! — exclamă meditativ Ştef urnindu-se din loc. Dacă eşti slab de inimă . . .

O aparenţă . . . Neliniştea ascunsă, făcută uitată, o luase înainte şi ne jucase un renghi. Se metamorfozase o clipă ca să ne biciuie ipocrizia. O piatră zăcînd acolo de milenii se însufleţise, luase chipul slăbiciunii tăinuite, nerelevată, doar bănuită pînă atunci, însă evitată — din comoditate sau necunoaştere. O piatră ale cărei forme întîmplătoare se ordonaseră pe durata unei tresăriri într-un ansamblu distinct — chip simbolic al fricii dintotdeauna. Un moment de luciditate extremă care ne tăiase respiraţia prin proiecţia ei monstruoasă. Puşca de vînătoare fusese în cel mai bun caz o banală cracă întîlnită în cale; îi lipsise lui George reflexul de a o căuta, obişnuit clipei de primejdie, dar acesta lipsise fie pentru că surpriza îl inhibase, fie pentru că rezistase panicii printr-o însuşire pe care George avusese destule prilejuri s-o cultive şi s-o verifice: rapiditatea de a discerne.

Trebuia să urmeze, necesar, popasul rîvnit; era în firea lucrurilor să urmeze cît mai curînd. Colţuri mizere de stîncă, smocuri de iarbă aspră se aranjau într-un amfiteatru întors pe dos în urcuşul nostru spre vîrf. Cioate şi trunchiuri putrede apăreau în cale, ca nişte ruine ale unor fortificaţii de apărare. Pădurea se rărise. Printre molizii bătrîni se iviseră pîlcuri de jnepeni.

— Acolo — spuse George.

Vîrful povîrnişului era presărat cu cîţiva molizi; un versant abrupt înspre pădure iar celălalt gol după cîte se părea, coborînd într-o vale a cărei lărgime n-o puteai bănui căci ceaţa se înstăpînise pe nesimţite. Molidul uriaş — trunchiul avea un diametru

Scanned with OKEN Scanner

de cel puţin 1 metru — însemna punctul terminus al zilei. Rădăcinile puternice semănau cu nişte vene enorme ce intrau şi ieşeau din pămînt printre pietre. În stînga, în pantă, proptită de două trunchiuri apropiate — coliba. Nu mă interesa. M-am prăbuşit cu voluptate în cetina uscată, neatinsă încă de ploaie. Voiam să zac şi să-mi ascult zbaterea trupului în relaxare, cînd George ne comunică cu tonul unei plăcute surprize:

— Închipuiţi-vă, e ora 9.

Adică e numai ora 9. De ce mama dracului am urcat în ritmul ăsta! Fiecare din noi cu cîte o betegeală, hărţuiţi de zeci de kilograme în spinare să ajungem la ora 9?! Asta era ora potrivită pentru noi?! Trebuia să sosim pe la 11—12, nu acuma! De ce am sosit atît de repede!? De ce doar cinci ore pentru urcuş cînd erau planificate mai multe! De ce am urcat în cinci ore cînd... Robotule! Numai roboţii nu gîfîie şi nu transpiră şi nu au nevoie de apă şi nu se lamentează, robotule!... Strigam în mine privind cu ciudă cele trei bagaje aşezate pe o lespede de piatră. Aveau toate trei un aer impertinent, sfidător, ceva imperativ şi implacabil. Ştef reveni de după un trunchi încheindu-se la pantaloni. Cu pălăria de paie dată pe ceafă, cu figura lui negricioasă, rotundă, semăna a peon. Se opri meditativ, apoi făcu un hm! mirat şi se scărpină sub ureche, mormăind ca pentru sine:

— Vrei, nu vrei, bea, Grigore, aghiazmă...

— O pneumonie nu ne-ar strica — am spus îndîrjit, dorindu-mi-o sincer, ca şi cum era cel mai important lucru de făcut, adică acela de a-i demonstra lui George pe propria-mi piele consecinţele programului său.

George inspecta coliba, scuturînd cetina uscată.

— Nu, băiatule, nici pneumonie, nici dureri de dinţi, nici febră muşchiulară, vei vedea. Facem fo-

Scanned with OKEN Scanner

cul, mîncăm și ne apucăm de treabă. Vreau să bag cortul meu de nailon în colibă, numai că e aproape încă o dată mai mare decît coliba în lățime. Trebuie să-l ajustăm. Cine mă ajută?

Un jur-împrejur deloc entuziasmant. Aducea a cetate părăsită, ruină vegetală, loc nestrăbătut din vremuri imemoriale. Duhul naturii părăsise piscul acesta, așa cum un om părăsește pentru totdeauna o casă și casa începe să nu mai fie casă, devine o dărăpănătură, începe să se cufunde în pămînt, nu mai are nici o rațiune de a fi — rațiunea de a fi casă. Jur-împrejurul fusese sortit disoluției; cioturi, bușteni putreziți, licheni și mușchi din abundență și de a căror atingere anticipai că-ți va fi greață, ici-colo o scursoare mucilaginoasă se lipise de coaja copacilor, cetina părea cuprinsă de rîie, coaja tulpinilor invadată de rășină, ierburi aspre, țepoase, grămezi de piatră, umedă și murdară. Și o tulpină de molid, retezată, înaltă de vreo doi metri, pe buza prăpastiei. Un stîlp de totem, abandonat. Dacă n-aș fi știut că George fusese aici anul trecut și făcuse coliba, aș fi putut jura că pe aici nu se călcase într-adevăr din preistorie. Și ceața asta ca o ființă ce pîndește din ce în ce mai aproape. Mă gîndeam că pentru unii — pentru cîți? — viața are doar atîta orizont și persepectivă cît ne oferea nouă acum pîcla de pe Mucedu. Nici o sclipire, nici o incendiere; doar o scurgere în umbră, umedă, mioapă.

Ștef scoase din rucsac o sticlă de un sfert. O scutură arătîndu-mi mărgelele tăriei.

— Glaja goală mă omoară, aia plină-mi dă hodină.

Eram într-o migrenă cosmică iar soarele un glob nebulos dispărînd și reapărînd, de cele mai multe ori părelnic, niciodată în același loc, purtat încoace și încolo de trepidațiile nervilor crispați și bolnavi.

Scanned with OKEN Scanner

La un moment dat, adică după ce trecuse o bună bucată de vreme — dar cum trecuse nu mai reţin — Ştef mă înghionti din spate. Am realizat pînă la urmă că intenţionase să mă împingă în direcţia focului tocmai aprins, flăcările ridicîndu-se sfios în întîmpinarea picurilor de ploaie. Se aşeză pe o lespede murdară din apropierea vreascurilor întinzîndu-şi picioarele într-acolo şi se întoarse către mine explicîndu-mi mucalit:

— Ele trebuie încălzite, capul poate fi gol.

Scanned with OKEN Scanner

7

Acolo, în fundal — da? O pădure de conifere, molizi. Acolo e pintenul Mucedului. Între panta din apropiere și ce se vede în fundal e de fapt o vale destul de largă. Ca să ajungem aici la izvor a trebuit mai întîi s-o străbatem. Deși masivul se termină înspre apus cu Mucedu, Mucedu arată mai degrabă ca un munte izolat, corp aparte, parcă abandonat, lăsat în putrezire, nu degeaba oamenii i-au zis așa. Cînd ai părăsit un obiect, nu-ți mai pasă, nu te mai interesează gradul lui de degradare. Și totuși urci în masiv prin el, prin Mucedu. Da, acolo e Mucedu. Coliba lui George. Părăsită cu satisfacție, cred că înțelegi de ce. Ștef nu prea crîcnise nici de la Gheorghița în sus, nici în timpul zilei, pînă am reamenajat parodia aia de colibă, nici a doua zi dimineața, nici după ce am făcut recunoașterea și reîntoarcerea după bagaje. Abia la plecare. De fapt n-a zis nimic deosebit de ciorovăiala lui obișnuită. Ce se speriase, după ce a revenit la Dumbrăvița, în ajunul plecării, cînd i-am spus că luasem cu George hotărîrea să nu vorbim mai mult de o sută de cuvinte pe zi! Ștef mi-am dat seama că are ceva de spus, că se răzvrătește față de mizeria zilei trecute, abia la coborîre de pe Mucedu, cînd a zis: Fraților, eu îmi car boarfele altfel! Trebuia, după metoda lui George, să adunăm o parte din încărcătură în sacul de hîrtie, acesta vîrît în sacul de nailon, acesta strîns bine, legat cu sfori și atașat deasupra, în lung, la gura rucsacului.

Scanned with OKEN Scanner

Eu îmi car boarfele, zice Ștef, cum am învățat acasă cînd urcam în copilărie pe Cubleș de mă trimitea tata la stînă. Și-a împărțit bagajele egal în sac și rucsac, le-a legat la gură împreună și le-a petrecut peste umăr așa cum faci cu doi desagi. Era un fel de a zice: Eu am de gînd să-mi orînduiesc existența pe cont propriu, inițiativele mele pot fi la fel de bune. Am făcut și eu la fel. Treaba voastră, a zis simplu și indiferent George. Fără reproș, dar avea totuși, acum îmi dau seama, satisfacția amuzată a celui care știe că i se vor adeveri cuvintele. Adică: Treaba voastră, dar vă veți convinge că greșiți. Am coborît destul de bine, am coborît de asemenea fără să întorc privirea, plus că îmi plăcea să cobor. Atenție la degetul mare, atît ne-a mai spus George, atît a mai ținut să împărtășească unor novici din experiența lui. Observase că mai totdeauna la cîteva luni după ce cobora din munți îi cădea unghia de la degetul mare al picioarelor. Trebuia să evităm asta chircind degetul mai cu seamă cînd coboram. Încă nu se curățise cerul, soarele apărea și dispărea, bătea și vînt. E bine așa, spuse George, usucă pămîntul, iarba. Abia așteptam să scăpăm de umezeală, ne încredințase că pînă la amiază noroiul se va usca, îmi convenea ce spune. Drumul a început apoi, inevitabil, să urce. Ștef se voinicea la distanță de vreo o sută de metri înaintea noastră. Treceam bagajul de pe un umăr pe celălalt dar de fiecare dată știam că nu va dura mult și va trebui să-l mut înapoi deși nici acolo nu va sta mult și tot așa o vreme. George, ca de obicei, în urma mea, m-a ajutat apoi să reașez mărunțaiele bagajelor, să le împachetez ca în prima zi; avea dreptate, greutatea era repartizată în mod egal. Cînd m-am ridicat, Ștef tocmai își trîntea bagajele învins; cînd l-am ajuns, tocmai își termina de refăcut rucsacul și mormăi: La naiba, era prea greu. Aveam și scurta de ploaie pe mine și am înțeles — cerul se mai limpezise — de ce

Scanned with OKEN Scanner

spusese George cu o zi în urmă, în timpul urcușului, că totuși e mai bine că plouă. Adică, decît zăpușeală mai bine ploaie... Pălăria asta țuguiată de pe capul lui George e firește a lui Ștef. A mea e cea din iarbă; transpiram berechet și vîntul abia prididea să-mi usuce fruntea și gîtul. Aici stau cu spatele la soare, îl simțeam cum încinge, cu duiosie parcă, materialul sintetic al scurtei mele de ploaie. Îmi plăcea și mă uitam la aparatul lui Ștef cu lene, încălzit în spate. Doar că sub fund era încă răcoare, iarba încă nu se zbicise.

... Afurisitul! Mă mir cum a reușit Ștef să-l prindă în poziția asta, stînd pe labele dinapoi. Așa își ținea tot timpul urechea stîngă în sus și cealaltă pleoștită. Alb, șmecher, afurisit, tot timpul agitat, căutînd, căutînd. Crăciun, afurisitul de Crăciun. Onoe spunea că-l țineau fiindcă era îndrăzneț la urs, altfel nu-l interesa turma, nu era cîine ciobănesc. După cum vezi, oile sînt pe coastă în sus, pășunea urcă-urcă, se întinde pe un platou și se oprește la poalele unei păduri de unde muntele coboară în pasul Bătrîna. O turmă de, mi se pare, cinci sute de oi. Coliba Meritul lui Horia e în dreapta iar ceva mai spre stînga se înșiră ca într-o potcoavă imensă cimitirul trunchilor de molid. Sub un trunchi de acolo am ascuns pungile cu mîncare pe care le-a găsit Crăciun. Tocmai cînd părăseam izvorul și jgheaburile de lîngă pasul Bătrîna, am zărit toți deodată un vad prin pădurea din apropiere încît privirea putea distinge liziera celeilalte păduri, cimitirul de molizi și aproximativ locul unde ne lăsasem pungile. Ștef a fost primul care a bănuit ce se întîmplă. Parc-ar fi un cîine, spuse și nu ne-am gîndit cum îl cheamă sau cît de ager și îndrăzneț la urs este, ne-am gîndit că ascunzătoarea fusese descoperită. Totuși, mi-am dat părerea ca unul care habar n-are, nu poate să le scoată de sub bolovani. Mai știi, spuse Ștef. Se deslușiră apoi niște pete albe, era așadar

Scanned with OKEN Scanner

o turmă, era turma lui Onoe, dar acum voiam să credem că ce am văzut prima dată nu e un cîine, nu e Crăciun, ci o oaie. Nu e oaie, exclamă Ştef şi văzurăm pata albă, Crăciun e alb, urcînd cu o repeziciune ce nu putea fi a unei oi şi atunci nu ne-a mai rămas de văzut decît dacă dulăul a reuşit să ciugulească ceva sau nu. Ar putea mînca, ziceam, pîinea, biscuiţii, la plac oare cîinilor biscuiţi? dar zahărul? Cît despre lămîi, spuse Ştef, iar conservele, adăugă George. Mă mir cum a reuşit Ştef să-l prindă în obiectiv altfel decît alergînd; aşa, pare un dulău de treabă, cu o expresie de om hîtru şi oile presărate pe colină, printre trunchii uscaţi, cred că fusese o dumbravă, căutînd iarba bună printre smocurile de păru-porcului.

Aici s-ar putea spune că ai o imagine completă a turmei. Nu-mi mai aduc aminte a cui a fost iniţiativa, a mea să mă fotografiez cu Onoe sau a lui să se fotografieze cu mine. Îmi aduc aminte, nici nu se putea altfel — altfel, ştiu eu? i-aş fi cerut bîta să mă reazem în ea, ceea ce ar fi însemnat să-l fi aşezat eu pe Onoe lîngă mine în chip de hai, Ştef, fă-mi o poză despre mine şi cioban, ceea ce ar fi echivalat cu na-ţi, Onoe, două conserve, dă-mi în schimb o bucată de caş proaspăt. Chiar dacă mai tîrziu am făcut şi aşa ceva, sînt sigur că aici, în acest cadru, nu eu mă aflu lîngă Onoe, ci Onoe lîngă mine (şi e cu totul altceva), căci Onoe are într-o mînă bîta şi în cealaltă, da, se vede distinct, în cealaltă ţigara, căci ţigara mea tocmai o aruncasem, era a doua ţigară pe ziua aceea, o performanţă — o cerusem lui Onoe după o introducere în care să se vadă că mi-e jenă să cer ţigări, dar, dacă totuşi. N-am numai Naţionale, spusese Onoe de aşa natură încît trebuia înţeles n-am ţigări, am numai Naţionale, adică pentru cineva venind de jos Naţionalele fiind altceva decît ţigări. Şi cînd m-am bucurat cerîndu-i recunoscător două Naţionale, adi-

Scanned with OKEN Scanner

că una pentru mine și una pentru Ștef, Onoe mi-a dat două și m-a rugat să ne fotografiem împreună, plătesc acuma, spusese din intenția de a fi mai convingător. Pînă și-a pregătit Ștef aparatul, pînă i-am aprins și lui țigara, eu mi-o fumasem deja pe a mea iar Onoe ne-a rugat să se vadă și oile, în spate. Era spre amurg, timpul blînd, rămăsesem în bluza ușoară, vărgată alb-albastru orizontal, ca la marinari, dar cu dungile mai subțiri. Observă că cel nefiresc crăcănat stau eu și nu Onoe, adică stau cu un picior lateral și mîinile în șold, deci invers de cum m-aș fi așteptat să pozăm. Iar Onoe, mai puțin vînjos decît mine, dar picioarele ușor depărtate lateral, egal, cu cizme cu tureacul răsfrînt, cu cămașa țărănească peste pantalonii de doc, aproape neagră de unt, lapte, iarbă și de cînd n-o mai scosese de pe el. Totul se datora țigărilor Naționale, cred, și fotografia asta s-ar putea numi Despre Naționale sau, dacă nu, atunci așa: despre un refuz. Sau dacă nici așa, atunci: despre grija de a nu greși.

E Ștef, bineînțeles. E, cred, a doua poză făcută îndată ce-am sosit în perimetrul căsuliei Meritul lui Horia. E la puțină vreme după ce am ajuns. Stă cu fața în direcția de unde urcasem. Așa cum îl vezi urcase, doar că pe ultima sută de metri sacul de nailon de deasupra îi alunecase într-o parte dar n-a mai oprit să și-l aranjeze, nici nouă nu ne-a cerut-o. Îl interesau două lucruri, să ajungă și să vadă ce a făcut Crăciun, cîinele al cărui nume nu-l aflasem încă. Stă cu fața spre soarele ce da către apus și nu se distinge, da, expresia e falsă, nu se vede, nu se bănuie vreau să spun cu cîtă poftă își va abandona încărcătura ascultîndu-i apoi zgomotul scurt și înăbușit al conservelor îndată ce auzi clacul aparatului. S-a dus glonț, în stînga, nu se vede, la ascunzătoarea cu pricina. L-a urmat și George și l-am auzit pe Ștef spunînd e clar, jigodia! M-am apropiat, era la 30 de metri lateral, nu se vede,

Scanned with OKEN Scanner

de unde de altfel începea brîul acela ciudat al trunchiurilor uscate, albite, moarte, căzute, închipuind numai pentru mine, Ştef şi George nu erau de acord, un cimitir vegetal, nu, nu erau de acord, mi-am dat seama că nu-i tentau, imaginea nu le sugera nici un înţeles. A fost aşa cum anticiparăm, conservele intacte şi lămîile, în schimb pungile sfîrtecate, aşa cum nişte colţi, nişte canini pot sfîrteca, pîinea dispăruse, un pachet de biscuiţi rupt, tot aşa pungulita cu zahăr. Observi? — păru-porcului se ridica pînă mai sus de glezne.

Aici George are pălăria mea în cap şi stă pe piatra de pe care mă ridicasem eu să îi pozez iar Ştef pe piatra de-alături de pe care se ridicase George ca să se aşeze pe a mea. Jgheaburile se văd acum mai bine (Ştef le zicea halăuri jgheaburilor, mai precis folosea un plural regional: halauă), se văd bine coborînd treptat, închipuind o albie. Jghiaburi vechi, acoperite de muşchi, găunoase, nu cred că mai erau folosite în mod curent, fuseseră lăsate mai degrabă ca un semn, un reper pentru cei ce ieşeau din pasul Bătrîna sau intrau coborînd spre Moleşti. Ceva mai spre dreapta din direcţia ce o urmarăm ca să ajungem la Meritul lui Horia este o cruce cu două nume încrustate pe ea, din care nu se mai distinge decît Ioan şi Pavel. Ştef a rămas impresionat, vrînd-nevrînd a trebuit să facem un popas, deşi ni-l propusesem aici, la jgheaburi. Zărise în apropiere şi un trunchi încă în picioare, uscat, vînăt, aşchiat, crăpat de sus pînă jos. Dar mai ales vînat şi aşchiat. Şi Ştef sta impresionat lîngă cruce — o cruce cam de vreo trei metri înălţime şi tot aşa îşi muta privirea peste umăr la trunchiul încă în picioare. Eu am mai văzut asta, am mai trecu prin asta, pe Cubleş, într-o vară. Pentru cîteva clipe ne uitase, se afla din nou pe Cubleş, într-o vară, după care îşi reveni spunînd din aşchiile astea precis poţi aţîţa una-două focul. Iar cînd am ajuns la izvor, după ce am băut

Scanned with OKEN Scanner

apă din plosca lui George, o avea mai la indemînă, atîrnată de umăr — ale noastre legate în spatele rucsacului cu sfoară, și-a adus aminte că ochelarii i-au rămas acolo, lîngă cruce. Ochii negri aveau luciri de panică și m-a rugat să i-i aduc. Îți dau, a mai adăugat, a mai spus, căci și-a dat seama că aici, sus, nu-mi poate da nimic, că orice mi-ar fi dat sau promis nu m-ar fi tentat, că nu există schimb, nici piese de schimb. Poate tu, George, dar George i-a replicat ei, bravo! Renunță, i-am propus rîzînd. Era ceva asemănător cu hîrîiala copiilor pe seama altui copil căruia i-au descoperit o slăbiciune. Poate, în subconștient, îl obligam la o lecție de terapie sufletească. Îl întorceam la amintirea lui. Ștef s-a ridicat căutînd către cer și a coborît oarecum ușurat ca și cum ar fi spus e bine că e senin, dar. Nu l-am urmărit. George începuse să bea din ploscă pe îndelete uitîndu-se la gura ploscăi după fiecare înghițitură, eu mi-am căutat un baton de ciocolată deși nu prea aveam chef de asta. Ștef s-a întors cu ochelarii atîrnați la fermoarul bluzei de trening, s-a așezat pe o moviliță, a luat aparatul și ne-a spus pregătiți-vă să vă fac o poză. Ne-a luat, după cum vezi, de-a curmezișul urcușului, încît crucea să nu intre în cadru, asta chiar cu riscul de a rata poziția de pe peliculă căci soarele ridicat spre amiază putea intra în obiectiv. Apoi m-am ridicat eu, George a trecut pe locul meu, voisem să-l prind pe Ștef într-un instantaneu. Mîna dreaptă care tocmai pare că s-a așezat pe genunchi abia ascunsese după lespedea de piatră ochelarii. Am putea să-i spunem o poză despre altă amintire.

Ciudat dulăul ăsta. Hombre l-au botezat. E luat tot în perimetrul colibei Meritul lui Horia, puțin mai la deal; oile încă nu le adunase Onoe și frate-său Dumitru către creastă, mai ciuguleau în apropiere. Ștef a putut să-l ia în prim-plan. Observă poziția din față a labelor, dar mai ales înclinarea capului, gura

Scanned with OKEN Scanner

întredeschisă și ochii mari cu pleoapele cuin, dacă vei urmări alți dulăi, nu le mai întîlnești. Mai subțiri, ridicate. Înțelegi deci: Hombre are un aer uman. Și ceva pur și inocent dincolo de limita condiției lui de animal. A plecat ultimul, se înnoptase bine, turma ajunsese cred la stînă cînd s-a depărtat — de fapt alungat de Ștef; o îndepărtare în trepte, făcînd popasuri la cîte cîțiva zeci de metri așezîndu-se cu botul pe labe, cu privirea îndreptată către noi. Așa ne urmărise ceasuri întregi la nu prea mare distanță de căsuță (coliba chiar avea, zău, dimensiunile unei căsuțe), impasibil, imperturbabil, ca un om cu privirea goală deși ochii-i se fixau ba pe unul ba pe altul dintre noi, ceea ce în cele din urmă l-a aținat pe Ștef. Mă jigodie, ce vrei tu? Mrr, potaie! Hombre, mă spaniolule, de ce nu-ți faci datoria? Ce stai acolo și nu te miști? Ia latră măcar. Zii mă, ham-ham, hîr-mîr! Ia dă din coadă! Nimic? Da cine te crezi tu mă, animalule? Spionule, în slujba cui ți-ai vîndut talentele, cui vrei să ne torni?! Se apropiase la doi pași cu o crenguță în mînă, intrigat, aținat de pasivitatea cîinelui. Mă, Hombre, păi eu înainte de a ajunge inspector eram cel mai mare hîrîitor de cîine. Vrei să-mi negi talentul? Nu ți-l neagă, rîse George, nu-l mai ai, așa se întîmplă cînd te depărtezi de realitate... Momentul dintîi l-am scăpat, poate m-am uitat la George așteptînd să continue. Am prins abia timpul doi al mișcării, de aceea impresia a fost aceasta, că Hombre se aruncase spre Ștef și la jumătatea saltului arcuirea, forța, încordarea s-a frînt și cîinele a revenit înapoi pe aceeași traiectorie, pe pămînt. Cine știe, mi s-a părut așa pesemne din pricina umbrelor și a luminii focului. Secvența îmi crease senzația prezenței fizice a unui al patrulea om. Hombre a înconjurat mica noastră tabără și s-a îndepărtat, asemeni unui om care după ce a lîncezit la masă se ridică pe neașteptate cu un gest de silă al mîinii deasupra mesei

Scanned with OKEN Scanner

și pleacă fără grabă. Ștef s-a întors către noi frecîndu-și radios maxilarul spunînd băieți, am produs muntelui un junghi cu propria mea spaimă.

Acesta e Meritul lui Horia. Nu știu pentru ce a fost ridicată și lăsată așa neterminată, doar timpul nu se stricase și mai rămăsese din iulie cîteva zile. Un mic adăpost pentru vînători? Pentru pădurari? Aparatul Ștef îl așezase pe o buturugă destul de putredă, între timp George și cu mine ne-am așezat, George crăcănat pe bușteanul pe care la lăsarea serii Ștef avea să-l clădească la vatra focului — după cum pretindea că fusese învățat în copilărie pe Muntele Cubleș, eu pe talpa de la intrare a căsuliei iar Ștef își pregătise în stînga mea un trunchi de molid dar observă că stă mai mult pe vine, asta fiindcă după ce a apăsat pe declanșatorul automat, dînd fuga să-și ocupe locul a tras mai întîi o trîntă la jumătate drumul și a bănuit că ajuns lîngă noi abia mai are timp să se întoarcă cu fața spre obiectiv. Am descoperit-o către amiază fără să fi intenționat așa ceva. De altfel, cum e așezată la liziera pădurii, ascunsă după un dîmb care o maschează foarte bine dacă te uitai de jos din potecă, coliba într-adevăr fusese așezată să nu fie văzută decît de cei ce știu de ea sau cei care eventual părăsesc poteca și traseul turistic. Poate fusese construită din capriciu și tot din capriciu neterminată și abandonată. Pînă s-o descoperim, întîlnisem în cale, într-o poiană prin marginea căreia trecea cărarea, o colibă de stînă, cam la jumătatea distanței dintre Meritul lui Horia și coliba de pe Mucedu. Părăsită această colibă și părăginită; dranița acoperișului lăsa ici-colo ochiuri, înăuntru bălării, urzici și George comentă e imposibil să nu găsești și purici. A, nu, interveni îndată Ștef făcînd pe ofuscatul, aici e domeniul meu, lăsați purecii să vină la mine. M-am așezat călare pe un buștean și am așteptat să-și termine de pus la cale planul: cum să ne mutăm calabalîcul aici. Ne plani-

Scanned with OKEN Scanner

ficasem două zile de ședere în această zonă, ceea ce însemna și două nopți, ceea ce însemna să prelungim chinul somnului în coliba lui George de pe Mucedu sau eventual să dormim ziua la umbră ori la soare, după pofta fiecăruia iar noaptea să fluierăm la lună sau să căutăm dinadins ursul. Niște bîrne trebuiau fixate cu piroane, deasupra urma să aducem cetină, tot cetină și jos și un pat din ierburi și mie nu-mi convenea nimic din toate astea și-mi era ciudă pe amîndoi deopotrivă pentru însuflețirea lor și sentimentul zădărniciei ce mi-l provoca însuflețirea și încăpățînarea lor cît și pentru faptul că fiind împreună eram și eu chemat să dau un iluzoriu bobîrnac acestei zădărnicii. Deci ne întoarcem să ne aducem calabalîcul, conchise Ștef, dar George: dacă tot am venit pînă aici, haideți să mai facem vreo trei kilometri încolo, avem timp, încă nu e amiază, avem timp să ne întoarcem la coliba de pe Mucedu și apoi să venim aici să ne punem pe treabă. Ar fi fost un abuz să mă mai împotrivesc. Cu vreo trei sferturi de ceas înainte, cînd ne oprisem la indicatorul turistic, lîngă jgheaburile de la izvor, purtasem o discuție răspicată între noi, un fel de a da fiecare fiecăruia cîte o palmă în semn de uite, asta-i puterea mea. George a fost mai puternic dar a înțeles că noi doi, adică Ștef și cu mine, nu ne putem permite cîte o singurătate pe cont propriu și a renunțat oarecum. Ș-apoi el avea puișca. Am continuat drumul de hatîrul lui, altfel ar fi însemnat să întindem coarda; cel puțin eu. Am străbătut poiana intrînd în pădure și în scurtă vreme cărarea ne-a scos iarăși la luminiș. Se deschidea o pajiște de la cărare în sus pe întreg versantul, de la cărare în dreapta, spre fundul văii pădurea de molizi se întindea la nesfîrșit. Am întîlnit iarăși un izvor, mai puternic, apa mai rece și jgheaburile parcă mai vii, cu urme proaspete de om și animal. Am încercat izvorul și am continuat cărarea care începuse să co-

Scanned with OKEN Scanner

boare spre nedumerirea noastră, intrînd în pădure, dînd semne că are de gînd să coboare pînă la poalele muntelui. De altfel și pajiștea se închidea, pădurea urcînd pînă spre creastă cu un ocoliș ce închipuia un golf. George era în față și ne propuse să părăsim traseul și fără să ne mai aștepte o și făcu înaintînd prin golful de iarbă spre pădurea ce urca. Pe el îl interesa vîrful, culmea, îl plictiseau coborîșurile. Rămăsesem la coadă gîfîind, panta trebuia luată destul de pieptiș. George intrase deja în pădure iar eu mi-am plimbat privirea aburită de-a lungul lizierei în susul versantului și am văzut-o. Mi-am dat seama că va fi un argument care-l va scoate pe George din pădure; m-am întins pe iarbă și am rîs cu poftă, am rîs ostentativ să mă audă și Ștef și George dar pe măsură ce rîdeam creștea în mine o nedumerire care mă neliniștea. Am băut din ploscă o gură rezpezită de apă. Nu le-am zis nimic, plus că stăteam cu spatele în direcția colibei, dar îndată ce s-au întors și au ajuns lîngă mine au ridicat privirea exclamînd. Spre seară după ce ne-am instalat, George a propus să-i găsim un nume, amîndoi și-au dat părerea, eu n-aveam chef și au convenit s-o numim Meritul lui Horia. De ce merit, de ce al meu? Așa a rămas, Meritul lui Horia. După ce ne-am convins că poate intra pe deplin în stăpînirea noastră, am ascuns punga cu mîncarea sub buștean nebănuind viitoarea ispravă a lui Crăciun și ne-am întors pe Mucedu după calabalîc. Meritul lui Horia arăta ca și cum dulgherii abia o părăsiseră, chemați în vale pentru cine știe ce treburi ce nu sufereau amînare. Cum vezi, e din bîrne fasonate, ne plăcu mai ales fațada, pare alcătuită din alăturarea unor coloane de templu. Trunchiurile nu demult descojite aveau un luciu auriu, mai cu seamă în amurg. Podită, dar cum vezi acoperișul neacoperit în întregime. De altfel în pădure am găsit bușteniî gata pregătiți pentru șindrilă. În jurul căsuliei cioplitură, rumeguș,

numai bune de foc, se bucurase Ştef. Pînă instalez eu cortul înăuntru voi gîndiţi-vă şi rezolvaţi problema uşii, altfel tot aşa de bine pot instala cortul sub cerul liber, hotărî George. Am rezolvat problema cu ajutorul scării, găsisem scara rezemată de cornişă, pregătită pesemne pentru cei sau cel ce urma să lucreze la acoperiş; i-am mai bătut cîteva leţuri scurte paralel cu fuşteii aşa încît scara în chip de uşă trebuia manevrată prin mutarea ei în stînga sau în dreapta şi, pentru un plus de siguranţă în timpul zilei dacă am fi plecat prin împrejurimi trebuia prinsă cu sîrmă de stîlpii de la intrare. Dădeam în sfîrşit justificare sîrmei cărate de Ştef şi kilogramului de cuie de toate mărimile pe care George mi-l repartizase mie. Cîte două stinghii am bătut şi la cele trei geamuri. În ce mă priveşte nu aveam prea mult entuziasm julesvernian, important era pentru mine că găsisem un adăpost care îţi da mai multă încredere decît coliba lui George de pe Mucedu şi mai multă larghețe de spaţiu, un loc care ne ferea de surpriză, un mic perimetru ce ne ocrotea somnul şi amorţea frica ignorantului de stihiile şi tainele sălbăticiei. Ne-am apucat să tăiem cetină tînără din vîrful crengilor pentru aşternutul din cort dar îndeletnicirea o făceam fără tragere de inimă, asta în raport invers proporţional cu pasiunea ce-o punea George. Ştef îşi luase sarcina să care bușteniii gata tăiaţi cu drujba şi să alcătuiască vatra focului, am s-o fac cum m-au învăţat ciobanii pe Cubleş, spunea în răstimpuri. O împotrivire lăuntrică ce mă nedumirea. Şi lipsa de plăcere a ceea ce făceam înăbuşită de voinţa şi conştiinţa că trebuie să mă încadrez într-un program ad-hoc, căci altfel aş fi încurajat animozităţi şi calmul şi firescul relaţiilor s-ar fi alterat lăsînd loc micilor ranchiune şi crispării. Erau primele momente cînd beneficiam de deconcentrarea spiritului şi liniştirea trupului dar George voia să dichisim aşternutul: un rînd gros de

Scanned with OKEN Scanner

cetină, am descoperit o nouă tehnică de aranjare — se explică, apoi un rînd de iarbă, părul-porcului. Să vedeți ce mirozme, exclama, iar eu mă cramponam să cred că nu e nevoie să te supui programului altuia pentru niște caraghioase senzații olfactive. Energia lui risipitoare, mobilizatoare, mă dezgusta. Mă doream neglijent, abandonat întîmplării, unui regim de minimă necesitate igienică, dezbărat de rigoare și program.

Scanned with OKEN Scanner

8

Nu-mi venea să cred ce caută el acolo — apăruse ca din senin; eu cel puțin ofeream din primul moment un răspuns cît de cît, adică: omul e cu autobuzul, doar de aceea se învîrte în jurul lui, o fi însoțind ceva oameni, o fi făcînd pe ghidul, o fi venind de la vreo stațiune de odihnă, o fi organizat vreo excursie. Dar George? Așa, tam-nisam să te trezești că îți apare din față, că traversează șoseaua — mișcări mașinale, vînăt la față, și se apropie, somnambulic, împins de o forță mai puternică decît voința sa, decît puterea împotrivirii.

Dar parcă era vorba de Deltă! am exclamat în loc de salut în timp ce ne strîngeam mîinile, avea degetele calde, prea calde, de nu va fi avut chiar febră.

A înclinat capul, încercînd un fel de scuză blîndă, cumva absentă, lăsînd în seama mea, ca de atîtea alteori, inițiativa.

Ești ciudat, George, cu obsesia ta pentru Deltă și nu încetez să mă minunez de cîte ori, poftim, te descopăr sau aflu că ești în cu totul altă părere. Încît nu pot să nu mă întreb dacă dorești real să ajungi și în Deltă sau chestia e doar așa, de foaie verde.

Am trecut pe trotuar, depărtîndu-ne de cîțiva gură-cască ce coborîseră din autobuz la o țigară.

Omule, se putea să . . .

Se putea să nu fie accident în tunel, să nu fie nevoie de transbordare cu autobuzul, să trec cu trenul fără a bănui că e aici. N-am continuat, bănuin-

du-i răspunsul, obișnuitul lui răspuns cînd era ursuz: ei și? șamîdî, șamîdî.

Ne-am depărtat încet de autobuz și în tăcere, știam deja că n-am să plec, doream doar să mă informez cu ce voi putea să-mi continui drumul, mai tîrziu, peste o oră, o zi, după ce... După ce... Adică ce? cîte cuvinte urma să ne oferim unul altuia, cîtă prezență ne puteam îngădui, suporta, cîtă tăcere, cîtă generoasă apropiere.

Frații Ciobotaru mă strigară din urmă, neliniștiți, grăbiți, își luaseră instrumentele cu ei, se vede că hotărîseră să rămînă cu mine. George mă aținti ascuțit, dușmănos aproape; am sesizat la timp că de fapt era vorba de o rugăminte iritată de a mă descotorosi de ei. Le-am cerut să se întoarcă, asigurîndu-i că Andrei Moldovan sau Harosa vor face tot așa de bine ca și mine ce e de făcut cînd vor sosi în oraș, pentru ziua respectivă nefiind nevoie decît să se prezinte la comitetul de cultură pentru cazare. Festivalul începea în ziua următoare; le-am mai atras atenția să n-o ia razna prin oraș, să se țină toți împreună, fiindcă una e să cauți niște cheflii în Dumbrăvița și alta într-un oraș de o jumătate de milion.

Sînt ghid la muzeu, spuse George morocănos împungînd bărbia înspre castelul ce abia se zărea pe colină, înconjurat de copaci.

Vasăzică nici în anul ăsta n-o să-mi aduci mult promisa pipă de lipovinean. Delta văd că rămîne pentru tine deliberat un spațiu al ficțiunii.

Cuvintele mele nu-l atinseră sau nu dorea s-o știu. Nici n-am mai insistat. M-am lăsat dus oriîncotro, simțeam că ține să-l urmez, deși nu era hotărît unde, oricum, avea trebuință de prezența mea. Pășeam alături de el, supus, fără pretenții și-l urmăream cu coada ochiului, emoția persistînd difuz, însoțită de o mirare provocată de înfățișarea lui. Din cap pînă-n picioare era altul decît George știutul: nebărbierit — încît chipul avea un aer de mizerie, scurta din

catifea vișiniu-închis șifonată și atîrnînd neglijent, niște pantaloni largi, prăfuiți, gata-gata să cadă de pe șolduri, pantofii mai că nu se vedeau, doar bombeul bont, unul zgîriat adînc. Trăia de cine știe cîtă vreme abstras de lumea din jur. George suferea, eram printre puținii care puteam știi asta, străinilor pesemne se înfățișa apatic sau indiferent sau, dimpotrivă, dur și necioplit.

Pe măsură ce ne aprcpiam de casa de unde am înțeles că stă în gazdă, începu să șovăie, simțeam că nu mă mai dorește alături. Devenise în scurt timp așa de agitat încît am încredințarea că îndată ce i-aș fi cerut să ne întoarcem, tensiunea ar fi dispărut.

Nu mizeria locuinței sale voise să ascundă, cît teama subită că priveliștea mi-ar fi încurajat un gînd. Avea pudoarea și orgoliul de a-și masca suferința. Trebuia doar să-i hotărăsc pricina. Atunci am pus-o pe seama firii sale bizare sau a unei persoane a cărei absențe definitive crease un mare gol în viața lui. Ce împăienjenire a minții! Răspunsul mi-era așa la îndemînă!

O cameră cu intrare separată, direct din curte, folosită de țărani de obicei ca bucătărie de vară. Înăuntru, liniștea împrumutase ceva din aerul stătut, greu. Te așteptai la o înmuiere a volumelor și liniilor; un proces de disoluție înceată, somnolentă — emanație a celui ce ocupa acest spațiu. Nici un obiect de dimensiuni mai mari care să se repete de două ori: un pat, un scaun, un geamantan de carton, o saltea, o masă pătrată acoperită cu ziare. La vederea mesei cu greu mi-am înăbușit stupoarea. Igienicul George lăsa în voie o promiscuitate a obiectelor mărunte și degradate: o pungă de plastic cu zahăr cubic, un borcănaș cu cafea măcinată, răsturnat, coji de pîine, o bucată rîncedă de cașcaval, coji de ouă fierte, coji de pîine, un borcan cu untură de porc, o sticlă de bere nedesfăcută — adusă de vreun musafir care nu știa că s-a lăsat de băutură —,

conserve de pește golite pe jumătate, desfăcute rudimentar încît chiar privirea trecea temătoare peste tăieturile colțoase ale metalului, un tub de pastă de dinți — ca o amintire a obsesiei sale igienice, un capăt de lumînare alături de un bulb de ceapă necurățat dar zdrobit — așa cum faci cînd ai spre desfătarea pîntecului pîine, slănină și țuică de prună —, și chiar în mijloc, parcă ostentativ, un dicționar de economie politică. Îl crezi pe Horia capabil de un gest de operetă? . . . S-a aruncat asupra mesei, a răsturnat-o, readucînd-o apoi pe patru picioare și netezindu-i tăblia goală acum; desfăcu cu dinții capacul sticlei cu bere și cu un gest simplu al mîinii mă invită s-o beau.

Scanned with OKEN Scanner

9

Aici eram însă la munte, aici eram trei și nu știam să fim altfel decît învățasem să fim cînd sîntem trei. Ștef și George știau ce să facă și chiar voiau asta. Ștef ieșea din pădure gîfîind sub povara unui trunchi lung de patru-cinci metri îngînînd noi umblăm și colindăm, măruț mărgăritar, și nimic nu căpătăm, măruț mărgăritar. Și George apucînd un braț de cetină pe care tocmai îl aruncam peste claia de cetină adunată într-un colț al colibei: trebuie încă vreo cinci brațe, iar eu: de ce? El trebuie. Iar Ștef de afară la popa sub poartă este o mîță moartă. Și iarbă neapărat, adaugă George. La naiba, mie nu-mi trebuie iarbă, m-am răstit, am salteaua de buret. Mă rog, cum vrei. Dar știam că nu mă pot împotrivi fiindcă eram trei, fiindcă n-aveam îndrăzneala să-i jignesc pentru febrilitatea lor. Trebuia să mimez. M-am adunat ghem pe trunchiul tras de Ștef în chip de laviță lîngă vatra focului cînd George ieși din căsulie trecîndu-și degetele rășchirate prin părul lui lung spunînd în chip conclusiv, adresîndu-ne nu neapărat mie ci nouă cu satisfacția obișnuită după un lucru terminat, e drept, o satisfacție reală pe care și-o pregătise pe îndelete, spunînd: așa, băieți. Avea pe chip un zîmbet lipsit de mobilitate, ca o lumină zgîrcită, chircită, proiectată dintr-un liman mai puțin zbuciumat al suferinței; al unei suferințe trădată acum, descoperită prin această satisfacție care da, cum spuneam, zîmbetului său invariabil un înțeles nou. Iar Ștef: la popa sub

poartă . . . Amurgul se lăsase binişor şi am întrezărit pentru prima dată, în depărtare, o luminiţă şi silueta părelnică a cîtorva case. Era Preluca. O singură luminiţă, pesemne un bec puternic a cărui sclipire devenea mai deslușită în timpul nopții. Un punct. O reminiscență. O fisură pe care era bine să n-o înțelegem pentru a ne putea cultiva în continuare cele cîteva iluzii și recalcitranțe cu care sau pentru care venisem aici. N-am venit aici, i-am spus răspicat lui George dimineața cînd pornisem în recunoaștere și, opriți la tabla indicatoare, George ținea să străbatem cei zece kilometri pînă la Muntele Gol căci aveam timp să facem un dus-întors încît să nu ne prindă noaptea la întoarcere, n-am venit aici, i-am spus sau mai degrabă le-am spus, ca să realizez performanțe turistice. Nu vreau mai mult decît știu că-mi pot bojocii, dar nici măcar atît. Vreau mai mult decît a răsfoi niște munți și niște kilometri. Cît ești de roșu de indignare, dacă l-ai strînge pe George în brațe, ar lua foc, spuse Ștef chicotind. Înțeleg, comentase George, tu Horia ai venit aici să practici un fel de trîndăvie edenică. Măr, băiatule, să știi, nu vei găsi, eventual vreun șarpe, fără virtuți biblice însă. Apoi către Ștef: Ștef, nu vrei să fii Eva? eu unul nu am chef. Iar Ștef: eu unul am chef dar n-am frunza pudorii. Ștef îi ținuse isonul fără răutate, am simțit asta, ci din pur joc de zeflemea. La altitudinile astea, continuă, nu găsești decît cetină, sau îți convine, Horia, și din asta? Se prăpădea de rîs, icnind iar George se așezase turcește pe pămînt cu o privire întoarsă înăuntru, învăluită. Mușcătura lui fusese o compensație ce și-o acorda pentru ceea ce descoperise că trebuia să renunțe în compania noastră. Căci eram trei. Potolindu-se și căutînd jur-împrejur înălțimile și văile, pădurile și ierburile, Ștef vorbi insinuant și retoric: un filozof dublat de un biolog sau invers ar putea zice iată un spațiu de discontinuitate angrenat în

economia unei mentalități citadine și cultivat în vederea unei regenerări psiho-somatice. Nu mi-au plăcut cuvintele acestea chiar dacă Ștef nu ținea neapărat la ele. Era ca și cum ar fi ridicat capacul unui insectar indicînd acesta ești tu, tu și eu. George: să nu ne grăbim totuși cu explicațiile, să le lăsăm la urmă, mai degrabă la sfîrșit vom găsi lămurirea de care vom avea nevoie.. Sau nici atunci, i-am replicat. Apoi Ștef avu poftă de o țigară și eu la fel și mi-am amintit deodată că Ștef trebuie să aibă una. Cea primită de la Onoe fie că o fumase pe jumătate, fie că o stinsese îndată și într-adevăr a scos chiștocul din trunchiul scorburos din fața căsuței — aici nu se vede, e îndată în stînga. O fumăm ca-n armată în aplicație, îmi propuse. Deasupra Prelucăi și a crestelor din apropiere apăruseră nori și pătrunse un aer răcoros. cum prieste mai bine simțurilor ostenite de o zi plină. Ne-am desertat bagajele ocupîndu-ne fiecare cîte un colț din interiorul căsuței, ne-am luat cîte un prosop, săpun, perie de dinți, pastă. George și cu mine în plus cratița cu coadă pentru apă pe timp de noapte și am coborît cu un sentiment de ușurare spre jgheaburile izvorului, pentru curățenie generală un-doi, un-doi, comanda Ștef, pășind țanțoș în fața noastră, desculț, căci i se băsicaseră picicarele, tălpile. Dormise noaptea în coliba de pe Mucedu cu baschetii în picioare neschimbîndu-și nici măcar ciorapii opăriți de transpirație și murdăria ploii. Se înserase binișor și lîngă izvor am înțeles cît de pătrunzătoare e liniștea ascultînd clipocitul apei și fiecare mișcare a noastră producea reverberații care se deslipeau de trupurile noastre asemenea cercurilor din ce în ce mai mari ale apei în care tocmai ai aruncat piatra. Un țipăt izbucnise din vîrful molidului de lîngă potecă înfiorîndu-mă din creștet pînă în tălpi. Afurisita! exclamă Ștef, scoțîndu-și periuța din gură apoi precizînd cu un aer profesional: o gaiță de munte. Reîntorși, am

Scanned with OKEN Scanner

aprins focul și pe jăraticul strîns cu pricepere de Ștef George prepară supă cu tăieței, cam săracă în tăieței, nu pusese destui dar important era să mîncăm ceva cald, apoi ne-am scos cîte o conservă, de data asta am încercat una cu carne de vită și la culcare, precaut, deși aveam acum sub noi peste așternutul vegetal o pătură și alte două pe deasupra, mi-am îmbrăcat și impermeabilul, să fiu sigur că nu mă va prinde nici cum răcoarea de noapte a pămîntului iar Ștef, între noi: dacă v-or apuca iubirile, să mă luați pe rînd și cred că înainte de a adormi, nu mai reținn, eu sau el, el parcă, a început să spună un banc. Am mai avut un gînd despre urs, despre ce ne spusese Onoe despre urs și m-am încredințat somnului așa cum te descoperi sub o ploaie caldă de vară.

Ai recunoscut? Jgheaburile celelalte, primele, din apropierea Mucedului, după ce coborî de pe el. Mai reții? În dreapta, nu se vede, crucea unde și-a uitat Ștef ochelarii iar în stînga, pe panta domoală panoul ce indica traseul spre pasul Bătrîna și spre Muntele Gol. Firește, George a făcut-o. Ștef, cum stă cu cotul pe genunchi și tîmpla proptită în palmă pare să repete momentul de dimineață, de pe Mucedu, după ce a ieșit din colibă și s-a săturat de rîs. O încheiere bruscă, cu întoarcere de o sută opt zeci de grade cînd din veselia de mai-nainte n-a mai rămas nimic și mormăi cumplit a fost! Primul ieșise din colibă George. Asta însemna o jumătate de metru lățime disponibilă pentru cei rămași înăuntru și fără să deschid ochii m-am lăsat pe spate — tot timpul somnului, toți trei nu puturăm, căci altfel nu încăpeam, sta decît în dungă — urmărind cum încheieturile trupului se înfioară de posibilitatea destinderii. Ștef, în stînga mea, scăpat de strînsoare se foise făcîndu-și loc, gemînd bucuros de privileagiul acesta. Își puse brațele sub cap, întinzîndu-se și începu să mormăie cu un gîlgîit al vocii, făcînd haz de necaz:

Scanned with OKEN Scanner

Jun-ghiu-ri-le me-leeee n-au asemănareee. Apoi: Bună dimineața, Horia! Nu contează, i-am răspuns cu silă. Cum ți-e viața, Horia, te simți dimineața, la amiază sau seara? Eu: nu contează. El: auzi! George trebăluiește pe afară. Nu contează. Aveam o stare de spirit încît realmente totul îmi era indiferent. Foaie verde de gălbează, ce contează, ce contează? Nu contează. Iar el: doamne, ce coșmar. Începu să se foiască stînjenit și stîngaci pînă mi-am dat seama că se pregătește să iasă afară și odată ieșit reluă bufon: Junghiurile meleee n-au asemănaaaare, repetînd și cu intermitențe chițcăind isteric. Sila de adineaori mi se risipise. Aveam mintea limpede cum mi se întîmplă cînd dorm puțin și mă scol dis-de-dimineață. O limpezime despre care știu că ține strîns, înăbușită, pe scurtă durată, oboseala acumulată. O picătură de pe cort îmi căzu pe frunte dar n-am încercat s-o șterg, am lăsat-o să se scurgă spre rădăcina nasului. La scurtă vreme alta căzu prelingîndu-se pe tîmplă spre ureche. Durerea din șoldul drept persista, aș fi înjumătățit-o poate dacă mă întorceam pe partea cealaltă, dar asta presupunea efort, or eu, trupul meu încă mai păstra acut amintirea efortului din ziua precedentă. Refuzam să mă mișc. Mirosul greu de mucezeală, aerul înăbușit, combinat cu mirosul cetinii zdrobite sub noi — un miros pervertit, alterat care nu inspira încredere, toate provocau în ansamblu, complicîndu-se, senzația de pestilențial. E ceea ce m-a hotărît în cele din urmă să-mi încalț baschetii și să ies și eu afară tocmai cînd, cum spuneam, Ștef, așezat pe o lespede murdară, într-o poziție de gînditor à la Rodin, mormăia: cumplit a fost. Iar George uite, butucul mai fumegă, după 14 ore de somn — era ce mai rămăsese din stîlpul acela totemic — apoi împungînd arătătorul către mine: mi-am făcut inventarul coastelor, băiatule, și să știi că doar jumătate mi-au mai rămas întregi.

Scanned with OKEN Scanner

Aici, Ştef, alături de Onoe, cum e gol pînă la brîu, arămiu prin naştere, poleit de soarele acum blînd — eram la nu prea multă vreme după ce am sosit la Meritul lui Horia — are ceva din graţia cadînei: bazinul într-o parte iar bustul înclinat, cu un fel de lascivitate ostentativă, în cealaltă, rezemat în bota ciobanului. Îmi mai aminteşte de . . . nu, nu, greşesc, aş exagera dacă mi-aş duce comparaţia pînă la capăt. El trebuie să-şi fi amintit cînd a luat bîta din mîna lui Onoe de verile din copilărie cînd îl purta taică-său la oi pe pajiştile Cubleşului, numai că poziţia lui atunci va fi fost alta cu siguranţă. Pozînd aşa, Ştef voia să-şi amintească de un gest din copilărie, acela al rezemării în bîtă numai că din naturaleţea lui de atunci, din firescul lui, el, inspectorul financiar cu pasiune pentru biologie de acum, n-a mai rămas decît eventual cu gustul unei contrafaceri, poate uşor diminuată de prezenţa în cadru, alături, a unui cioban adevărat, mă refer la Onoe şi la fundalul punctat cu siluetele oilor. Un accent de nostalgie încredinţat peliculei şi transformat involuntar în bufonerie. Eventual ai putea spune că repetă, de data asta real, ţinuta falsă a oierului mai din vechime invitat să pozeze, să ia adică o poziţie după gustul colecţionarului etnograf. Onoe a acceptat să rămînă în cadru din respectul ce-l are gazda inimoasă şi răbdătoare pentru nişte musafiri zbanghii. Privirea lunecă puţin alături, asta se vede destul de bine. Ştii de ce? Alături de mine, ceva mai în spate, George, nu prea interesat de fotografiile noastre tocmai îşi scosese puşca din husă pentru, presupun, o examinare fugară dat fiind faptul că străbătusem cîţiva kilometri pe ploaie cu calabalîcul în spinare şi ce era mai de preţ, mai sensibil, trebuia cercetat. Îndată după declicul aparatului, Onoe s-a apropiat de el urmărindu-l curios, atent, la un moment dat chiar voind să-i vorbească, dar renunţînd şi dîndu-şi pălăria cu boruri înguste pe frunte, din-

Scanned with OKEN Scanner

tr-un tic al scârpinatului în ceafă și m-a abordat pe mine, fiind cel mai aproape de el dar și la distanța care face ca vorbele să nu treacă și pe la alte urechi decît ai fi dorit. Dumnealui face vînătoare? Nu, a adus pușca așa... Da? Dumnealui are autorizație pentru urs? Asta semăna cu un fel de uite, să nu ne ascundem după degete. Nu, i-am răspuns, nu are. El: atunci știți că nu... Da, știm, noi, oamenii știm, numai că nu știm dacă ursul știe, așa că nu strică un mijloc de prevedere pentru cazul cînd urșii n-au primit autorizație de a ataca oamenii dar totuși o fac. Oricum, aici, în asemenea situație, am mai spus, e foarte bine să fii urs. Onoe se legănă înainte și înapoi surîzînd cu subînțeles apoi fluieră în susul coastei către Mitru făcîndu-i un semn cu mîna. Mîine va fi vreme bună, cer curat, spuse George îndreptîndu-se spre colibă. Onoe, dă-mi adresa, ești din Gheorghița sau din Preluca? Ștef scosese un carnețel din buzunarul scurtei, o scurtă din imitație de piele și pixul cu mai multe paste manevrîndu-l cu satisfacția de a avea un obiect ce nu-l întîlnești pe toate gardurile. Vă plătesc acuma, se repezi Onoe. Nici pomeneală, am intervenit, plata a și fost făcută. Unde ne aflăm noi acum, întrebă George revenind, așezîndu-se și privindu-l de jos în sus. Pe Obcina Ursului, stîna noastră-i la poalele muntelui pe partea cealaltă, a răsăritului, chiar sub munte, o să vedeți. George: Bănui că versantul e abrupt. Da, și dezvelit, mai mult piatră. Mai bine s-ar fi numit Obcina Pietrei, am spus și am întors privirea spre George. George — impasibil. Am avut brusc revelația că Meritul lui Horia e o capcană, că ne aflam pe un pămînt mișcător care la un moment dat va căsca o prăpastie. Intrasem într-un domeniu ale cărui reguli și privilegii nu le cunoșteam, un domeniu interzis celor obișnuiți, privilegiu pentru Onoe și Mitru și ceilalți de-ai lui pentru care un nume — Obcina Ursului — nu mai avea nici o re-

Scanned with OKEN Scanner

zonanță. Obcina Ursului căpătase o semnificație neașteptată, nu, nu atît toponimicul cît muntele pe care eram cocoțați, muntele conținea în însuși numele identității sale numele neliniștii mele, poate a noastre. Neprevăzutul și teama de teamă își trimisese primul semn prin numele acesta. Vreți să ajungeți pe Muntele Pleșuvu? se interesă Onoe pe un ton de o neutralitate ce-mi părea uimitoare. Desigur, îi răspunse George. Vedeți să nu vă păcăliți ca doi poloneji de acu două săptămîni. Au văzut că drumul coboară și și-au zis că nu e bine și au urcat cam pe-aici, cred că au făcut popas și la coliba asta și au luat-o prin pădure pînă au ajuns la margine, adică în vîrf. Noi i-am văzut și le-am făcut semn s-o ia înapoi. Nu știu dacă au înțeles și s-au întors la potecă pentru că le-am făcut noi semne ori pentru că nu mai aveau altă cale, pe înserat au apărut jos și au rămas peste noapte la noi. Numai așa, continuă Onoe în grabă, poți merge mai departe spre Pleșuvu. Așa să știți că oricît coboară poteca trebuie să coborîți și dumneavoastră, altă cale nu e, pînă la poale. Și este vreun urs prin apropiere, l-am întrebat uitînd că-l mai întrebasem o dată, pe la amiază cînd ne-am întîlnit prima oară la izvorul cu jgheaburi și-i dădusem mai întîi lui Mitru o ciocolată.

Aici e și Mitru. În spatele lui Onoe vezi o îngrămădeală de trunchi uscați, doborîți. Acolo ascunsesem mîncarea cînd ne-am întors pe Mucedu. Trag amîndoi de cîini de parcă i-ar duce la vaccinat. Bălan parcă-i zice acestuia al lui Mitru. Băiatul are o tașcă de piele la șold. Din ea scosese un briceag înainte de a-l trimite Onoe pe creastă să oprească oile, un briceag din acela cu lamă care se deschide automat. Așa cum stă el rezemat în bota ciobănească, așa ar fi vrut să stea Ștef, adică așa cum, cu siguranță, stătuse în copilărie în verile de pe Cubleș. Coborîseră deja turma spre potecă, nu mai rămăse-

seră decît ei, cei doi cîini și Hombre al treilea. Eram la cîțiva zeci de pași de izvor, gîfîind cu calabalîcul în spinare cînd am auzit mai sus turma, lătrături, tălăngi și cîte un brr oaie! Mai întîi ne-au ieșit în cale cîțiva cîini. Faceți-vă că nu-i vedeți, nu le dați importanță, ne spusese repede George, iar Ștef: fără gesturi bruște; așa ne pot petrece pînă-n Deltă. De fapt amîndoi mă mustruluiau pe mine, novicele. Apoi apăru Mitru, zîmbăreț, strigînd la cîini, îi eram foarte recunoscător, dar era un strigăt formal, lipsit de convingere, mi s-a părut apoi. Proceda cu noi — nu, cu mine, căci mă simțeam ca de unul singur sub hămăiala cîinilor — așa cum lasi un copil fricos să înverzească de frică, să-l faci să creadă că nu-l poți ajuta sau nu mai vrei să-l ajuti, iar tu știi bine că nu-l paște nici o primejdie. Era prima întîlnire cu astfel de oameni căci noi înșine eram altfel, altfel nu față de ei: Onoe, Mitru, ci față de noi. Am scos ultimele două țigări ce mai puteau fi fumate și Stef a întrebat de urs pe Onoe care apăruse și el, ca și cum s-ar fi cunoscut de cînd lumea iar acum îl întreabă ei, ce se mai aude de urs; cumva echivalent cu: ei, ce-ai mai făcut de cînd nu ne-am mai văzut. Și-a aprins și el o țigară și a început să vorbească Mitru ca și cum, angajați în competiție, tocmai găsise prilej să i-o ia înainte. Azi-noapte la stîna de peste munte a lui Sîtaru din Preluca a vrut să ia un cal. Un cal?! Îhî. A vrut să-l apuce de după ceafă da n-a apucat să-l apuce numai de-o ureche și i-a sfîrtecat o jumătate de falcă . . . Mi se făcuse nespus de sete. Și a scăpat? Ursul ori calul? întrebă Mitru ca să știe ce să răspundă.

Aici sîntem în spatele Meritului lui Horia, în marginea pădurii; e ușor de înțeles că a face rost de lemne pentru foc era doar o chestiune de a te deplasa zece metri în spatele colibei. Ce-i drept, am ars atîta cît i-ar fi trebuit unei familii pentru o iar-

Scanned with OKEN Scanner

nă întreagă. Însă am făcut-o fără sentimentul risipei, așa cum se întîmplă să beneficiezi de prea plinul unui om generos sau, dacă vrei, așa cum oaia (ei, na!) paște fără să-și pună problema dacă mai este iarbă sau nu și fără să aibă ideea (acu mă duc cu comparația pînă la capăt) că ar exista un proprietar sau cine știe ce interdicții. Bine, nu se leagă noțiunea de idee cu cea de oaie, însă, poftim, dorisem să fiu cît mai convingător. Ciobanii plecaseră, răcoarea începea să se simtă, uite, eu am bluza de trening iar George aceea a lui, neagră cu guler răsfrînt. E un instantaneu sută la sută — Ștef autorul —, eu trăgînd din grămadă craca uscată și George, cu spatele, aplecat, pe cale să ridice trunchiul de brad. Adunam din jurul căsuliei lemne de foc, ceea ce pentru George mai însemna și a curăți terenul din jur. Le voia pe toate în ordine și duse pînă la capăt. Legasem și o sîrmă între doi molizi tineri, alături, pe stînga, pentru ca pe ea să ne întindem dimineața hainele de noapte sau rufele spălate. Cîțiva butuci primiseră întrebuințarea de scaune, un trunchi, aproape de vatra focului, sugera o bancă; Ștef se străduise îndelung să încropească o masă, George cu un mănunchi de crenguțe mătură în „bătătură"; eu la indicația lui, am bătut în interiorul colibei cuie, pentru fiecare, drept cuiere și George stabili apoi colțul în care să ne agățăm toți obiectele de bucătărie. Îl urmăream întrebîndu-mă în ce măsură mimează unul din jocurile copilăriei, în ce măsură e sincer jucîndu-l. La ce bun toată truda asta dacă mîine sau poimîine sau răspoimîine aveam să plecăm de aici? I-am adresat întrebarea și mi-a răspuns ca un gospodar întrerupt în toiul muncii, pentru o nimica toată: Băiatule, eu zic să nu întrebi. Dacă întrebi, înseamnă, în condițiile de față, că nu vrei. Dacă nu întrebi... Uite-l pe Ștef, a mai adăugat. Într-adevăr, Ștef nu întreba, se con-

formase îndată dar nici nu puteai băga mîna în foc că vrea şi că-i face plăcere. Nu aveam, interior, disponibilităţi pentru acţiunea în sine, gratuitatea activităţilor noastre n-o înţelegeam. Jocul nu-mi mai spunea nimic, reminiscenţele de copil, identificabile, se spune, la vîrstele mature, descopeream că se spulberaseră, copilăria mea devenise pură amintire şi *a te copilări* — o noţiune impenetrabilă. Fiind mic, într-o jumătate de zi am muncit împreună cu ceilalţi prichindei să improvizăm un teatru în spatele casei, o sală de teatru, o scenă. Cîtă febrilitate şi imaginaţie! Cîtă plăcere să-ţi închipui cărămizile aşezate în chip de scaune, cearceaful şterpelit din casă drept cortină, apoi biletele de la intrare, apoi unul din noi în postură de controlor, unul casier, pietricelele bani, o cratiţă gong. Aceasta era finalitatea, jocul se oprea aici, se termina aici. Piesa de teatru nu exista. Dar asta nu conta şi nici nu exista ceva care să nu conteze, toţi ştiam că totul o să dureze pînă cînd ne vom aşeza pe cărămizi, cineva va bate cratiţa cu o ciosvîrtă de lemn şi unul apărînd pe scenă va face o plecăciune. Jocul mergea pînă în pragul lui *aceasta nu contează,* pînă în apropierea lui *aceasta nu contează,* căci altfel zbaterea noastră nici nu ar fi putut exista. Or, observam, George nu se copilărea, nu, nici măcar atît, după cum crezusem iniţial. Furnicăreala lui, hărnicia, iniţiativa lui nu implicau formula *aceasta nu contează,* dimpotrivă, erau cît se poate de serioase. De mature. Amploarea amenajării te ducea la concluzia că executăm ceva definitiv, durabil — o trăinicie de care existenţa noastră ar fi fost legată implacabil. Peste două sau trei zile urcam pe Muntele Gol, socotit jumătatea distanţei dintre Meritul lui Horia şi Muntele Pleşuvu, ţinta călătoriei noastre. Înainte de a ajunge pe vîrf, un vîrf într-adevăr gol, pustiu, am trecut printr-o pădure de pini şi molizi. Dînd într-un mic luminiş, cam cît să întorci

Scanned with OKEN Scanner

carul cu boi, George ne propuse, ideea-i venise subit, să părăsim Meritul lui Horia, să venim aici, să construim noi o colibă, uite ce peisaj încîntător, facem coliba așa și așa, poziția e minunată, am putea încropi un gard în jurul poeniței și așa mai departe; uite aici am instala masa și butucii, uite aici focul, ce așternut de cetină! ce colibă minunată! O vedea deja, împărțea deja sarcinile, se apucase deja de lucru. Mi-am dat seama că e vorba la George de o obsesie — aceea de a alcătui adăposturi, de a înjgheba un spațiu pentru ocrotire și intimitate. Acum înțelegi de ce nu-mi era la îndemînă să-l cred și să-l înțeleg? Pe el, omul care acasă la taică-său nu aduce nici o găleată de apă în casă sau, în propria lui odaie, pe unde și-o încropește în peregrinările lui prin țară, e indiferent că scoate furculița de sub pat sau că masa stă cu picioarele către tavan. El, George, între oameni așa de indolent și stîngaci... Urmărindu-i gospodăreala asta pe seama colibei Meritul lui Horia, mi-am amintit, Delia, de tine. De săptămîna cînd, după logodnă, am petrecut-o la părinții tăi acasă, într-o inactivitate care m-a mirat, m-a surprins fără să am curajul să ți-o mărturisesc. Nu mă așteptam să dai neapărat probe de dexteritate în probleme de bucătărie, de menaj; dar te comportai, realmente, deși la mama ta acasă, ca un musafir. Îți amintești? Nu ți-am mărturisit nedumerirea, nici măcar n-am insinuat ceva cînd, tam-nisam, în ajunul plecării m-ai luat deoparte și mi-ai spus amuzată: Horia, cînd voi fi la mine, adică la mine acasă, te asigur că voi ști ce trebuie să fac, cum să fac și cînd, fii sigur. Fii sigur că acum n-a fost vorba de lene sau nesimțire... Într-adevăr, cu timpul m-ai convins și am înțeles. Ei bine, acum, urmărindu-l pe George gospodărind în jurul Meritului lui Horia, îl vedeam pe George o Delia ajunsă la ea acasă, conștiincioasă și harnică și pricepută, dispusă să știe ce, cum și cînd. Da,

Scanned with OKEN Scanner

cam așa, în lume, între oameni, el, George, se simțea un musafir, un indolent musafir. Să-ți trăiești viața în chip de musafir sau, mai potrivit, viața să trăiască în tine ca un musafir... De foarte multe lucruri n-ar fi trebuit să fiu atunci surprins. Le văd acum dar e tardiv, e inutil. Lui nu-i mai ajută la la nimic. Ce pot să spun? Pesemne presimțirea unei revelații răscolitoare îmi atenuase din perspectivă și puterea de a discerne se diminuase astfel, concentrîndu-mi atenția, pînă dincolo de firesc uneori, asupra reacțiilor și neliniștilor mele. Nu mai departe decît ce-ți relatam, revin acum, despre intenția lui de a abandona abia amenajatul Merit al lui Horia. Acum mi-e ușor să spun: Firește, e nimic altceva decît urmarea nehotărîrii lui de a se fixa undeva. Nu? În anul ăsta ici, în anul celălalt colo, singura lui consecvență fiind aceea de a urma facultate după facultate. E ceva absolut steril, fără sens, să acumulezi licențe — nu-i așa? — de pe urma cărora să nu dai nimic oamenilor și probabil nici ție. Parcă singura rațiune a existenței sale ar fi fost înmatricularea undeva, examene undeva, popasuri mai lungi sau mai scurte la Dumbrăvița... Chiar așa: După trei ani de medicină i se acrește și o abandonează (Nu-i de mirare că insul acela care se specializase în a da fără succes examen de admitere la medicină, voise să-l stranguleze). Apoi în cîmpul muncii ici-colo, timp în care face filozofia, ia diploma dar nici nu se gîndește să intre măcar undeva profesor și intră la juridice. Ar fi terminat-o și pe asta. Nu știu dacă popia o poți obține la fără frecvență, poate ajungea și aici. Nu, Delia, nu sînt crud, nici sarcastic; pur și simplu lucid, atît. Și uite ce mai văd eu, acum fără menajamente, în perpetuarea asta intenționată a studenției la fără frecvență: un refuz deghizat de a deveni rentabil la modul superior pentru societate. Apoi? Cîțiva ani profesor suplinitor în Uitații din Deal, în Crăcănații din Vale.

Scanned with OKEN Scanner

Un an pe şantier, habar n-am de ce-o fi fost în stare să facă pe-acolo. O jumătate de an scribalău la o fabrică tocmai în cealaltă parte a ţării. Pe unde şi ce a mai fost? A, doi ani merceolog de carte. Prea multă umblătură şi iacătă-l librar; cît pe ce să prindă cheag în branşa asta. Apoi oficiant la O.J.T. Acum pot trage şi o concluzie în plus: În toată inconsecvenţa asta a lui, în şiragul ăsta de slujbe şi locuri de muncă exista consecvenţa raportării la Dumbrăviţa. Şi mai concret: la *noi*. La noi doi. Sau chiar mai puţin decît atît... Nu-i aşa? Căci urbea Dumbrăviţei nu-l tenta, nu-l interesa. Ştia că e aproape imposibil să ceri audienţă şi înţelegere din partea oamenilor cînd tu refuzi să accepţi nişte legi, nişte convenienţe şi prejudecăţi cărora ei se supun, acceptîndu-le, întrebuinţîndu-le.

Aici deja îi recunoşti, nu? Onoe şi Mitru călărind cîinele. E cîinele Crăciun. Ştiu cu precizie că George le-a făcut poza. Ne era foame şi fiecare am scos cîte ceva, i-am poftit pe ciobani, ne-au spus că nu le e foame şi ne-am aşezat turceşte în jurul merindelor. George da să se aşeze dar a rămas cîteva clipe în picioare, meditativ. Bănuiam că e ceva în legătură cu mîncatul şi i-am cerut să ne spună ce, şi ne-a spus îndată cam aşa: Era o lege în India, legea lui Manu. Potrivit ei, ţie, Ştef, fiindcă mănînci cu faţa spre răsărit, ţi se va lungi viaţa. Tu, Horia, fiindcă stai cu faţa către miazănoapte, vei cunoaşte adevărul. (După cum vezi, aşa a fost să fie, dar tot aşa de bine ar fi putut inventa semnificaţia asta, ca o premeditare). Şi cu restul cum rămîne? se interesă Ştef. Cel care mănîncă cu faţa spre miazăzi, continuă George, va dobîndi gloria. Ştef: în sfîrşit, mă ţii în emoţii, în sfîrşit, ce-i cu apusul? Acela va ajunge la fericire. Aha! ripostă Ştef, Şi tu ce-ţi alegi, că bănui că de aceea încă nu te-ai hotărît să te aşezi? George şi-a pus bărbia în piept şi timbrul vocii, care se voia neutru, nu putu ascunde o notă

Scanned with OKEN Scanner

de tristețe: Nu e de ales. Și nu s-a așezat, n-a ales, nu era de ales și tocmai bine Onoe a strigat înspre noi rîzînd așa cum călărim cîinele, ne faceți o poză? George s-a aplecat să ia aparatul din iarbă ca și cum era pregătit pentru asta și abia aștepta să i se ceară . . .

Să știi, Ștef îmi mărturisește în scrisoare că a ezitat mult pînă să mi le trimită. De altfel, zice el, nu era sigur nici măcar că va developa filmele sau că va lucra fotografiile. Asta nu pentru că i-ar fi fost teamă că le va scoate prost. Îl înțeleg, mă pricep doar și eu la asta și știu cum vine povestea: fiecare apariție a imaginii pe cartonul din soluția cu revelator însemna tot de atîtea ori un fel de reîncarnare. Însemna o revenire a senzației de a fi luat contactul cu o fantomă. Niște biete reanimări pe durata unor b'ete secunde.

Scanned with OKEN Scanner

10

Apa se ridica cu vreo cîteva degete deasupra gleznelor. Ireal de limpede, imobilă, vedeai distinct firicelele de nisip. Piciorul intra și ieșea fără a-i tulbura suprafața netedă, nisipul înconjura talpa ca o pastă fină. Am început să culeg ceasurile, așezîndu-le pe mal, pe iarbă. Se găseau ici-colo, nu prefigurau nici o ordine, nu sugerau nici o rigoare. Arătau de parcă nu le-ar fi acoperit o suprafață lichidă ci o pojghiță de cristal. Aveam senzația că abia fuseseră așezate acolo, că, dacă aș vrea — dar nu voiam să ridic privirea, l-aș fi zărit undeva în față pe cel ce le risipea în calea mea; așezate, nu aruncate. Ceasuri de toate felurile, deșteptător cu clopotul deasupra, ceas de perete cu pendulă și cutia din lemn sculptat, un ceas cu cuc, unul deosebit de vechi, cu indicatoarele formate din cîte o broderie metalică, unul de mărimea celor de la biserici cu cifre romane, nenumărate ceasuri de mînă și de buzunar. Pe unul l-am recunoscut numai că avea dimensiuni incredibile: cel păstrat de mama pentru mine, cadou pentru bacalaureat, ceasul de buzunar al străbunicului meu dinspre mamă; nu mă îndoiam că acesta era, după îndoitura de pe rama cadranului rezultată dintr-o încăierare la o nuntă unde rudele sale poreclite Barabou își găsiseră de tranșat o mai veche poveste cu cei din familia Doruț. Tocmai mă aplecam să-l culeg cînd toate, și cele de pe mal și cele de sub apă, au început să ticăie, din ce în ce mai distinct, cu sunete pline, apoi clinchete

într-o amplificare crescîndă, clinchete ca de clopoței sau sunete cu timbru mai jos, de o durată mai lungă și reverberație mai pătrunzătoare, ca de tălăngi. În semitrezia care urmă, căci refuzam cu o îndărătnicie precaută să accept despărțirea de vis, un gînd se strecura molatec și delicat spre pragul conștienței: Meritul lui Horia e o insulă în mijlocul turmei. Sunetul deosebit al vreunui clopot, apropiindu-se și trecînd mă încredința că turma urcă. Ștef mă înghionti ușor cu cotul și i-am răspuns în grabă. dar stins, cu un îhî, de teamă să nu-mi risipească farmecul acustic ce ne înconjura. George nu da sau nu voia să dea vreun semn de trezie. Nu-mi păsa. Am gîndit limpede: ți-ai dorit un crîmpei de viață pe care s-o percepi cu un simț al adevărului carnal. Ți-a fost dăruit. Fii sigur, așa e: nu crispare, nu ranchiună, nu neliniște, nu remușcări, ci echilibru și certitudinea libertății interioare și senzația puterii depline, a încrederii în putere. Ești în stare să înfrunți orice neprevăzut. Unde-i ursul nebun? Ești mai puternic decît pușca de vînătoare a lui George.

Atît doar: am mijit privirea. Pereții aburiți ai cortului aveau un luciu sidefiu.

Se auzi marș! Lupu, apoi cîțiva pași înfundați pînă la intrarea în colibă. Turma se scurse toată, sunetele trecură în surdină. Alți pași se apropiară.

— S-au dus? — o voce de copil.

— Cred că nu. Mai dorm.

Onoe? . . . .

N-au mai zăbovit. Un marș!, un fluierat scurt . . .

George se înturnă pe spate, Ștef îi făcu loc trăgîndu-se către mine, eu m-am dat pînă în margine, lipindu-mă de foaia de plastic a cortului. Trupurile se înțelegeau bine, extraordinar de bine. Într-un tîrziu Ștef se ridică în capul oaselor icnind. Am deschis ochii. Mă privea cu o lumină proaspătă. Ridică brusc brațul pîndind cu urechea.

Scanned with OKEN Scanner

— Ascultă! — exclamă și se opri încurcat ca și cum ar fi uitat subit ce-ar fi dorit să spună.

Se îndreptă în genunchi spre gura cortului.

— Am să ridic storul să las să pătrundă mireasma ierburilor, a lemnului descojit și a pădurii de conifere căci mi-a fost îndeajuns cea a picioarelor voastre.

Simțeai cum gîlgîie înăuntrul său pofta de rîs care acu-acu va da năvală și doar emfaza tonului mai reușea să-l strunească.

— Și acum poftiți la înviorare fără de care viața voastră se va încheia cu 5 pînă la 10 ani mai repede decît v-a fost hărăzit pe răbojul ursitei.

Din cîteva mișcări m-am lepădat de toată încărcătura vestimentară a nopții, ieșind afară doar în izmene și bluză.

Ștef, scărpinîndu-se de zor pe spinarea goală, se întoarse așezîndu-se pe butuc într-un gest de pudoare:

— Ah, masculule! Atentezi la neprihănirea mea!

— Cum stai cu coastele betege?

— Mulțam lui Allah, Budha, Zeus și Dumnezeu c-am și uitat de ele. Mai e vreun șef prin ceruri? N-aș vrea să se simtă lezat că nu l-am pomenit și să se răzbune cu niște (acum pe un ton de romanță) junghiurileee mele n-au asemănaaare.

Auzirăm chehălitul sec al lui George, sub cort și îndată îl văzurăm înălțîndu-se în ușa colibei căutînd cu privirea în susul muntelui.

— Da, da, poftiți! — îl preluă Ștef. Am muls oi'e, am pus deoparte pentru dumneavoastră preparatul preferat: lapte cu măsline de oaie, păr, căpușe și un organ berbecesc de reproducere. Un mădular, dacă altfel nu pricepeți.

Nările i se dilatau ca o deschidere suplimentară pentru rîsul ce gîlgîi îndelung.

În jos, valea se arăta încă aburoasă, doar în fundal silueta Cubleșului se primenise într-un contur de-

Scanned with OKEN Scanner

sluşit. Adieri de vînt aspreau căldura soarelui în răstimpuri, dar din ce în ce mai slabe şi mai rare.

M-am lăsat pe spate, proptindu-mă în mîini, cu faţa în bătaia razelor. Flecăreala matinală a lui Ştef bănuiam că intră în ritualul lui de dimineaţă alături de făcutul toaletei şi micul dejun. Presupuneam că pentru el ieşirea din somn se făcea dintr-odată, buna dispoziţie năvălindu-i în trup fără poticneli şi mahmureală. Somnul era un bun cîştigat, se depărta de el aşa cum ai pune deoparte un obiect; ai luat mîna de pe el, i-ai întors spatele şi gata.

Iarba se zvîntase şi Ştef îşi pipăi barba cu satisfacţia unui gest de recalcitranţă iar George îşi ridică din nou faţa spre creastă. Avea ochii goi. Parcă tot ce însemna George se resorbise undeva înlăuntrul său, lăsînd vederii o crustă înşelătoare ce trebuia să reprezinte trupul lui şi eventual să confirme ceea ce părea că ştim despre el.

— În viaţa mea n-am avut aşa barbă. Îmi dai, George, oglinjoara ta?

George îşi pipăi şi el barba. Ţepii rari, galbeni spre roşcat şi în unele părţi suri dădeau o surprinzătoare impresie de mizerie a trupului. Scoase îndată oglinda din buzunarul din spate al blugilor.

— Oglindă, oglinjoară — se răsfăţa Ştef, spune-mi cine e mai frumos în ţară? Harap Alb sau eu? Horia, ai dreptate, aşa arată peonii în filmele mexicane. Interesant — reflectă amuzat — abia cu înfăţişarea asta excentrică încep să mă asemăn cu oamenii mei de pe Cubleş. Vezi cum îţi redescopri sorgintea, tovarăşu? Din ce în ce mai puţin Ştef şi din ce în ce mai mult Şcefănuţ, cum zice mama . . .

Apoi vioi pe tonul lui de arţag amical:

— Nu mai mergem odată să ne facem dușul matinal?!

Îşi aruncă energic prosopul pe după gît şi îşi suflecă pantalonii, roti braţul într-o chemare pate-

Scanned with OKEN Scanner

tică și o luă desculț printre păru-porcului spre izvor.

Sus, în depărtarea crestei, ultimul dulău al turmei dispăru în direcția pasului Bătrîna. Luînd-o îndată în urma lui Ștef, George se opri totuși la cîțiva pași întrebînd gutural:

— Astăzi ce intenții ai?

Aș fi tropotit de necaz dacă întrebarea ar fi sunat altfel. Nu mă aşteptam să fiu întrebat așa și încă atît de devreme. Am înțeles că răspunsul meu mă privea doar pe mine și din capul locului n-ar fi sunat ca o propunere pentru toți trei. Era o întrebare binevoitoare ca într-o întîlnire întîmplătoare la colțul străzii după care fiecare își urmează drumul său, așa cum pornise de acasă. Era ceva atît de proaspăt în întrebarea lui George încît m-am bucurat că pot să tac, să nu-i răspund și m-am grăbit să-i ajung din urmă; pe el și pe Ștef, urcat pe o lespede uriașă de piatră.

— Mă simt — spuse acesta desfăcînd brațele — senin și curat ca o scîndură geluită.

Apoi sărind:

— Dar plină de noduri.

Și se ridică de la pămînt smulgînd o floare, întîlnită ici-colo, izolat.

— Această păpădie de munte cu flori galben-portocalii se numește rușuliță. *Hieracium aurantiacum.* Ce tobă de carte mi-s! Observați stimat auditoriu, că seamănă cu crăițele din straturile de flori, dar, firește, e mai mică și cu un colorit mai aprins. Nu mai vorbim, ah, de mirosul de miere vaniliată.

— Hcria — spuse șoptit George, căutînd prevăzător în urmă spre Ștef, va trebui să-ți spun ceva, acum, sau mai tîrziu, încă nu știu.

Țesătura fumuriu-albastră a Cubleșului din depărtare îl detașa singular. George părea astfel un transplant bizar.

Liniștea e sunetul mort de melancolie. Nu m-aș mira să văd rotindu-se deasupra un vultur pleșuv... Nu se rotește nici un vultur; e un nor singuratic, lunecă stînjenit, seamănă cu un om ghemuit care și-a prins capul între genunchi. Între mine și el s-a interpus pe nebăgare de seamă o lentilă, invizibilă; de sub mine, de la nu știu ce distanță în pămînt — un fizician ar ști, ar aproxima — pornește fasciculul de lumină.

Întins cum sînt pe covorul de mușchi („preșul de mușchi", după Ștef) am senzația ciudată că într-un interval mai mare de neatenție suprafața aceasta pufoasă și răcoroasă m-ar absorbi. M-aș afunda lent, lăsă să bănui capcana decît în ultimă instanță cînd, pesemne, cu ultimele spasme aș mai apuca să mă holbez în chip de adio spre Meritul lui Horia și-apoi, ca după un declic al aparatului de fotografiat, bezna ar acoperi pelicula, nu pentru protejarea imaginii care a sensibilizat substanța ci pentru această răsuflată reintegrare în natură. Hait! Să ne așezăm mai degrabă pe buturugă, desigur, e preferabilă briza ușoară dinspre creastă decît răcorile pămîntului, răcorile capcane ale pămîntului. Se mai poate sta încă la pielea goală, căldura zilei mai stăruie și mai-mai că mă fac un adept al lui Francisc din Assisi. Nu jignesc aerul, sfinte, cu veștmintele, dar nici gol pușcă nu mă pot lăsa, chiar și în fața naturii am nițică pudoare prin mijlocirea chiloților; nu jignesc pămîntul, sfinte, căci iată tălpile mele sînt desculțe. În rest însă... Și e un rest cît o zi de post. În rest am procedat invers, dar zău, cu voluptatea unui ritm care mă lăsa să mă desfăt urmărindu-mi impulsurile lenevite. Odihna și negraba îmi străbăteau trupul precum vîntul printr-o sită. Nu, nu fac nici un efort să discern asupra valabilității comparației. Uite, aș fi putut să spun că mă străbăteau ca o ființă, o ființă intrînd în propria mea ființă, lent și imponderabil. Am strîns pe rînd, fără grabă hainele

Scanned with OKEN Scanner

întinse pe sîrmă și le-am împachetat meticulos, sîrguincios, afectuos, duios și așa mai departe tot cu os la capăt. Ranchiuna, teama, neliniștea, ambiția, sila și altele și altele au primit cîte o bîtă în numele tatălui, dacă-l vor fi avînd, și stau acum leșinate claie grămadă, pe cuvîntul meu! Am făcut curat pe măsuță — da, știu, e o jignire adusă hranei, am așternut în diagonală șervetul meu de bucătărie, al lui Ștef e murdar deja și am adus pe rînd cam tot ce cred că e necesar pentru o supă strașnică: cratița cu coadă, pachețelul cu sare, pachețelul cu supco, fideaua, lingurile, ba chiar și șervețele. Să le am toate la dispoziție și să le spun băieților cînd vor coborî: Am să fac o supă, doriți? Am adunat vreascuri și lemne potrivite pentru ațîțat focul, mi-am pipăit pînă și buzunarul ca să mă conving că cutia cu chibrituri e la mine, am făcut, cred, totul pentru ca în momentul cînd le voi spune: Am să fac o supă, doriți? să nu mai fie nevoie de nici o mișcare răzleață. Într-un răstimp m-am trezit fredonînd o melodie tărăgănată al cărui text nu-l știu dar melodia a țîșnit așa, pe nepusă-masă mirat fiind eu însumi de ce ți-e în stare memoria . . .

Cubleșul capătă o transparență ciudată. Din adîncurile lui se ridică un abur care în lumina amurgului stăruie compact ca-ntr-un înveliș de frăgezime. Întreaga panoramă are o urzeală fină, delicată, cu tonuri cromatice străvezii. Mai puțin liniile și volumele din apropiere: cam indecente prin nota lor de opulență. În schimb silueta Cubleșului îmi impune respect, așa cum îl ai față de o persoană pe care ai neglijat-o ani de zile, n-ai băgat-o în seamă, ea devenind absentă în perimetrul existenței tale și care deodată îți dezvăluie niște virtuți, niște calități cu atît mai impresionante cu cît nu le bănuiai posibile. Și ești nevoit să-ți revizuiești atitudinea. Și ai puterea s-o faci. Și o faci cu plăcere. Și cu ascunsă

Scanned with OKEN Scanner

recunoștință că ești lăsat să recuperezi ceea ce ai neglijat din indiferență sau prostie.

Un crîmpei de bucium se iscă dinspre pădure, dinspre celălalt versant al Obcinii Ursului. De unde e stîna, de unde sînt oameni . . . Sau doar mi s-a părut? . . . Sau l-am dorit? Nu, nu e vorba de o coincidență. Ori mi s-a părut, ori l-am dorit, dar nu și una și alta! Cu siguranță nu . . . Ștef n-a făcut nici o poză Meritului lui Horia dinspre nord, cu pădurea în fundal. Ei bine, am să-i pregătesc aparatul, am să studiez distanța cea mai potrivită încît, cînd va . . . Și totuși doar mi s-a părut? Asta n-ar schimba termenii ecuației. Dar dacă l-am dorit, dar dacă a fost un sunet real? . . . Desigur, desigur! Nu-i poți uita pe oameni cînd vrei tu, nici ei nu te uită cînd vrei tu. Te uită probabil cînd e vremea să te uite și cînd vremea asta sosește, gata! e prea tîrziu, mult prea tîrziu, uitarea lor nu-ti mai poate aduce nici un folos. Vrei nițică singurătate? E o joacă: te vrei mort de două parale — două îmbucături de eternitate. Hait! dumicatii dispar de cum îi îndrepți spre gură. Privit de pe Cubleș în cel mai bun caz sînt o infinitezimală granulă în umbra verde-roșietică a Obcinii Ursului. O granulă numită Horia: un Horia care ciupește și el acolo un apus de soare care apus si care soare sînt, sînt indiferent că le contemplă sau nu această granulă infinitezimală numită Horia; un Horia care se căzneste zadarnic să imprime panoramei din fața ochilor o mică deviere, un mic seism, ceva, orice, orice ar lăsa o urmă, o amprentă pentru totdeauna. (Prin asta, bag seama, nu mă deosebesc de imbecilii care-si lasă numele scrijelindu-l pe pereții grotelor, pe piatra monumentelor, în general pe piatra lucrurilor durabile, uneori prostia îndemnîndu-i să-și sape numele în scoarța copacilor — lamentabilă poftă de eternitate!). Dar uite-așa sînt al *n*-lea din șirul celor care n-au încotro și se gîndesc la gîndurile și sentimentele atîtor rînduri de *n*

Scanned with OKEN Scanner

de dinaintea lor și toți, oricît de diferiți vor fi fost, după bucuria unei picături de prezent plenitudinar vor fi fost cuprinși — garantez!! — de neliniștea de efemeridă și de regretul pentru veșnicia inaccesibilă — această vampă, paradoxal! virgină.

Soarele se destramă înspre Mucedu ca într-o tigaie asemeni unui gălbenuș de ou înțepat cu vîrful furculiței. Cîțiva norișori în chip de slănină ar încropi o cină modestă.

Strașnică păcăleală mi-am tras și totuși cînd vor coborî băieții n-am să mint prea mult dacă, întrebîndu-mă cum mă simt, am să le răspund: Așa cum se simțea bunica sîmbăta după-masa, iar voi ar trebui să simțiți că e duminică. Adică? va cere Ștef sau George amănunte, mai degrabă Ștef, și am să le spun cam așa: Ia mai duceți-vă pe deal în sus, ne spunea bunica nu mult după prînz. Știam de ce ne trimite: bunica urma să se spele. Cînd coboram era deja terminată. Nu știam însă cum se spală și cum arată bunica spălîndu-se. Dar o simțeam mai proaspătă, fața zbîrcită avea o prospețime care ne uimea. Știam că atunci cînd se spală pe cap și-și desface părul, părul îi ajunge pînă la genunchi. Simțeam în tindă miros de oțet, bunica punea în apă oțet. Văzîndu-i cocul primenit și împletitura îngrijită îmi închipuiam părul ei căzînd pînă la genunchi. Uneori, de se întîmpla să coborîm mai repede în curte, mai apucam s-o vedem ieșind din tindă cu ligheanul; asta era ca și cum am fi asistat la spălatul bunicii. Și sîmbăta după-masă simțeam că e duminică. Numai că Ștef . . .

Țipătul gaiței mi s-a înfipt în creier.

Ce te faci dacă vine ursul? m-a întrebat Ștef la plecare. Îl trimit să-mi aducă lemne. Iar el: apoi? Îi dau un pachet de biscuiți că văd că pe-aci au trecere biscuiții mei. Iar el: apoi? După ce termină de mîncat îl șterg la gură cu șervețelul. Și? Îl așez în chip de blană la gura colibei.

— Propun să numim locul acesta, adică stîncile și zănoaga asta cît un canion, Meritul lui George. Cine este pentru? Mulțumesc. Cine este împotrivă să se abțină. Mulțumesc. Deci unanimitate.

Cum urcasem de la Meritul lui Horia într-un haihui — să nu devenim sedentari, insinuase George, nu era de bănuit că vom întîlni altceva decît pășunea întinsă spre pasul Bătrîna, scheletele albe și aproape dezolante ale molizilor uscați în picioare sau putrezind prin iarbă, și pădurea întinzîndu-se pe muchea coastei. George se îndepărtase de noi dispărînd undeva în direcția în care urcam. Adică dispăru serios, dintr-o pricină ce nu putea fi joaca aceea tîmpită cînd cineva dispare ca apoi brusc să te sperie apărînd de după vreun bolovan sau trunchi de copac. Pajiștea aspră înainta ca un promontoriu despicînd pădurea, apoi dînd-o din ce în ce mai hotărît în lături făcîndu-și un larg ocol, cînd se iviră două stînci uriașe — vreo două sute de pași distanță între ele — pe marginea prăpastiei, semănînd cu doi canini cariați și pe cea din stînga George, făcîndu-ne semne cu mîna. Mînuia scripeții unei cortine dezvăluind un peisaj sălbatic și atît de neașteptat deosebit de monotonia de pînă acum încît am iuțit pasul așa cum se întîmplă cînd ți-e teamă să nu ajungi undeva prea tîrziu, ceilalți luînd tot ce era de luat.

Ne cățărarăm febril pînă sus, în timp ce George coborî și trecu la cealaltă stîncă, teșită în vîrf, mai încăpătoare, ne-am dat seama, dar mai greu de escaladat. Muntele Plevușu se înfățișa pentru întîia oară, în dreapta — de acolo urma să privim drept răsplată în creștetul munților din jur. Spre poalele lui, între păduri, o pășune, pată verde a ierburilor, ca o insulă, și Ștef întinzînd coada toporului:

— Parcă-i o Australie.

— Da, o Australie — mormăi George. O insulă, peste tot insule.

Întinși la soare, goi, pe stînca zgrunțuroasă, dură, George vorbi așa cum ai vorbi cerului:

— Sînt prea puține insule pentru cîți oameni își doresc cîte o insulă. Și dacă doritorii ar ști asta, ar trebuie să se adune într-un congres să stabilească regulamentul de închiriere.

Dar Ștef, ridicîndu-se și îndreptînd din nou coada toporului înspre răsărit și rîzînd:

— Eu m-aș mulțumi cu insula verde a Australiei ăsteia. Trebuie să fie vreo stîncă pe-ocolo. Un mic harem mi-ar mai trebui, două-trei cadîne, nu mai mult, că-s modest.

— Ștef, spuse George, îmi pari expresia destul de convingătoare a ceea ce înseamnă a fi purtător de viață.

— Ești generos! se maimuțări celălalt.

— Posibilul este totdeauna generos.

— Dar tu?

Mai întîi nu-mi răspunse, îmi făcuse impresia că nu vrea să-mi răspundă. Se întoarse pe burtă ținîndu-și capul suspendat deasupra prăpastiei.

— Ptiu! făcu Ștef chircindu-se. Cum naiba poți sta așa acolo?!

— Jos — spuse George trecînd o șuviță de păr pe după ureche, am mereu senzația că sînt un punct, un punct între cercuri.

— Unde jos? ceru Ștef.

Dar George tot către mine:

— Adică înafara lor.

— Iar aici lipsesc cercurile.

Accentul de ironie nu avea adresă — așa dorisem. George ridică fruntea privindu-mă cu ochi goi. Însă Ștef:

— Unde jos, mă, punctule?

Scanned with OKEN Scanner

Lătratul scurt al cîinelui era înfundat, parcă-şi băgase botul sub o pernă moale. Apoi alte lătraturi şi mereu mai apropiate de după curbura peretelui acoperit cu muşchi şi afiniş. Ştef înaintă pe burtă, precaut pînă pe muchea stîncii. Cîinii apărură tot cîte unul.

— Ne ţin o serenadă, javrele.

Ciobanul, scund, îndesat, pălărie de paie fără boruri, cizme de cauciuc, nu arăta să aibă peste 20 de ani.

— Horia, cere-i o ţigară, eşti responsabil cu asta.

— Ai ţigări?

Sunetele coborau limpezi, golul prăpastiei te îmbia la vorbă.

— Nu fumez.

De jos în sus la fel: limpede, sunete pline, rotunde, vocea lui de bas articula fără efort.

— Vă mai lasă ursu-n pace?

Oile trecînd vătuiau cuvintele. Ciobanul se rezemă de-un colţ de stîncă, era incomod să-ţi ţii capul pe spate. Scuipă alături, împinse cu bîta un cîine şi, punînd mîna streaşină la ochi:

— Ce-aţi zis?

— Ursul! Ce mai ştii de el?

Tălăngile liniştindu-se făcură loc unei linişti pline.

— Mai-nainte, de vrun ceas, au dat cîinii de el, uite colea, mai jos.

— Văleu! chiţcăi Ştef.

— Şi cum a fost?

Tălăngile începură iarăşi, ca la un semn, cîinii agitîndu-se, Ştef pipăindu-şi piciorul cu un interes subit şi George vorbind ca pentru sine, rînjetul cinic apărînd şi trecînd ca un spasm:

— Moş Martin ne dă tîrcoale circular. Prin urmare n-am de ce mă plînge: nu lipsesc cercurile nici aici.

Şi privindu-mă mijit:

— Apropo de puncte și de cercuri. Nu lipsesc cercurile. Numai că aici sîntem în interiorul lor.

Iar Ștef maimuțărind:

— Nu-i așa, băiatule?

- - Aerul pare lichefiat.

După care Ștef inspiră adînc.

— Știi cum îmi simt plămînii? Ca două desage grele de-acasă de sub Cubleș.

Umbra înserării absorbea nuanțele și priveliștea părea privită prin acvariu.

— Pe ziua de azi te-a păcălit soarele, Horia, să știi. La noapte ar trebui să cobori la stînă să dormi într-un ciubăr de zăr.

Se distingea încă în vale izvorul, jgheaburile, poteca.

— Dacă ne-am da de-a berbeleacul de aici, am nimeri exact acolo — propuse Ștef trecîndu-și mîngîietor palmele peste brațele goale.

— Ștef... S-ar părea că vrem să ne mărturisim niște nedumeriri. Ce zici, greșesc?

Își îmbrățișa genunchii înclinînd capul meditativ. Privirea, întoarsă înăuntru, scormonea, alerga după întrebare.

— Îhî. Spune-mi tu, Horia, ce se întîmplă cu George?

— Adică ce i se întîmplă lui mai mult decît ție sau mie sau altuia?

— Voi vă vedeți mai des, cel puțin vara, din cîte am înțeles, sau cînd are el concediu și vine la Dumbrăvița la taică-său. Eu l-am văzut de vreo cinci ori în 15 ani, așa că... Dar voi... Te caută sau îl cauți. Mă rog, oarecum prieten al familiei. Mă rog, ați avut mult mai multe prilejuri să vă frecați unul de celălalt. Așa că, presupun, îl cunoști mai bine; nu?

— Poate dețin doar date de suprafață.

Scanned with OKEN Scanner

— Cînd l-am însoțit ieri la grote, pe marginea obcinii, mi-a spus la un moment dat că vrea să-mi vorbească, dar încă nu e hotărît, nu știe cînd, acum sau mai tîrziu. Și îmi făcea impresia că se ferește de tine, că, prin urmare ar fi să-mi împărtășească ceva numai mie, ceva care să rămînă numai între noi doi, între mine și el.

— Interesant, ceva asemănător mi-a spus și mie și am avut aceeași impresie.

— Atunci?

Am dat din umeri.

— Horia, cuțitul lui . . .

Miji privirea arcuind sprîncenele către mine cu înțeles de: înțelegi?

— Da, confecționat de el, teaca la fel și trebuie să recunoaștem că se pricepe și că amîndouă sînt splendide și că cuțitul taie ca un brici.

— Ai văzut cît de grijuliu e cu el?

— Într-adevăr.

— Horia, ceea ce facem noi nu e bîrfă, nu?

— Căutăm un înțeles, atîta doar . . .

Am zîmbit.

— Atîta doar că va trebui să fim atenți să nu fim prea serioși încît conversația să aibă un iz de contrafacere.

— Să . . . reiau, să revin, adică o fac eu fiindcă am dat de o ață. Spune-mi, îi place vînătoarea? Cînd vine la Dumbrăvița știi că bate pădurile după vînat? Te ia cu el?

— Unchiu-meu Giurgica e șeful la vînători, cu el am noroc, mai mănînc și eu din cînd în cînd cîte un pic de iepure, căprioară, mistreț . . . Da, Ștef, George nu are pasiunea vînătorii și vreau să-ți spun că am priceput încotro vrei să bați. De cîte ori a venit la Dumbrăvița, iar la el a fi în concediu echivalează cu a veni și a sta la Dumbrăvița, nu-l știu să fi mers la vreo vînătoare. Nici n-am știut

ue fapt că are pușcă pînă la gluma ta despre urs acolo, pe terasă și el a zis sec: Am pușcă.

— Uite, acuma aș fuma o țigară.

— Te cred, măcar două fumuri.

— Horia, de cine se apără George?

Lespedea de piatră pe care ne așezasem iradia abia perceptibil căldură. Mi-am lipit tălpile și palmele de ea.

— Nu numai de cine, Ștef, dar și de ce?

— Cînd am revenit de pe vîrful Oii — spuse Ștef subit agitat, ai văzut, ai văzut în pădurea aceea din vale, ai văzut cu cîtă precizie arunca cuțitul?

— Și securea. Nu numai precizie dar și cîte stiluri. Culcat, cu întoarcere, într-un genunchi. A fost într-adevăr uimitor. Și mai ales atunci cînd l-ai pus la încercare și i-ai fixat bețișorul în coaja copacului...

— Da, și din prima aruncătură securea l-a tăiat exact în jumătate. Abia atunci am început să mă gîndesc și la altceva decît la performanța în sine a lui George.

— Așa e. Abilitatea asta nu-i deloc gratuită.

— Adică nu e numai îndemînare, abilitate...

Piatra se răcorise binișor. Două fumuri de țigară ar fi fost minunate. Într-un tîrziu am întrerupt tăcerea; vorbeam cerului, munților.

— De ce și de cine se apără?

— Horia! sări Ștef. A te apăra e o atitudine justificabilă!

— Fiecare o facem: iubind, muncind, jucînd fotbal...

— Dansînd, fluierînd, citind, mințind!

Un al treilea ar fi putut crede că Ștef se enervase, dar nu era decît felul lui de a se manifesta patetic. Continuă la fel:

— Însă la George atitudinea asta e trăită ca o permanență, sub aspectul ei agresiv și primar.

Scanned with OKEN Scanner

— Latentă sau reprimată acolo jos, între oameni, nu?

Nu-mi luă în seamă intervenţia.

— Ei bine, aici — înţelege acest „aici“ ca şi cum l-aş scrie şi l-aş sublinia apoi de zece ori — aici este singurul spaţiu unde ştie să se apere.

— Singurul spaţiu potrivit cu felul lui de a şti să se apere.

— Singurul spaţiu unde are cu ce să se apere, unde, ce are, se potriveşte.

Eram doi oameni care nu-şi vorbiseră niciodată în felul acesta. Rămaşi o vreme pe gînduri, Ştef fu cel care reluă:

— Cînd am fost în vîrful obcinii . . .

Se ridică în picioare febril apoi se aşeză pe vine.

— Ştii, pădurea se îndeasă acolo, acoperă tot versantul însă în partea cealaltă creasta e destul de abruptă şi goală pînă spre poale. Numai stîncă, văgăuni, e destul de primejdios şi asta mai ales pentru unul ca mine care dacă are numai un metru de gol de la călcîie în jos îl apucă ameţeala. M-a dus pînă pe buza stîncăriei. Îţi închipui cît de chiorîş mă uitam iar George tot hai-hai. Mă, băiatule, i-am spus, dacă vrei să mă vezi ducîndu-mă de aici în jos în chip de stîncă, mai zi-i de cîteva ori hai-hai şi mă vei culege de lîngă stînă în chip de obiect de morgă. De unde eram, aproape priveam în creştetul baciului. Chiar ne văzuse şi ne făcu cu mîna. Ei bine, George parcă intrase în transă. Îşi luase puşca de la umăr, o ţinea într-o mînă, cuţitul în cealaltă şi sărea de pe un bolovan pe altul ca o capră neagră. Sprinten şi agil, pe cuvîntul meu. Am trecut prin nişte groaze numai urmărind-l. Era lateral o crăpătură în stîncă, putea fi o grotă sau o simplă văgăună. Horia, nu exagerez dacă-ţi spun că uitase de mine şi încearcă să-ţi închipui un bărbat mişcîndu-se încordat, crispat, cu un fel de spasme ale capului spre stînga

Scanned with OKEN Scanner

și spre dreapta, aplecat ca și cum cineva l-ar vedea, l-ar urmări și trebuia să nu fie văzut, înțelegi? Trecea succesiv de la momente pe care le-ai putea numi ale apărării la momente de pîndă și atac. Mai-mai mă frecam la ochi ca să-mi cred ochilor. Repet, nu cred că simula. Sau, mai degrabă, trecuse dincolo de simulare, pentru el primejdia inventată devenise reală. Mă crezi? Am crezut la un moment dat că, cine știe, nu i s-o fi năzărind pe degeaba, m-am gîndit că probabil a simțit și a văzut vreo jiganie, poate chiar ursul. Chiar a pus o dată pușca la ochi. M-am lăsat pe spate și mi-am înfundat pumnii în urechi și mă gîndeam că poate detunătura... înțelegi, mă și vedeam rostogolindu-mă și sfărîmîndu-mă în jos la vale. Și... închipuie-ți, cînd m-am ridicat, avea pușca îndreptată spre mine. Dar nu asta mi-a oprit respirația, ci privirea. Horia, o privire de sălbatic. Îți dai seama că am stat țeapăn ca piatra. Nici acum nu am curajul să mă uit în ochii lui și mă tot întreb cum s-a putut aduna în ochii aceia, ochii lui, atîta furie. Nu știam, cum să-ți spun, irisul verde al ochilor nu-l bănuiam compatibil cu ideea de furie. Iar acum cînd îl aud rîzînd, mă mir că rîde și nu-mi pot închipui cum mai pot arăta ochii lui rîzînd, cu verdele acela al pupilei. Dar și rîsul parcă nu e rîs și nu vine la timp. Nici de supărat, ai observat? nu se supără cînd e vremea, cînd trebuie. Eu am rămas așa, el așa, nu știu care eram mai încordați dintre noi doi, cu timpul am simțit însă că slăbește tensiunea dintre noi și atunci am avut curajul să mă gîndesc: Îmi va fi teamă de omul acesta. Apoi am avut curajul să-l întreb: Plecăm? S-a desprins de peretele muntelui și a zis: O clipă. Știi, a cercetat în jur ca și cum ai adulmeca nu știu ce pericol, dar important era că tensiunea aceea teribilă trecuse. Și auzi ce-mi spune din spate — eu o luasem înainte, el mă urma la cîțiva pași, eu mă perpeleam între-

bîndu-mă ce să cred din toată tărășenia și, nu numai asta, mă întrebam ce naiba va fi gîndit el în ce mă privește și eventual dacă și cum ar urma să se justifice, să-și justifice spectacolul, deși aveam îndoieli căci mă întrebam de asemenea în ce măsură a fost conștient sau nu de ceea ce făcuse, și, cum ziceam, l-am auzit că-mi spune, asta la cîteva minute — două, trei — după ce ne-am îndepărtat și am luat-o înapoi spre Meritul lui Horia: Întoarcerile sînt de trei feluri și se numesc Odisseu, fiul risipitor sau Don Quijote. Atunci eu l-am întrebat făcîndu-mă că glumesc, întrebarea venise așa, pe nepregătite, am întrebat ca și cum din subconștient se iscase așa, nevoia de a-i confirma că n-am uitat prea mult din cele învățate la școală: Atunci, l-am întrebat, eu mă găsesc în postură de Sancho Panza?

Îi amorțise picioarele. Se ridică precaut, icnind ușor.

— Înțelegi, Horia?

Pe față avea întipărită lumina calmă a unui înțeles abia dibuit, nu numai greu de exprimat prin cuvinte către un al doilea ci și către sine însuși. Dar el, înțelesul, exista, se cuibărise chiar așa nebulos iar Ștef era de acord să-l accepte deocamdată așa cum era cu încredințarea că mai devreme sau mai tîrziu se va lumina, se va dezveli, printr-o împrejurare suplimentară sau pur și simplu dintr-odată, pe nepusă masă. Deci nu era îngrijorat și nici nu ținu să fie mai explicit, asta probabil pentru că chipul meu reflecta acelasi lucru; mă nimerisem o oglindă în care te uiți întîmplător și care-ți reflectă semnul de pe obraz de care habar n-aveai sau pata de pe bărbie de care nu știai.

—Hai să ne spălăm, aproape că s-a întunecat. Cred că a preparat deja ceaiul.

La înapoiere i-am zorit pașii, se răcorise de-a binelea. Ștef însă nu părea grăbit.

Scanned with OKEN Scanner

— Să-ți mai spun una. Auzi, George âsta nu-i cumva lunatic?

— Ce-ți veni?

Se lovi peste frunte preocupat.

— Adică da. Nu, nu-i vorba de asta, nu seamănă a . . .

— Ce tot bălmăjești acolo?

— Horia, ai observat că noaptea, așa . . . cam în jur de ora 10 ne părăsește puțin?

— E, se duce și el să-și facă . . .

— La ore fixe?

— Spune, omule, despre ce e vorba, lasă dantelăria că uite . . .

— Ei bine, abia aseară am dibuit o poveste ciudată.

— Dacă mă iei cu a fost odată . . .

— Aseară m-am uitat la ceas. Era ora 10. În seara asta putem verifica și atunci vom trage concluzia: da ori ba. Uite care e povestea — urmă observînd că-mi pierd răbdarea —, aseară la un minut după ce a plecat de lîngă foc — îți amintești? — m-am dus și eu. Chiar mă gîndeam: cu nevoile-i ca și cu căscatul, contaminare, reacție în lanț. El o luase prin spatele colibei spre pădure. Atunci, ca oameni pudici și civilizați ce sîntem, am luat-o în sus, pe lîngă porțiunea aceea de mușchi pe care ne întindem la plajă. Și cînd colo, cînd mă uit mai bine, îl văd la vreo douăzeci de metri de mine, lîngă butucii aceia de le-ai zis tu masa lui Brâncuși. Era așezat pe unul, nu știu cum de nu m-o fi auzit, pesemne era foarte absorbit — uite că vorbesc în rime. Am vrut să-i vorbesc, așa, de-amorul artei, dar m-am oprit la timp. De-ar fi fost ziuă, ziceai că face plajă, în poziția aia pe care o au pițipoancele ca să-și bronzeze gîtul și alte clavicule. Sta cu fața către lună, cu bărbia așa, de parcă i-ar fi înfipt cineva o prăjină sub ea. Încremenit, înțelegi? Cu ochii deschiși, fix pironiți pe lună. Bine, asta ca asta, dar

pe chip — sau știu eu? fiind noapte expresia te poate înșela, pe chip, zic, un fel de deznădejde, așa am gîndit, asta părea să fie ceea ce vedeam. Înțelegi? N-ai fi putut spune că admiră peisajul, că, știu eu? contemplă luna. Parcă aștepta să pice ceva de acolo. Mi-ar fi fost jenă să mă descopere, o jenă din aceea ce o încerci cînd dai buzna fără să vrei în intimitatea cuiva, înțelegi ce vreau să spun. Am făcut stînga-mprejur de parcă pluteam prin aer. Ei, cred că alaltăseară, cum fusese iarăși lună, povestea s-a petrecut la fel. Sînt intrigat, dom'le. Vrei să-l urmărim în noaptea asta?

— Ștef, parc-am fi țînci cu aia în nisip.

— Horia, te interesează — încheie Ștef decis. Pe mine mă intrigă și eu sînt din ăla care pînă nu... E și o deformație profesională, dar am nas care nu simte decît mirosurile reale; nu degeaba mă blestemă atîția. Ș-apoi, în ce-l privește pe George, rămîn sub semnul întrebării încă alte cîteva lucruri. Și nu vreau să mor prost, înțelegi?

Nici nu bănuiam, Delia — nu-i așa? — ce aproape, cît de aproape de mine se găsea acel fascicol de lumină necesar să deschidă o perspectivă nouă asupra vieții noastre... Viața noastră... Nu, nu găsesc că e impropriu să spun așa: viața noastră. Deocamdată, insistența copilărească a lui Ștef mă deranja; asta chiar și numai pentru motivul că-mi cerea complicitate. Ceea ce consideram a fi neloial chiar față de noi înșine.

Cam la a șaptea sau la a opta mutare i-am dat mat și m-am ridicat de pe buștean compunînd un chip de învingător care nu se aștepta decît la victorie și prin urmare satisfacția e una obișnuită, de duzină. Iar către Ștef, arătîndu-i locul liber din fața cutiuței de șah:

— E rîndul tău.

Scanned with OKEN Scanner

— Adică nu — se pronunță George după o analiză mai atentă a poziției figurilor pe tablă.

Mută calul lui înapoi și regina mea în poziția anterioară.

— Hai . . .

Hai să continuăm, voia să spună. Invitația nu avea înțeles de: n-am fost atent, hai să refacem poziția și să continuăm. Ci pur și simplu: să continuăm. Fără nici un pentru că. Refăcuse poziția anterioară așa cum muți plictisit un bețișor de la stînga la dreapta sau împingi mai încolo lingura de pe masă. Dar era așa de comod să iei în serios faptul că joci, să ții morțiș la o convenție, mai cu seamă că emoția din final, intensitatea ei nu se potrivea cu rezultatul, cu mititelul rezultat decît numai dacă asta implica o semnificație de altă natură. Refuzîndu-l, am adăugat:

— Nu primesc invitații de la învinși.

Neghiobia mea fudulă trebuie să-l fi atins adînc.

— Dacă-l bat și eu — propuse Ștef, joci cu mine?

— Nu. Pentru astăzi mi-e destul o victimă.

Iată: învins, victimă — două cuvinte rostite în joacă dar îndestulătoare ca să lărgească o rană ascunsă . . .

George împingea peste pătrățelele tablei un pion minuscul. Peste chipul abstras se așternu un surîs. Uscat. Acu-acu părea să plesnească și să se desprindă în pielicele străvezii.

Eu intrasem într-un fel de transă a ricanării. Pe cadranul ceasului lui Ștef acele se apropiau de ora 10. Am aruncat un buștean în foc mai mult ca să atrag privirea lui Ștef.

— Dar mai potrivit ar fi să ne culcăm.

Ștef înțelese și își cercetă ceasul.

— Că bine zici. Mîine trebuie să ne sculăm devreme, nu? Chiar că mi-e somn.

— Mîine avem de mers pe Muntele Gol, nu-i așa? Așadar, băieți, eu zic să mergem la culcare.

Scanned with OKEN Scanner

Ştef, nevinovat:

— Tu vii, George?

— Mai putem rămîne. Uite, focu-i încă-n toi.

— Hm! Mda... Noaptea-i senină... Luna...

Mă temeam să nu exagereze Ştef. Ne-am fi desconspirat intenţiile. Dar se opri la timp...

Presupunerile lui Ştef se confirmară întru totul. Şi în privinţa orei şi a momentului acela de reverie ciudată cu faţa către lună. În cele din urmă ne-am trădat prezenţa. Ne observă. Nici nu avusesem cum să ne ascundem, contam pe lipsa lui de atenţie şi ne bizuiam pe ceea ce ne putea oferi noaptea estompîndu-ne contururile. Ştef reacţionă aşa cum faci cînd, luat prin surprindere, descoperit, tot tu eşti primul care ai iniţiativa — ataci.

— Hă, hă, hă! Ce faci, astronomule?! Studiezi, studiezi? Ai descoperit vreo pitipoancă pe lună?

George se strînse ghem, pentru o clipă, ridicîndu-se apoi, rămînînd o vreme aşa, cu faţa către noi, capul uşor aplecat înainte, braţele inerte pe lîngă trup. Orbitele ochilor (ce mult doream să-i pot deslupi privirea!) — două pete de întuneric, neobişnuit de mari, de întinse pe suprafaţa obrazului. Ştef continuă să improvizeze cu o răutate de copil dornic subit să-şi enerveze prietenul de joacă.

— Zi-i, mă, e vreuna care se uită şi ea la lună şi te vede? E ori nu e? Şi dacă e, îi spui ceva? Şi ce-i spui? Ce-i spui? Ceva cu iubito? Iubito! Sau draga mea! Ah, ah, iubito, mi-e dor de mîngîierile tale, ah, ah! Aşa-i spui! Ha-ha!... Şi ce-i mai spui? Dragostea mea, tremur la gîndul că ce am pipăit acum o săptămînă, la revederea noastră n-o să mai găsesc. Că şi savanţii ăştia n-au altă treabă decît să-şi bage nasul peste tot. Ştiai, nepreţuito, că în fiecare minut pierdem cincizeci de mii de mici solzisori care alcătuiesc epiderma? Îţi dai seama? Într-un ceas trei milioane, iar într-o săptămînă, ah, înnebunesc! Într-o săptămînă toată pielea e alta. Ş-a mea

la fel, îngerașul meu! Oare e un cîștig în această primenire așa de zorită? Ah, ah! Pielea șoldicului tău să fie alta? A sînișorilor alta?! . . . Ha-ha! Asta-i spui?

Ștef se înapoia în cort, rîzînd fără întrerupere. L-am urmat din reflex dar în pragul colibei, a Meritului lui Horia, am vrut deodată să-i văd lui George chipul la lumina focului. El, într-adevăr, se oprise lîngă foc, parcă dinadins. Mă privea pe deasupra limbilor de lumină. Intens, sfredelitor, copleșit de o emoție ce părea că-l răvășește. Buzele livide tresăreau nestăpînit; aveai impresia că e în prag de vomă. Mă hlizeam la el consternat și cu un acut și inexplicabil sentiment al neputinței. Și pînă în pragul somnului mi-am tot analizat reacția fără să ajung la un răspuns: de ce neputință? Simțeam însă că e ceva la mijloc ce mă vizează direct. Nu degeaba — nu-i așa, Delia? — mi se hărăzise, potrivit legii lui Manu, cunoașterea adevărului.

Ardea și multă ură în ochii aceia și nu-i găseam o justificare convingătoare, intensitatea acestei uri n-avea cum să se datoreze simplului fapt că fusese descoperit într-o situație bizară și nici comentariului imbecil al lui Ștef. Căci fără îndoială, atunci George mă ura.

Scanned with OKEN Scanner

11

Ridicînd brațele către bolta înstelată, făcîndu-ne prin urmare atenți, înțelegeam că încerca să ne transmită și nouă un nu știu ce fior cosmic ce-i încerca. Așa presupuneam. Căci în afara gestului patetic de a îmbrățișa cerul nu mai era nimic altceva ce să-i susțină reacția: expresia chipului, ardoarea privirii sau cuvîntul. Spuneam gest patetic? Nu — intenție patetică, e mai potrivit așa, și pe care o poți sesiza după o tehnică dobîndită în urma deselor exersări, încordări și ca urmare a unei stăruitoare nevoi de a cunoaște un om. Altfel brațele ridicate și trupul lui rigid puteau aduce foarte bine cu imaginea sperietoarei de ciori din grîul bunicului (Iartă-mă). Dacă l-ar fi interesat reacția noastră, părerea noastră, ar fi trebuit să se simtă singur și trist. E posibil să nu-l fi interesat. Din indiferență; o nepăsare aproape ostentativă ce trebuie s-o aibă cel ce lasă mesaje zgîriind cu bățul într-un nisip mișcător.

Pădurea de molizi tineri mi-a plăcut, de fapt am recunoscut că-mi place abia acum în fața focului încins cînd mărturisirea lui George nu putea să nu treacă prin ritualul purificării:

— În viața mea n-am văzut o pădure mai frumoasă decît pădurea aceea de molizi.

Am recunoscut bucuros:

— Așa e. E foarte frumoasă pădurea aceea.

Pînă adineaori refuzasem să-mi placă, refuzam să mi-o amintesc iar cînd mi-o aminteam îmi înă-

Scanned with OKEN Scanner

bușeam emoția și amintirea emoției încercate la fața locului.

Zîzania, mocnind toată ziua, mă decepționa și mă descumpănea. Stai adică tot timpul într-o casă, ai pretenția că-i cunoști toate ungherele, că îi supraveghezi curățenia, bunul mers, și deodată împingi într-o doară un perete și vezi consternat cum se deschide o ușă — nu-ți dai crezare ochilor! Pătrunzi înăuntru și nu ți-e la îndemînă să te obișnuiești cu noul spațiu ce-ți aparține; e un plus ce te incomodează; trăiești momente de împotrivire, refuzi ceea ce totuși nu mai poți refuza. Între mine și George se ivise un plus, un spațiu în care cel puțin eu nu mă mișcam în voie neștiind măcar în ce măsură, și dacă, stînjeneala mea se transmitea și asupra lui, sau invers, și nu eram dispus s-o accept — nici a mea, nici a altuia.

Am cerut tot timpul să urmăm traseul marcat pe trunchiuri de copac și pe pietre: o linie roșie, una albă, una roșie. Asta mai cu seamă după ce am trecut de stînă și coborînd din nou în pădurea amestecată de conifere și foioase ne-am înfundat în vale, pierzînd perspectiva, aproape rătăcindu-ne. Țineam de traseu, ca o soluție sigură de a tăia pofta de inițiativă a lui George și invocam mereu chiar proaspătul eșec. Trebuise să revenim pînă la marginea pădurii și cercetînd pe o lățime de cîteva sute de metri am găsit în sfîrșit traseul, marcajul, pe o tulpină retezată de furtună. Urma o coborîre abruptă în albia îngustă a unui fir de apă după care poteca devenea mai sigură și cobora lent pierzîndu-se treptat sau desfăcîndu-se într-un drum forestier tăiat ades de urmele adînci ale tractoarelor. Veți mai coborî, ne spuse baciul, dar nici o grijă, în trei ceasuri ajungeți la Muntele Gol. Cu pași grăbiți? — m-am interesat. Nici grăbiți, nici agale, cum îi mai bine. Din orbitele încercănate ochii ne priveau ușor obosiți; o umbră de suferință stăruia potolind stră-

lucirea de altădată a irisului. Ne întîmpinaseră cîinii și cei doi băiețandri, Mitru și Dumitru, și cîinii rămași la stînă, Mitru fiind tot un Dumitru dar numindu-se Mitru ca să se deosebească de celălalt. Apoi Ștef pregătindu-și aparatul să ia Obcina Ursului de jos, cu noi în prim-plan, cocoțați pe o stîncă între timp venind și Pantelimon, cam de vîrsta lui lui Onoe, Onoe fiind cu un altul cu turma pe cale să se întoarcă pentru mulsul de dimineață. Nu, Pantelimon nu avea țigări. Dar are baciul, directorul general al stînii, glumi Pantelimon. Așa? Atunci du-te, te rog, și-i cere două țigări. Dar a venit baciul pînă la marginea tîrlei și așteptînd să terminăm cu pozatul rezemat de un stîlp al îngrăditurii. Poftiți! — și ne făcu semn să ne apropiem. Poftiți pe la noi, bună ziua și bine-ați venit, ne bucurăm de oameni. Apoi țigări, apă. Cu o lingură de lemn înnegrită, mare și adîncă lingura: o pojghiță părelnică de unt plutind cu scurte licăriri de lumină. George a refuzat, avea apă în ploscă. Ștef, în elementul său și verificînd și comparînd cuvintele: asta se zice așa, ăsteia la noi pe Cubleș i se zice așa. Baciu: Acu vreo cîteva zile au mas peste noapte trei polonezi, două femei și un bărbat. Am fi vrut să povestim dar ce-am zis eu n-au priceput ei, nici noi ce voiau ei, și-au întins cortul colea, lîngă coliba noastră. Dar și ei și noi am înțeles cuvîntul *voda*. Erau oameni de omenie, dar numai cu *voda* era prea... Și cașul, dar George: A, nu, nu trebuie, avem mîncare în rucsac. Vă rugăm, totuși, baciul întinzînd cuțitul. L-am invidiat pe Ștef cum îl înfigea în moliciunea cașului proaspăt. Poftiți, serviți iar George mereu codindu-se. La naiba! — i-am șuierat printre dinți, o să crăpi dacă-i faci plăcerea?! și nu-i puteam spune că ceea ce ți se dă cu simplitate trebuie să primești tot așa. Dumneata, baciule, i-am spus vrînd să-l măgulesc, aici, așa, în aerul și liniștea asta vei trăi de două ori cît o viață de om.

Mulțumesc, dar nu-mi doresc. Cu mai mult ori cu mai puțin de o viață de om eu gîndesc că tot acolo ești, nu poți sparge puterea morții, dar vă rog mai luați, mai mîncați, luați-vă și de drum. Mitru, luîndu-mi ochelarii de soare să vadă cum e, Dumitru luîndu-i și el, apoi baciul: Poftiți țigări. Nu, mulțumim, facem cură ... Puterea morții ... puterea morții ... Dar l-am iubit pe baci abia după ce i-am luat adresa lui din Preluca și i-am spus rotind privirea prin poiana stînei: Mai aveți așadar cîteva săptămîni de stat aici; le poți număra pe degete, nu-i așa? Iar el: E adevărat, da'ncet. Și George cu nerăbdare, insistînd a nu știu cîta oară: Să plecăm. Iar către baci: Baciule, cum e mai bine spre Muntele Gol?

Fantastic, o hemoragie de verde! exclama în urma mea George, coborînd prin pădurea tînără de molid după ce am părăsit Muntele Gol. Era un altfel de a se interpune între mine și restul, de a se ivi, de data asta frustrîndu-mă de o bucurie, căci orgoliul biciuit și-o refuza. O interpunere și o frustrare. La urcuș se ivise între mine și munte tot prin cuvînt, dar nerostit, prin cuvîntul nespus dar implicat clipei prin propria lui prezență, a lui George, el devenit în același timp ecranul proiecției mele, a obsesiei mele, a refuzului de a lua cuvintele cu toată încărcătura lor moștenită și a încăpățînării de a stabili relații între ceea ce făceam, ceea ce eram și înțelesul lor, al cuvintelor. Din toată crisparea asta am ieșit cu pierdere amîndoi căci puteam urca și coborî, nu numai coborî, prin pădurea tînără a molizilor. Între marcajele traseului și împotrivirea mea se stabilise o complicitate ce-mi dădea siguranță. Pe aici trebuia mers, pe aici mîine sau poimîine ne vom tîrî cu greutatea calabalîcului spre Muntele Pleșuvu și prin urmare cel puțin pentru 8—9 kilometri să știm pe unde vom călca fără să bîjbîim, fără ezitări. Doar că pădurea defrișată a

încurcat socotelile. Baciul știa de ea? Știa dar pentru el asta n-ar fi prezentat nici o piedică în drum spre Pleșuvu. Muntele vecin cu Obcina Ursului, dezvelit pe versantul dinspre răsărit: serpentinele drumului de exploatare străbătîndu-l așa cum după ploaie în mîlul băltoacei vezi urmele lăsate de rîme, distincte, haotice. Trupul muntelui o rană, jupuit pe o parte, lăsat vederii ceea ce ascunde epiderma mai întîi: o țesătură de vase de sînge. Și totuși muntele avea un aer contemplativ. Întinși pe iarbă, transpirați, eu și Ștef, George, igienic, pe o cioată cu rădăcinile ieșite din pămînt, privindu-l, muntele ne vedea — o contemplație însoțită de îngăduința, poate chiar hazul și surîsul înțelept al unei puteri de nemăsurat. Atunci, adică deodată, exclamația mea: Traseul! În stînga, în direcția Muntelui Gol și a Pleșuvului — ondulațiile pajiștelor întinse pînă la poalele împădurite ale altui masiv. În dreapta — pădurea urcînd pe muchea crestei pînă sus de unde văzuserăm chelia rotundă a Muntelui Gol. Traseul! Ne abătusem pe pajiște doar două sute de pași și perspectiva era tentantă, dar anula traseul. George: O luăm așa, apoi intrăm în pădure acolo și de acolo e imposibil să nu nimerim pe Muntele Gol. Eu însă țineam la ideea traseului marcat iar George căruia acum i se alătură și Ștef: Nu vezi? E mai potrivit așa... Cuvintele începură să mă umilească: traseu, marcaj, cale bătătorită, siguranță, a nu te abate, a respecta. A străbate la propriu un pămînt nestrăbătut încă de tine, a deschide o cărare care se pierde, care dispare de îndată în urma ta, toate puteau căpăta pentru George un înțeles suplimentar, o semnificație cu trimitere directă la moralitate și caracter, și pe deasupra propunerea lui: E mai bine așa și, dacă vrei, duc eu rucsacul, chiar te rog. Cîteva conserve, pîine, lămîie, zahăr — o greutate lejeră pentru un antrenament îngăduitor. Nu, George, nu. Totuși, Horia. Hotărît nu, George. Bine, Ho-

ria, atunci pornim, nu? E mai bine așa. Mi-ar fi tihnit să-și bată puțin joc de mine, m-aș fi eliberat de cîteva cuvinte sau măcar le-aș fi eliberat de echivoc. Măcar o observație de genul: Nu oriîncotro sînt necesare cărările bătătorite. Iar eu să-i răspund: Nu oricînd e necesar riscul și incursiunea lipsită de precedent. Astfel raportul real dintre mine și George ar fi fost revelat și urcușul spre Muntele Gol nu mi-ar mai fi amintit de cel de pe Mucedu. Mă trezisem tam-nisam angajat într-o harță particulară cu cuvintele. George îmi stimula în cel mai înalt grad această stare de spirit. Doream ca gestul, mișcarea, locul meu între ei să-și aibă corespondent în înțelesul propriu al cuvîntului, fără posibila lui încărcătură figurată. Căci numai așa, credeam, pot trăi plenar un act, un moment. Prezența lui George dădea deja cuvîntului *cărare* o semnificație în plus, cuvîntului *a urca* un accent de demnitate față de *a coborî*. Simpla prezență a lui George (dar, doamne! atît de acaparatoare în aceste condiții) declanșa în mine niște resorturi ce provocau, iată, halouri, penumbre și ambiguități. George o luă înainte, Ștef îl urmă și pentru prima oară am rămas al treilea, adică ultimul. Ultimul — un cuvînt la fel de sîcîitor. Se obișnuiseră să mă știe la mijloc, Ștef de obicei în față cu securea, George în spatele meu cu pușca și cuțitul. Foarte rar alături. Eram escortat într-un spațiu al primejdiei difuze. La mijloc? Tot așa de neconvenabil cuvîntul prin dublul lui înțeles. Cred că toate cuvintele dicționarului românesc ar fi căpătat un sens figurat în timpul acesta. Întîiul dar și altceva, apă dar și altceva, înălțime dar și altceva, eu cu multe altceva-uri implicate, potecă etc., mireasmă etc., cîmp, sudoare, mînă, zîmbet, nici, oftat, cu. Fiecare cuvînt pornind de la mine, trecînd la George pentru confirmare și revenind la mine cu un plus de înțeles. Cu siguranță se țesuse

Scanned with OKEN Scanner

între noi doi un raport particular de dependență. Străbăteam o realitate pe care George o emana din sine iar eu trebuia să percep doar proiecțile sensibilității mele? Vîntul potolea puterea soarelui și George sărind peste trunchiul doborît și aproape acoperit de ierburi înalte: Mă gîndesc la strămoșii noștri. Pușca nu-l stînjenea, o purta cu naturalețe, cu firescul, cu banalitatea ce o conține purtarea servietei de acasă la serviciu și înapoi. Apoi dînd de urme de copite înainte de a o coti spre dreapta intrînd în pădure într-o zonă de unde socoteam că vom ieși repede pe vîrful domol și gol al Muntelui Gol: Să duc eu rucsacul, Horia. Iar eu: Nu. Ca împotrivire și nu ca dorință. Un nu, vietate ciudată, parazitînd și îngăduită cu toată nedumerirea mea. Urcînd pe o muchie a povîrnișului de unde pădurea se rărea și apărură mici poiene scurmate: Mistreții, spuse Ștef, apoi tot el, spre stînga: Uite Australia ce-o văzurăm de pe Obcina Ursului. Își schimbase contururile de unde o vedeam acum, dar rămăsese tot așa, un gol imens de pădure, o pajiște cu iarbă bogată și presărată cu pîlcuri pitice de jnepeni. Către marginea dinspre vale se întrezărea ca într-un abur o tîrlă a cărei împrejmuire părea să repete, miniatural, conturul Australiei noastre. Ștef: uite unde am putea să ne cărăm calabalîcul. Și trîntindu-se în iarbă: ce ziceți? De acolo pînă pe Pleșuvu, urcînd, ce-i drept, cu mai multă gîfîială decît ne-ar fi fost hărăzită urmînd traseul marcat, am face două ore, pe vîrf ne-am mira alte două ore, urcăm dimineața și pe la amiază putem deja coborî în stațiunea Larga să ne destrăbălăm civilizat. Apoi privindu-l cu subînțeles pe George: Coniac, grătar, bere străineză, vreo fetiță eventual, autohtonă, ce zici, Cristosule? Nesățioasa ta poftă de sațiu, comentă drept răspuns George, blînd, ridicîndu-și pînă la subțiori cămașa, mă plictisește.

Scanned with OKEN Scanner

Vezi întrîndul ăsta în pădure? Cîțiva molizi tineri, siluetă de ilustrată, verde crud și verniluri și luciri de argint, sugerau o îngrămăditurăcu o mică deschidere în direcția noastră de urcuș. Aici, da, continuă George, aici aș face o colibă a-ntîia. Nu eram de acord: de ce, cînd la doi kilometri, în Australia asta putem fi găzduiți la stînă? George se strîmbă ca un răspuns de neadeziune, apoi după cîteva secunde precizăeliptic: purici . . . miros . . . toată noaptea lătrături . . . Își mîngîia arma meditativ. Ștef și cu mine, privindu-ne, un gînd simultan voia certificare dar nu ne-am dat-o ca și cum privirea lipsită de expresie ar fi putut totuși îngădui celui de-al treilea să întrezărească o complicitate iscată pentru moment. M-am ridicat cu. Muntele Gol se dăzbărase de pădure, semănînd cu o pîine coaptă așezată într-o rînă cu marginea de sus rezemată în trupul Pleșuvului. Izvorul își adîncea brusc, neverosimil, făgașul într-o viroagă cu pereți în trepte. Nu mi-a păsat cînd Ștef a descoperit marcajul roșu-alb-roșu de pe lespedea cu fața către apus. M-am așezat lîngă izvor, rucsacul sub cap, cu fața către Obcina Ursului, ei doi îndepărtîndu-se fără să mă mai întrebe dacă-i urmez. Obcina Ursului căpătase personalitate, se impunea cu condensări de culoare așa cum se vede Cubleșul de lîngă Meritul lui Horia. Și am scos cașul primit de la baci, conservele și celelalte dar mi-era mai cu seamă sete și aplecîndu-mă deasupra găocii izvorului și văzîndu-mi chipul: pureci, am murmurat și am căutat repede în direcția lor, nu se mai vedeau. Înțelegeam exact atîta: pureci. Un cuvînt rotund ca o sferă, precis, limpede înțelesul, dar întîi de toate un singur înțeles. Și aș fi vrut să pot zdrobi această sferă pentru un prisos de certitudine că nu poate rezulta decît un pumn de sfărîmături și doar atît. Apoi calul și Doce trecînd pe deasupra, cu un miel

în brațe. N-avea rost să ne salutăm, ar fi trebuit să ne strigăm salutul unul altuia, nu atît din pricina distanței cît a vîntului. Trecerea lor fără zgomot, o derulare calmă. De după un pinten — ca un neg al Muntelui Gol, în întîmpinare ieșindu-i o mogîldeață. De pe cal Doce, cu o gesticulație repezită ca a omului care dă lămuriri și dispoziții categorice. Și Doce și Ștef și George revenind cam în același timp. din direcții diferite, Doce trecînd acum în josul versantului destul de aprcape și deci întîlnire inevitabilă. N-aveți țigări? El: bună ziua, n-am, nu sîntem fumători. De ce-și freca palma la genunche? Blond, fața arsă de soare, cizme de cauciuc, șapcă pe cap și în puterea vîrstei, Doce aștepta să-i mai vorbesc. Ștef și George, ca niște indezirabili, așezați pe iarbă, mai în spate. Cam cît este de aici pînă la Pleșuvu? Calul părea de lemn. Cam cîți kilometri adică sînt de aici pînă acolo? Doce privi către munte ca la un om la care, chiar de-l cunosti mai de mult, acum te uiți la el mai cu luare aminte, căci s-a ivit o pricină nouă. Păi cît să fie ceasul? se interesă Doce. Să zicem: trei. Trei? Apoi . . . Iarăși privind Pleșuvu: Apoi de aici pînă acolo e cît ai merge patru ceasuri, da, atîta-i drumul. Noi sîntem pe Obcina Ursului, mîine am vrea să venim încoace și poimîine să urcăm pe Pleșuvu, apoi să coborîm în Larga, ne-ați primi la stînă pentru o noapte? Cum să nu! Bucuros, stîna de-acolo-i a mea. Doce era așadar stăpînul Australiei noastre. Și de cine să întrebăm, dac-o fi de întrebat? Doce mă cheamă, răspunse Doce și calul se învioră simțind călcîiul în burtă: Veniți, vă așteptăm, bună ziua! Coborî spre Australia noastră în pasul negrăbit al calului. George cu picioarele crăcănate, desfăcute larg și palmele odihnind pe genunchi: Purici, murdărie, miros . . . Cuvintele intrară din nou în pîcla echivocului. George hîrîi din gît și înclină către umăr

capul ca un fel de știu eu? Ștef adunînd resturile într-o mică moviliță, cutiile de conservă, cojile de lămîie, ambalajul biscuiților: Să nu murdărim munțele, dacii ni l-au transmis curat. Ș-acum să ne facem siesta în pas vioi după ultimele păreri ale specialiștilor, înainte marș, unu-doi! Iar eu: De data asta te spînzur dacă părăsești marcajul, vreau o coborîre... Eram pe cale să spun: îmi place coborîșul. Cu un sentiment de ușurare și tot așa: mă bucură întoarcerea. Două cuvinte însă păgubitoare pentru cel ce este un *este* nerealizat, rămas în stadiul lui *ar trebui* și *ar vrea*. Și dorind să nu se știe. Iar George la scurtă vreme după intrarea în pădure, lunecîndu-i piciorul pe o porțiune reavănă a potecii dar ridicîndu-se îndată: Orice întoarcere implică o coborîre chiar dacă se întîmplă să urci. Stef a intrat în pădurea de molizi întîiul. A zis doar: Ia uite! Ca o avertizare: remarcați că am intrat într-o zonă brusc întinerită. Continuîndu-și apoi drumul. Însă George deodată cu un glas nemaiauzit și pătimaș: Ce feerie! Cărarea cotind imprevizibil la stînga sau la dreapta părea să fi luat nastere dintr-o nevoie de a întîrzia în această zonă, prelungind plăcerea surprizei. Dar George la doi pași în urma mea: O, te vrăjește! Oprindu-mă, el iarăși: O splendoare, nu-i așa? Voiam să-i strig dar n-am strigat, cuvintele mele se anulau de la sine vorbindu-le: Nu e nevoie de cuvinte! Au rămas nerostite. Iar cuvintele lui, interpunîndu-se între mine și privelișteа pădurii de molizi tineri, mai tineri decît viața noastră, mi-au transformat bucuria într-un arici nebun. Oare ne aflam aici *și* pentru a pune la încercare niște cuvinte, puterea lor prin puterea noastră? Oricum, mult mai lesne se desfășoară jos o controversă, latențele mai ușor izbucnesc, amicii și adversarii sînt diverși, complecși, plutesc în aer, întinzi mîna și și dai de unul, de care ai nevoie sau

nu, dar dai măcar de unul, cel puțin unul din prima întindere a mîinii, iar sentimentele cu cîtă ușurință pendulează dintr-o extremă în alta căci înoți vrînd-nevrînd prin sentimentele altora, oricît de mult ar încerca unii să și le comprime, să le țină sub lacăt, sentimentele pe metru pătrat fiind apoi o garanție, un stimulent, o posibilitate de acoperire, de justificare, de manevră. Pe cînd aici ipocrizia, minciuna sau nevoia de minciună, egoismul, lașitatea, ranchiuna trăiau spaima anulării, hăituite de singurătate, dezorientate, lipsite de repere, lăsînd trasee insignifiante pe cel mult durata urmei de fum pe cer a unui avion cu reacție. În schimb neprevăzutul și teama difuză devin permanențe. Baciule, ce mai știi de urs? El: știm bine, că fără el nu se poate. Apoi ștergîndu-și mîinile de poala cămășii atît de îmbibată de lapte, zer, sudoare și nespălare încît devenise impermeabilă: uitați, vedeți cioata aceea arsă? azi-noapte nu ne-am împăcat bine cu ursul. Neisprăvitul ăsta de Pantilemon și-a făcut ursul dușman. Treaba ursului e să-și facă rost de mîncare, noi n-avem nimic contra, cît ne lasă în pace, ori cîtă vreme ursu-i urs, mîncător de zmeură și miere. Însă cînd nu ne lasă, treaba noastră-i să nu-l lăsăm să nu ne lase în pace. Mai luați, mai poftiți, caşu-i proaspăt. Cînd l-au apucat pe urs nebuniile și gustul de carne, alta-i povestea. Azi-noapte cîinii l-au simțit la vreme numai că Pantilemon, parcă l-a luat mintea copiilor, ce-i vine? Să arunce după el cu lemne aprinse. Și ursul s-a mîniat. Ce i-a aruncat Pantilemon el i-a aruncat înapoi, mai-mai să ne aprindă coliba. Ba a început să smulgă și cîțiva butuci. Da'-i furios ursul cînd îi arunci foc. Am avut de lucru în noaptea asta. Mai luați, mai poftiți, caşu-i proaspăt. Ștef: mulțumim, am vrea să facem niște poze, haideți cu toții afară, veniți?... Stîna, coliba, oile, țarcul, noi și ciobanii, stîna și

Scanned with OKEN Scanner

muntele — plăceri pastoral-turistice, clic-clac! clic-clac! Și baciul: să vă plătim. Iar Ștef: vai de mine, se poate?! Și George: eu aș zice să plecăm. Ca și cum ar fi zis: programul artistic, stimați tovarăși, s-a terminat: dacă mai doriți să continuați n-aveți decît, numai că eu va trebui să închid sala. Și George și-a luat pușca pe umăr.

George cercetă grămezile comentînd, așa cum lipești etichete pe borcanele cu dulceață:

— Lemne „de conținut" avem berechet, apoi crengile pentru pălălaie. Cetină pentru fantezie, numai că nu prea mai este. Ce facem?

În fața focului încins Ștef tăcea cu desăvîrșire. Și pe bună dreptate: tăcerea în jurul focului e timpul cel mai plin al muntelui ncaptea. Mișcarea minimă. O senzație voluptoasă de abandonare. De dilatare și risipire. Ochiul fixat în neștire pe jocul flăcărilor și urechea înregistrînd cu o cumințenie și fidelitate de aparat freamătul arderii, sfîrîiala rășinii, pocnetele uneori ca o răpăială a lemnului încins. Ochii primenindu-se în vîlvătaia albăstrui-violetă sau în incandescența irezistibilă a jarului. Căldura pătrunzînd pe nesimțite, trupul moleșindu-se. Arar o mirare vioaie, apoi căutînd în lăuntru: nici o pretenție, nici o contracție; părăsire, uitare de sine. O atrofiere deliberată a gîndului. Și senzația indiferentă că aerul sta peste noi ca o baltă. Și certitudinea — de-acum inutilă — că am trecut într-un timp cosmic.

Numai că George:

— Dacă focul ar arde verde, e ca și cum m-aș afla din nou în pădurea aceea . . .

M-am ridicat tîrîndu-mă în căsulie ca un sac tocmai umplut cu făină caldă. Și în care sunetele și cuvintele nu pot avea rezonanță. Acum căldura era asemănătoare cu cea pe care ți-o dă soarele în zilele de martie cînd ai răgaz să te lipești de zid sau de

Scanned with OKEN Scanner

trunchiul unui tei sau castan de pe bordura trotuarului și-ți ridici fața către soare, pleoapele tresărind și simți cum căldura ce vine de sus te decupează din spațiul răcoros al începutului de martie. Te faci complice cu anotimpul așa cum ai încuraja simțurile unei fete sfioase care te dorește. Comparația mă făcu să zîmbesc, îmi amintisem de Paula și murmurai: o, nu e cazul!

12

S-a întîmplat cam așa, adică ce s-a întîmplat din momentul cînd eu însumi m-am trezit. Ce a fost mai înainte nu știu, n-am întrebat atunci, căci orice am fi făcut în afară de a pune întrebări. Nu aveam nici o nevoie de a întreba. N-am căutat să aflu nici mai tîrziu de la Ștef. Din jenă? Dintr-o necesitate reciprocă de a face uitat un moment despre existența căruia, despre realitatea căruia începi să ai îndoieli, fiindcă simțul comun, refuzînd să accepte ceea ce este o evidență, trece incidentul pe seama visului, a năzucirii, a halucinației. Chiar m-am gîndit după aceea dacă n-am fost cumva obiectul unei hipnoze... George și Ștef erau treji deja. Ei nu m-au trezit, asta nu din socoteala celui care zice: să-l lăsăm măcar pe el, să fie măcar el scutit de tărășenia asta. Nu mă treziseră, fiind prea încordați și atenți, uitaseră de mine mai degrabă. Și nu cred să se fi agitat în vreun fel încît să mă trezească involuntar pe mine. M-am trezit mirat și cu o neliniște deosebită de a lor. Mă trezise propria lor agitație lăuntrică. M-am trezit nedumerit și neliniștit, da, asta simțeam, asta gîndeam, neliniștit de faptul că o agitație interioară a unui semen al meu poate ajunge la asemenea intensitate încît iese din marginile propriului trup și vălurește, bate ca și cum ar da un semnal de alarmă, neauzit ci simțit. Efortul lor de concentrare — în clipa următoare mi-am dat seama că nu înțelegeau, căutau să înțe-

Scanned with OKEN Scanner

leagă ceva iar eu, la rîndu-mi căutam să-i înțeleg și să înțeleg ce se petrece; efortul lor de concentrare, tensiunea ce se acumulase în ei și în jurul lor — ca un invizibil cîmp electromagnetic, mă scoseseră din apele somnului. Deși buimac încă, n-am scos o vorbă, n-am întrebat nimic, presimțeam că vorbele nu-și au rostul. Pentru a nu fi descoperit. Ceva ciudat, inexplicabil de greu simțeam în răstimpuri apăsînd cîte un perete al căsuliei și odată cu asta aerul devenea mai greu respirabil. Am urît foaia de material plastic ce ne acoperea, putea fi comparată cu plasa ce o aruncă urmăritorul asupra fugarului, sau e pe cale să o arunce. Chircit, în genunchi, cu genunchii în burtă, pieptul lipit de pămînt, bărbia înfiptă în pămînt, fața înspre latura de nord a căsuliei, a Meritului lui Horia. A te face una cu pămîntul, da. Greutatea aceea resimțită în răstimpuri... O apăsare căreia nu i se putea opune nimic, nimeni, căci trecea prin lucruri, simțurile o receptau cu acuitate, parcă eram descoperiți, bîrnele — fire de paianjen sau lujere de iarbă, caraghioasă iluzie de apărare. Coliba — un edificiu de carton. Erai obligat să nu mai dai crezare unei altădată caracteristici banale a corpurilor sclide. Corp, obiect, se rarefiaseră. Se întîmplă ceva cu totul ieșit din comun, m-am întrebat disperat, o picătură de sudoare se prelingea pe la rădăcina nasului, sau dimpotrivă, mi s-au dereglat simțurile? Cîte o bufnitură surdă — nici un indiciu obișnuit ca să-ți dai seama de unde vine, părea iscată în imediata ta apropiere și-ți înfundai fața strivind-o către pămînt. Sau părelnice alteori hîrșîituri. Ca de gheare. Pușca lui Gecrge? Inutil gînd, venit din reflex căci pierdusem încrederea în tot ce era solid. Și în pămînt mai cu seamă; din cînd în cînd devenea ca de plastelină sau o pastă care la un pas mai apăsat țîșnește de sub tălpi, împroșcînd în lături. Nici proporțiile, volumul căsuliei nu mai erau aceleași, nu erau con-

stante, căpătaseră alt rost: o parte, o părticică de spațiu integrată într-un întreg inform cu margini incontrolabile doar că la o extremitate o forță nemaiîntîlnită, indefinită presa sau zgîlțîia. Și doream să-i dau un nume acestei forțe sau ființe sau ce-o fi fost, ca și cum astfel aș fi diminuat din primejdie. Eram de asemenea uluit de ceea ce simțeam. Teama, iminența pericolului de moarte descoperiseră simțurilor mele teritorii noi. Teama aceasta trăită cu o intensitate paroxistică mă umilea. Mă jignea. Eram un animal încolțit fără scăpare. Simțeam ceva la rădăcina limbii și senzația aceea emitea niște semnale pe care — de unde pînă unde? — nu le înțelegeam decît așa: vînăt, vînăt, vînăt. În nu știu ce ungher al conștiinței mele se cuibărise un inchizitor care, lucid și rece, aduna probe, eșantioane din acest moment interior fără precedent, pentru rechizitoriul ce urma să mi se pregătească. Ștef alături, în stînga mea, asemeni mie, în genunchi. Îi invidiam poziția din mijloc. Ne feream să întoarcem fața unul către celălalt deși întunericul ne proteja oarecum. Nici unuia nu-i venise în minte să aprindă lanterna așa cum nu îndrăzneam să scoatem un cuvînt. Îndrăzneam doar să mă întreb: va mai exista pentru mine un *mai apoi?* Mă durea intensitatea privirii, la o palmă în fața ochilor basca ce mi-o puneam noaptea în cap era singurul obiect ce căpătase un oarecare contur, o fixasem ca un reper părelnic — el era promisiunea, speranța pentru un mai apoi; privirea încerca astfel să îmi agațe trupul de ceva consistent, să facă ceva concret împotriva iminenței... Cît să fi durat coșmarul?... De la un moment dat am simțit în urechi bubuituri surde, ritmice însoțite de huruituri, apoi treptat, freamăt intens de ape învolburate. Respirația mai profundă, mai distinctă. Tot așa a lui Ștef, a lui George. M-am lăsat într-o parte, pe dreapta, așa cum te-ai prăbușit, întinzîndu-mi picioarele într-o relaxare extraordinară.

Scanned with OKEN Scanner

Și am simțit, ca o certitudine utilă, că între mine și ce-i afară există mai întîi foaia de cort, dar mai cu seamă pereții din bîrne ai Meritului lui Horia. *Afară* recăpătase sensul lui indiferent pentru noapte. Se auzi un foșnet scurt, urmat de un freamăt; erau foșnetul aripilor enorme încurcate între crengi ale unei păsări neobișnuit de mari și freamătul aspru și tulburat al copacului. O pasăre, parcă, oprită în cădere în cîteva crengi puternice ale copacului și o amortizare care în loc să sfărîme vietatea, dimpotrivă, a readus-o la viață, puterile renăscînd și amplificîndu-se, zgîriind și ferfenițînd cu bătaia dezarticulată a aripilor, a penajului, frunzele, ramurile, crengile tinere și coaja brațelor mari ale copacului. Iar liniștea de afară amplificînd zbaterea și întunericul nopții învăluind-o. George tuși. Ștef suspină sau inspiră adînc, nu puteai deosebi. Mi-era sete. Stînjeniți, jenați ca la vederea unei boli urîte, ascunse. Dar urechea încă încordată. Căci putea reveni. *Cine? Ce?* Am purtat ușor degetul pe suprafața netedă și umedă a foii de plastic. Mișcare încetată, precaută. Exista. Foaia de cort. Mirosul cetinii exista, același. Cu gîndul la bască, i-am fost recunoscător. În numele privirii. Iar pleoapele o odihneau, închise. Am lăsat restul pe seama celor doi. Acum nici George nu putea ști asta. Ieri, el, în timp ce Ștef plecase la izvor cu cratița: Există o limită, problema e: o treci, n-o treci, o atingi? Se poate trăi și fără să știi de ea și fără s-o cauți. Dar dacă o știi, înseamnă că o cauți pretutindeni. Mi-ar fi fost milă de voi de nu mă însoțeați. Eu: eu n-am venit ca să te însoțesc. George: Fie... Ai venit ca să fii însoțit, de aceea... Dar apăruse Ștef. De aceea ai mîinile goale, voise probabil să spună și m-am bucurat că n-a zis. Îmi convenea că doar unul îmi înțelegea rostul de a fi cu mîinile goale. Adică George, fiindcă nu aveam încă siguranța că Ștef mi l-ar fi acceptat, acest rost înțeles ca un prisos. Acum, avînd

Scanned with OKEN Scanner

nevoie de singurătate, am lăsat restul pe seama lor și am început să mă gîndesc cu duioșie la starea mea de somn. Mă desfăceam de povara lui *cine* și *ce* pe seama unei amînări.

Totdeauna mi-a fost teamă de zgomotul împușcăturii, e motivul, singurul, pentru care n-am însoțit pe nimeni la vînătoare. Acum însă, am avut senzația, de fapt reconstituind senzația după ce mi-am revenit, am avut senzația că eu însumi mă aflu undeva în interiorul țevii, în cartuș, între alice eventual. Și parcă gura țevii fusese alături de ureche. Asemănător cu o plesnitură năprasnică, mînă grea și lată, peste ureche, peste cap. E altceva cînd tu ești cel ce pregătești detunătura, te concentrezi, te hotărăști, acuma! și degetul trage de cocoș. Și e altceva cînd nu bănui, nici nu-ți trece prin cap, că o bubuitură se va produce la așa apropiere de tine. Da, a fost momentul cînd nici spaima, nici surpriza nu avuseseră timp să se declanșeze. În toate diminețile ne sculam cam în același fel: mai întîi George, cînd deschideam ochii sau, chiar dacă nu-i deschideam, la trezie îl simțeam alături pe Ștef foindu-se iar afară aținînd focul sau tușind scurt, hîrîind, sau fluierînd ușor George. Apoi se ridica Ștef. Rămîneam eu să mai lenevesc, ascultînd sunetele proaspete de afară, vreun mormăit al lui George, chițcăitul lui Ștef.

Trezindu-mă, mi-am amintit îndată de cele întîmplate noaptea, de ce ar fi putut însemna *cine* sau *ce*. Mintea limpede începuse să refuze că ar fi fost ceva adevărat. Visaseși, bărbate, asta e. Mă rog, coșmar, dar în vis. O ușoară durere de cap, oboseală în oase — am deschis ochii. La ora asta cortul trebuia să fie luminat, soarele pătrunzînd prin ferestruica dinspre vale și licărind ca o pată. Dar acum nici o pată de lumină. Mohorală compactă, aerul ceva mai greu și mai umed. Mda, peste noapte s-a schim-

Scanned with OKEN Scanner

bat vremea și de aceea visul cu. Mi-am săltat capul către ceilalți. Ștef, cu fața în sus, dormind, părea să contemple din dosul pleoapelor prin cine știe ce canal ascuns al globului ocular, suprafața de un mat rînced al foii de plastic. În schimb George, da, dormea și el sau lenevea, mi-am zis în primul moment dar cred că dormea altfel, momentul următor n-ar fi existat așa ci altfel, obișnuit. Căci reacția lui fără îndoială a fost instinctuală iar încordarea care nu se epuizase ci rămăsese în el ca un animal, ca o altă ființă, așteptase toată noaptea un prilej, micul prilej care să înlăture piedica și s-o elibereze. Încordarea. M-am neliniștit văzîndu-l. Ce-a fost, nu fusese vis? Culcat într-o parte, cu fața către Ștef, chircit, cu pușca gata să fie folosită. Țeava în palma stîngă, degetele încleștate pe ea, iar arătătorul celeilalte mîini pe cocoșul armei. Nu fusese vis? George adormise în cele din urmă așa, gata oricînd să tragă. De n-ar fi fost plăcerea mea tîmpită de a strănuta! Puteam foarte bine să înăbuș strănutul masîndu-mi nasul cu două degete. Strănuturile mele zgomotoase... L-am urmărit cum evoluează, i-am ocrotit și stimulat declanșarea inspirînd mai adînc. Strănutînd voiam să-i trezesc. Un strănut ca o glumă.

Și apoi detunătura. O uluială teribilă căci crezusem că strănutul meu luase proporțiile unei detunături, că se amplificase instantaneu. O zvîrcolire simultană, țiuit infernal în cap odată cu un soi de liniște — o liniște care doare, ceva solid, un corp ce arde. Ștef, în genunchi, căzînd apoi pe spate și mișcările spasmodice ale brațelor. George, dînd cu capul în funia de deasupra peste care era trecută foaia de plastic a cortului. Fum, miros înțepător, înecăcios. Și în clipa următoare, cît ai bate din palme, toți trei ne aflam afară, ochi bulbucați de spaimă și derută, privind înăuntrul colibei, privindu-ne și neînțelegînd la început nimic. Tremuram. De răcoarea dimineții sau de altceva. George își privea

fascinat puşca sau mai degrabă degetele încleştate pe ea. Sau privea ca şi cum ar fi vrut să scape de ea, s-o arunce iar degetele nu-l ascultau. Ştef întrebînd, privind ţintă la gura colibei şi răsuflînd greu, înghiţind fiecare cuvînt mai întîi şi apoi pronunţîndu-l:

— Ce . . . a . . . fost . . . asta?!

Îmi mai vîjîia capul încă. Îl urmăream amîndoi pe George, Ştef aşteptînd răspunsul, eu răspunzîndu-i în gînd: am strănutat eu ca niciodată. Şi mi s-a părut deodată că răspunsul ar fi deosebit de nostim, de năstruşnic şi uitînd că nu l-am dat, ci doar l-am gîndit, aşadar era de parcă îl dădusem, am început să hohotesc. Poticnit la început căci mă durea în coşul pieptului. Erau încercări de a rîde, exerciţii. Apoi calea se eliberă şi, ca să nu cad de oboseală, m-am întins pe spate, pe iarba udă, rîzînd aşa, de la o vreme hohotind. În timp ce-mi veni greaţă, Ştef se enervă, clătinîndu-se cînd pe un picior cînd pe celălalt, ca omul care n-are altceva mai bun de făcut. Nările fremătînd şi ochii sticlindu-i. Un strănut de-al meu, dar n-aveam ce şi cui explica deocamdată şi George intră, degetele nedezlipite de puşcă, în colibă. Ştef ar fi trebuit să-şi amintească de secvenţa cu grota de pe buza Obcinii Ursului, ar fi fost cel mai nimerit lucru, să-şi amintească asta văzîndu-l pe George cum intră înăuntru cu un fel de crispare buimacă. Nişte contracţii tîmpite în stomac îmi frînaseră rîsul, trebuie să fi semănat a scheunat pînă la urmă rîsul meu şi am văzut de parcă abia acum ochii se limpeziră, am văzut ceaţa învăluindu-ne, înconjurîndu-ne aşa cum ai da tîrcoale.

Ştef intră şi el în colibă, fie să vadă ce face George, fie să vadă cît de ciuruit e cortul. Apăsîndu-mi pumnii în burtă îmi imaginam cum mă tîrăsc pînă la colţul colibei, mă agăţ de bîrne, iau cratiţa din gemuleţ şi beau apă, mai întîi o înghiţitură, prevăzător, apoi nenumărate înghiţituri pînă mă scîr-

Scanned with OKEN Scanner

besc de apă. Dinăuntru Ștef răstindu-se blînd și necăjit și nedumerit: cum dracu?! Iar George tușind scurt, tărăgănat, de două ori; cîhî, cîhî!

Mă pătrunsese umezeala cu toate că aveam pe mine toată garderoba ce-o puneam pe mine pentru noapte: maieu, cămașă flanelată, bluza de trening și scurta din fîș. Și am început să tremur.

Ceața și burnița persistau ca o confirmare. Nu, ca o încuviințare îndreptățită pentru gîndul întoarcerii. Focul ardea umed și pe degeaba, dintr-un prisos ce-ți dădea acum remușcări. Ștef, privindu-se în oglinda mică, mîngîindu-și barba deasă ca și cum ar fi văzut în perimetrul acela mic o gînganie nostimă:

— La întoarcere . . .

— Întoarcere?!

George avu în glas un tremur stins, această nuanță nu ai fi putut să i-o bănuiești niciodată glasului său. Era ca un ultim abur ce moare deasupra unor tăciuni de-acuma stinși.

— Te gîndești la întoarcere?!

Repetase întrebarea oarecum în virtutea inerției.

Ștef nu-și dezlipise privirea din cadrul oglinzii ca și cum contemplîndu-și chipul, barba, obrajii bronzați și gura fermă ar fi găsit acolo rostul nedumeririi de prisos a lui George.

— Ce ți-e de mirare în asta? Da, neicusorule, m-am gîndit la întoarcere.

Vocea fără nici o inflexiune.

— Adică fără efort, fără vreo prejudecată? — am ținut eu să aflu.

— Exact!

Adică: gata, prietene, am încheiat cu capitolul ăsta. Dar reveni întrebîndu-mă din priviri, nu complice ci dintr-un fel de lene de a vorbi: Și ce-i cu asta? Voia să fie o socoteală în doi, ca și cum George n-ar mai fi contat. El nemaiexistînd.

Scanned with OKEN Scanner

De altfel nu mai exista nici pădure, decît cîteva crîmpee, cîteva siluete de molizi și trunchiuri putrede. Nu mai exista Pleșuvu, nici oile, nici stînile, nici Doce, nici jgheaburile de la izvor. Nici soarele. Doar o pîclă nesfîrșită, picături infinitezimale de apă, un abur nesfîrșit pînă la cer. Și un gol de lumină, o jumătate de sferă — cît putea privirea săpa în ceață iar în mijloc noi, coliba și focul. Și o posibilitate: de a abandona iluzia care opt zile fusese cheagul prezenței noastre aici. Zilele însorite, aerul albastru, împărăția verdelui fuseseră o înșelăciune. Îmi era dor, fără jenă, fără rușine, de altceva. Poate de cineva, dar atunci încă nu primise nume dorința și a fost mai bine așa ca nici eu și cu atît mai puțin George să știm că dorința aceasta va căpăta pînă la urmă numele Paulei. Și nu mai vorbesc că nu aflasem încă de la Ștef acel lucru esențial prin care George se lega atît de intim de mine și de tine, Delia... Urmăream consternat vîrful molizilor din apropiere, singurii vizibili din spatele căsuliei, căci imediat de după ei începea închipuirea și amintirile. Nu se clătinau cîtuși de puțin. Doar din cînd în cînd cîte un val de ceață îi acoperea. Mișcarea se desfășura într-o liniște stranie... Da, prezența mea aici mă obosea, mă irita, mă umilea. Trăiam singurătatea cu o intensitate nouă. Singurătatea ca un buștean menit să ocrotească vatra unui foc și să suporte arderea de-alături.

O mînă nevăzută văluri ceața la un moment dat, privirea putînd pătrunde mai în adîncime și descoperind cei trei molizi de la jumătatea distanței pînă la potecă. Prefigurau zborul unei păsări pe verticală. Un zbor amînat, apoi uitat, rămas în poziția primului timp al mișcării, acela cînd aripile desfăcute pe jumătate sînt gata să ridice trupul greu al păsării.

Și George ne vorbi cu o voce egală, un timbru de o intensitate reținută, sta în spatele nostru, toți

trei privind în aceeași direcție, el vorbind ca și cum ar fi comentat un tablou, o imagine:

— Mai devreme sau mai tîrziu, de cele mai multe ori mai tîrziu, dar asta n-are importanță, pui un semn egal între moarte, iubire, eternitate. Sau... dacă nu, hai, dacă nu un semn egal, atunci faci o operație de ceferist. Ridici belciugul cel greu al vagonului cu eternitate și-l atîrni în cîrligul vagonului cu iubire și... Iar la sfîrșit, contrar regulamentelor și sarcinilor de serviciu le privești prostit, cu mîinile încrucișate la piept... Adică așa cum te-ai privi în oglindă și n-ar mai conta că e vorba de tine, că tu ești acela...

— Nu. Rămîn.

Întrebasem ca un fel de rămas bun. Făcusem doar cîțiva pași. Părea mai înalt, desprins ușor de pămînt; părea că plutește.

— Rămîi pentru că plecăm noi?

— Nu.

— Sau plecăm pentru că tu rămîi?

— Vă interesează.

Ștef îi replică sacadînd ca-n copilărie:

— Te in-te-re-sea-ză, du-te și dan-sea-ză, ză, ză, ză!

George îl ațintì somnoros, gura prefigurînd un rictus al decepției, îndată dispărut — reminiscență dintr-un reflex atrofiat.

— Dacă...

Cuvîntul se terminase cu o inflexiune înaltă, un sunet străin, rătăcit, de o tonalitate cu totul nepotrivită. Își drese vocea reluînd nesigur:

— Dacă te întîlnești cu Delia...

Îți închipui ce surpriză? M-am dat un pas îndărăt, întrebîndu-mă dacă nu-și pierduse subit mințile.

Privirea i se retrase în sine, dispăru.

Fu straniu să-l aud apoi adăugînd:

— Să ai ce pierde și să nu ai ce cîștiga...

13

E cimitirul de molizi, ți-am mai spus de el. Așa l-am numit noi. E dezolant precum îmi închipui că trebuie să fie cimitirul elefanților. Numai că văzînd un cimitir al elefanților nu te gîndești la oameni decît în măsura în care cugeți despre tine, despre propria ta existență. În fața acestuia, al molizilor, te excluzi pe tine, gîndul îi cuprinde pe ceilalți, pe toți ceilalți; nu te implică și pe tine decît în măsura în care îți definești o anume atitudine. Mai întîi ești îndreptățit să te întrebi, cum m-am întrebat și eu acolo: ce naiba vor fi vrut niște oameni?! și de ce nu vor fi vrut mai mult?... Atîtea tulpini, atîtea schelete ale foștilor copaci, schelete rămase în picioare. Închipuie-ți planeta asta cu oameni murind în picioare și putrezind așa și rămînînd apoi scheletele lor, în picioare, pretutindeni... Fiecare trunchi uscat, descojit, de-un sur-vînăt, are în jur, la o înălțime de un metru o salbă de tăișuri de topor. Copaci sacrificați, din pură gratuitate, pentru nenorocul lor de a se fi răzlețit de pădurea compactă. N-am dobîndit vreun indiciu că cineva, adică cineva care are menirea și puterea de a hotărî soarta unei păduri, a unui arbore, așadar că acest cineva ar fi hotărît să fie măcar doborîți și lăsați ierbii și pămîntului să-i înghită... Acolo, privind, ai senzația unei agonii lente. Și îți dai seama, de asemenea, că un răspuns nu are nici un rost.

Poza asta n-a făcut-o Ștef. Nici eu. Ștef chiar a fost surprins — așa-mi scrie în scrisoare — cînd

Scanned with OKEN Scanner

a găsit-o după developarea filmului. E absolut sigur că nu el a făcut-o. Și mă întreabă dacă nu cumva eu.

Și încă ceva. După primul contact cu priveliștea asta, abia după aceea deci, Ștef începu să folosească, pentru te miri ce, expresia: Dom'le, ești sensibil ca un brad.

Scanned with OKEN Scanner

14

Cînd Ștef mi-a spus peste umăr, cu răsuflarea tăiată, aproape scîncit: *Ursul!* și eu și el am înțeles: *un urs*, adică nu ursul cutare, nu acela care . . . Un urs. E normal, animalul nu căpătase nici o individualitate, păstrînd pentru primele clipe chiar un înțeles abstract. Mai degrabă spaima lui Ștef și nu ceea ce vedeau proprii-mi ochi i-a grăbit un contur concret. Imaginea ursului ajungea la mine reflectată de ochii înfricoșați ai lui Ștef și încărcată de starea de spirit a acestuia.

Pînă în apropierea Mucedului cunoșteam poteca, o mai străbătuserăm în cîteva rînduri, reușind acum chiar să anticipăm în ce loc, pe ce bolovan, pe ce trunchi se găsește indicatorul de traseu. Ceața deocamdată nu ne incomoda și aveam amîndoi elanul și buna-dispoziție a celor care coboară fără întoarcere. O coborîre hotărîtă, definitivă la capătul căreia ești convins că intri într-un ritm de existență propriu, inconfundabil. Simțeam o mișcare interioară, o unduire, întreruptă în răstimpuri de un zvîcnet, era al emoției fără temei și care te miră, te suprinde: de unde? de ce? Și adaugă apoi — poate nu e potrivit spus adaugă, nu e vorba de un adaus — starea mea sufletească era determinată și de mesajul subteran al unui presentiment. Un presentiment, cum să-ți spun? ca o promisiune a unei surprize de la care începe apoi liniștea mult rîvnită, împăcarea cu sine și curajul de a te desprinde de ceea ce te-a ținut (cu îndreptățire!) pe loc.

Scanned with OKEN Scanner

— Ce-ar fi să coborîm la Moleşti? — mă întrebă Ştef urmîndu-mă îndeaproape.

— Tu glumeşti, o ştiu prea bine. Pe ceaţa asta ar fi nebunie curată.

— Da, dar gîndeşte-te ce ar putea să ne răsplătească efortul nostru, doar îmi cunosc bine omologul de acolo: un vinişor, un puişor fript, un şoldişor de văduvioară. Îmi spunea amicul că e o urbe cu multe văduve.

În clipa următoare m-am trezit murmurînd:

— O ruptură de nivel...

Ştef ceru explicaţii. N-aveam cum, dar devenisem mai atent, aveam certitudinea că se rupsese ceva în interior şi începea să ajungă la suprafaţă frînturi ale unui întreg ce se constituise pe tăcute, răbdător. Îmi pîndeam gîndurile, aşa cum eşti sigur că dintr-o masă de oameni ce trec prin faţa ta unul dintre ei sau cîţiva dintre ei sînt cei care te interesează, cei care urmează să-ţi transmită nu ştiu ce mesaj. Şi am murmurat din nou, ca o verificare, verificarea constînd în efectul ce ar fi putut să-l aibă articularea cîtorva cuvinte:

— ...O schimbare... Poate chiar un nou mod de a exista.

Ştef mă atinse pe umăr cu băţul.

— Eşti bolnav, băiatule? Aiurezi?

— Nu ştiu, Ştef. Fac nişte verificări. Pipăi nişte cuvinte.

— Te-apucă des, te ţine mult?

Spre norocul meu, nu m-a luat în serios.

Am trecut pe lîngă jgheaburile primului izvor ce-l întîlnisem în apropierea Mucedului, ştiam că pe dreapta am fi întîlnit crucea aceea ciudată ce-l impresiona pe Ştef, prin urmare la o jumătate de kilometru pe stînga se putea urca panta scurtă pînă la coliba lui George de pe Mucedu.

— Am putea merge să-ţi iei cuţitul — propuse Ştef într-o doară.

Scanned with OKEN Scanner

— Nici nu mă gîndesc!

Poate, de nu-i răspundeam, totul, totul ar fi fost o neîntîmplare. El începu să insiste:

— Zău, mă. Într-un sfert de oră am fi acolo. Un sfert înapoi. Ar fi o jumătate de ceas în plus.

— Nici nu mă gîndesc. Pe ceața asta?! Și pentru o nimica toată de cîțiva bani?! Ce rost are?

— Horia, ce contează ceața? De aici ai putea urca cu ochii închiși.

— Încetează, te rog. Pe mine mă interesează să ajungem la timp la tren. Ș-apoi acolo jos, presupun că e mai puțină orbecăială decît aici.

— Avem timp destul.

— Și mă mai interesează să ajungem nu galopînd, ci . . .

— Horia, chiar și în genunchi dac-am coborî tot am ajunge la timp și am mai avea și timp să căutăm prăvălia din sat să luăm un gît de coniac. Ah! Hai să-ți iei cuțitul, dacă tot sîntem aici.

— Pe ceața asta . . . Ești realmente tîmpit. Te ține des?

— O viață întreagă, dacă n-am să trăiesc mult.

L-am urmat. Pentru singurul motiv că mi-ar fi displăcut să rămîn singur, căci era hotărît să urce și fără mine. În acest jur-împrejur cu orizont mic — se vedea distinct doar pe o rază de 50—60 de metri — ochii și urechile păreau de prisos, ceea ce îți dădea un sentiment nesuferit de stinghereală, sporit chiar și de gîndul că s-ar putea să rămîi de unul singur. Urcînd ni s-a părut deopotrivă ceva în neregulă. Am pus-o pe seama lipsei de perspectivă. Totuși scurtul povîrniș, constatam, își cam schimbase înfățișarea. Întîlneam mult mai multe lespezi de piatră, colți de stîncă decît ne așteptam și știam. Coniferele se răriseră și peisajul, cît era accesibil privirii, n-avea aspectul acela dezolant cum îl găsisem pe Mucedu în prima zi. Cam acolo unde trebuia să dăm de micul platou, de molidul uriaș

în apropierea căruia George își construise coliba cu un an în urmă, constatarăm că panta urcă. Ștef ridică din sprîncene strîmbîndu-se:

— De n-ar fi ceața... — murmură a scuză.

I-am întors spatele îmbufnat și am luat-o înapoi, enervat pe măsură ce coboram. Îi auzeam pasul în urmă. Voiam să-l mustruluiesc abia după ce ajungeam în potecă. Mă și vedeam aruncîndu-mi rucsacul din spate și proțăpindu-mă cu mîinile în șolduri, așteptînd agresiv să apară din ceață. După vreo zece minute iureșul mi se potoli căci, împiedicîndu-mă de o tulpină umedă, am plonjat pe burtă vreo doi metri. În timp ce-mi ștergeam mîinile murdare de pămîntul jilav, Ștef avu vreme să se apropie și se lăsă pe vine comentînd:

— Era și cazul. Pașii ăștia de muncă voluntară nu sînt tocmai potriviți pentru asemenea împrejurimi și împrejurări.

Apoi, așa cum ai spune poanta finală a unei anecdote:

— Horia, cred c-am încurcat-o binișor.

Mă ajută să mă ridic.

— Nici nu-i de mirare — i-am reproșat fără să bănuiesc la ce se referă.

— Dacă n-om ajunge la trenul de azi în Gheorghița, sper să-l prindem mîine sau poimîine.

Vreo jumătate de ceas am făcut scurte incursiuni în cîteva direcții cu reveniri în același loc pentru a ne convinge de adevăr: pierduserăm traseul. Ceața ne împiedica să ne orientăm, bănuiam cu aproximație nordul dar asta nu ne ajuta la nimic atîta vreme cît mai țineam să regăsim poteca de la care făcuserăm abaterea pe stînga spre presupusul munte Mucedu cu coliba lui George. Ne aflam pe o pajiște sau într-o largă poiană — nu știam. Luaserăm ca reper un colț de stîncă de la care porneam încoace și încolo, revenind cu aceeași constatare năucă: nu recunoașteam deloc zona străbătută și nu ne pu-

team face o cît de vagă idee unde ne aflam. Ceața zăcea compact deasupra noastră. Oriîncotro ne mișcam, jumătatea de sferă a vizibilității noastre ne urma, flexibilă, constantă. Asta era tot ce putea face privirea: să construiască un spațiu semisferic ca o cușcă mișcătoare, noi situîndu-ne în continuu în mijlocul ei. Privirea devenise o oiște a căruței la capătul căreia începea bezna cenușiu-alburie a ceții.

— Eu zic așa — propuse Ștef: ne fîțîim în jur pînă dăm de o cărare.

— Și întîlnim o fată mare.

— Și după ce dăm de cărare, o luăm în sensul în care ni se pare că va coborî.

— „Su-fle-ca-tă pî-nă la brîu . . .

— Important e să coborîm.

— Ai făcut vreodată dragoste pe ceață, Ștef?

— Cred că e cel mai bine așa, Horia: oriîncotro am lua-o, trebuie să coborîm.

— În adîncuri de voluptate.

— Pentru că numai așa vom da de oameni. Așezare, casă sau stînă sau ce-o fi.

— Știi, Ștef . . .

— Ascultă, Horia, ăsta-i un adevăr clar: numai coborînd dăm de oameni.

— Desigur. Altfel, urcînd, nu poți da decît de statui.

N-am reușit să-l înfurii. Înțelegea că poartă o vină și că pentru această vină cel mai înțelept e să fie răbdător. Nesiguranța, deruta amîndurora da amploare imprudenței de mai înainte pînă la dimensiunea vinei iar mie începuse să-mi placă să i-o arăt. O răbufnire de cinism în chip de compensație, plus un adaos de responsabilitate transferat asupra sa. Așa încît era firesc să caute el soluții, să facă propuneri.

— Căci statuile . . .

Își lăsă capul spre umăr, în sfîrșit a reproș.

Scanned with OKEN Scanner

— Statuile și monumentele — continuai — pierdute în creierii munților ar fi ceea ce-i lipsește muntelui pentru grandoarea lui completă, pentru desăvîrșirea perfecțiunii naturii. În munți trebuie statui, nu între oameni.

Își luă rucsacul depărtîndu-se alene, fără să mă cheme. L-am urmat; eram chit.

Mai repede decît ne așteptam, găsirăm niște urme de potcoave și foarte curînd se insinuă o potecă. Ocolea pe stînga și pe dreapta cîte un pîlc de molizi și intra în pădure. Dar se putea observa că urcă.

— Totuși... — propuse Ștef și înaintă.

Avea dreptate. După cîteva sute de pași cobora, la început lin, apoi abrupt îngreunînd mersul. Noroc cu rădăcinile groase ivite de-a curmezișul, ca niște trepte, e drept: alunecoase. Piatra ascunsă sub stratul superficial de pămînt le împinsese înapoi, aveau aspectul unor oase afumate ieșite din trup încît cîte un copac aducea a ființă năpăstuită și tolerată. Prinseserăm curaj: bănuiam că sîntem totuși în apropierea Mucedului, poate chiar pe versantul ce cobora în Gheorghița. Panta deveni iarăși lină și întrezărirăm apropierea luminișului. Asta ne spori siguranța. Era o poiană. Ștef se opri nedumerit.

— Ce-i?

Tuși scurt, continuînd drumul. Un trunchi gros căzut de-a curmezișul putrezea sprijinit cu un capăt într-o ridicătură pietroasă acoperită cu mușchi. De altfel mușchiului îi pria în zona aceasta, urmele cărării noastre dispăruseră, călcam pe o suprafață umed pufoasă. Se observa ușor că poiana își adună marginile ca într-o gîtuire. Surprins, i-am mărturisit lui Ștef:

— Nu ți se pare că am mai trecut pe aici?

Mă privi oarecum îmbufnat trebuind să înțeleg că așa ceva nu-l interesează.

Scanned with OKEN Scanner

— Sau... — am insistat, cel puțin seamănă cu un loc străbătut mai zilele trecute. Ștef!...

— Ce-i?!

— Omule, uită-te în jur cît te lasă ceața și să mă ia naiba dacă nu e poiana aceea de dinainte de a urca pe platoul Mucedului cînd ne-am speriat toți trei de o piatră în chip de urs.

Roti privirea dar la sfîrșit clătină din cap sceptic:

— Nu se poate. Ar fi trebuit să dăm de mult de ea.

— E posibil să fim pe drumul cel bun, Ștef.

— Vom vedea.

Un accent de severitate și răceală se distingea în cuvintele lui. Mă întrebam dacă e în firea lui să fie ranchiunos, cînd se opri exclamînd stupefiat:

— Hm!

În fața noastră, la vreo 40 de metri, în zona unde lucrurile începeau să-și piardă conturul și consistența din pricina ceții, devenind străvezii, lăptoase, cpace, apoi incerte, apoi destrămîndu-se și dispărînd în cele din urmă, așadar aproape de linia orizontului improvizat de ceața densă un bolovan de doi metri înălțime, acoperit cu mușchi întunecat sugera silueta unui urs întors cu spatele către noi, stînd pe labele dinapoi, aplecat cu capul înainte asemeni unui om ce-și înfundă capul între umeri, apăsat de bătrînețe sau de boală sau de rușine sau mai știu eu ce.

— Vezi?! — am exclamat la rîndul meu. Nu m-am înșelat.

— O fi o piatră asemănătoare — bombăni Ștef. Să fim serioși, nu e ce am mai văzut.

M-am aplecat înainte ca să-mi potrivesc rucsacul pe umeri. Dar mai era și uimirea și reacția reflexă de a-mi potoli un val de neliniște ce mă străbătu ca un frison din creștet pînă-n tălpi. Iar Ștef cu

Scanned with OKEN Scanner

uimirea gîtuită cînd nu vrei să accepți evidența unui fapt:

— Ursul!

Piatra aceea, ceea ce crezusem că e piatră, se însufleți deodată, ursul făcu mai întîi cîteva mișcări din labele din față întorcîndu-se încet către noi.

Primii doi pași i-am făcut involuntar, împins de Ștef. Mi-ar fi plăcut deodată să mă așez acolo unde mă aflam. Slăbiciunea subită a genunchilor urca prin oase, prin mușchi asemeni unui bănuit leșin al neputinței. Mai tîrziu am recunoscut amîndoi că de fapt ursul făcuse un fel de piruetă și dispăru, în sens invers, în pîclă. Pe mine mă înspăimîntase mai degrabă agitația lui Ștef. Frica îmi sporea pe măsură ce se întețea goana și gîfîitul lui Ștef. Fugeam, călcam paralel, nici eu nici el nu voiam să fim al doilea, adică cel din spate. Pentru mine devenise singura rațiune a goanei noastre: a nu rămîne cel din urmă. Eram însă și fascinat de chipul omului de-alături. Cele petrecute în simțirea sa fuseseră așa de năprasnic declanșate încît n-au mai avut timp să se exteriorizeze, pe fața sa rămînînd un întîmplător surîs, lipit acolo, uitat acolo. Ceea ce mie îmi sporea panica și enervarea. Și sila, căci mai puteam să-mi amintesc despre frica nepotolită care înseamnă insultă de sine. Semenul de alături mi-o confirma. Dar mai puteam să-mi recunosc că de fapt eram implicat în aceeași zeamă. Ne-am oprit în plină pădure, nu mai puteam fugi și m-am agățat de rucsacul lui. Fața stacojie, ochii bulbucați, gura de o deschizătură hilară și pe deasupra surîsul. Chiar după minute întregi, surîsul același. I-am trecut palma peste față iar Ștef a înțeles că îl lovesc. Gîfîia încă, privirea-i era gravă. Apoi neguri de revoltă. Nu eram în stare să-i explic. Îngăimam doar:

— Nu, Ștef, nu...

— Nu permit!

Scanned with OKEN Scanner

Aduceau a scîncet cuvintele lui.

— Nu . . . Nu, Ştef . . .

— Nu permit!

Strigăt stins şi aproape convenţional. Sau o îndîrjire sfioasă în faţa unei evidenţe? Începusem să mă îndoiesc şi am renunţat să-i mai dau vreo explicaţie. Mai murmură o dată:

— Nu permit . . .

Se lăsă jos pe lîngă tulpina răşinoasă a molidului privind ca un dement în direcţia de unde fugisem. Pe faţa crispată se întipărise un amestec de silă şi dezolare. M-am încredinţat că nu eu le provocasem şi i-am vorbit ca să-mi confirm:

— Ce dihanie . . .

— Am avut noroc . . . Am mai trecut prin aşa ceva . . . Putea fi mai rău . . .

M-am aşezat alături, bucuros.

— Şi totuşi, Ştef . . . Am îndoieli. Oare într-adevăr ursul a fost urs?

— Te pomeneşti că ne-o fi lovit deodată halucinaţia.

— Atunci altceva: urs fiind, oare a trebuit să . . .?

Tresări aţintindu-mă încruntat. Se putea lesne înţelege că dacă aş fi continuat mi-ar fi spus din nou că nu permite. Însă de data asta nu puteam ocoli eu însumi o întrebare, un *ce* al cărui răspuns ne privea pe amîndoi, aşa cum dai perdeaua deoparte lăsînd lucrurile în plină lumină. Un *ce* suficient sieşi, mai greu, mai important, mai neplăcut, mai dureros decît însuşi răspunsul.

— Ş-acum ce mama dracului facem? — interveni oportun Ştef.

— Mă întreb în ce măsură am luat drumul înapoi.

— Dumnezeii ei de ceaţă! — izbucni. Chiar noapte de-ar fi fost ne descurcam mai uşor.

Solul se întindea fără denivelări, am luat-o la întîmplare şi în scurtă vreme dădurăm de un pe-

rete stîncos, pe dreapta iar pe stînga fu lesne să pricepem că prăpastia ne închide calea. De undeva din față desluşeam zgomotul unui fir de apă coborînd abrupt, lovind piatra cu plesnituri jucăuşe. Era o capcană ingenioasă pentru setea ce ne cuprinsese.

— Stînga-mprejur, camarade! — comandă Ştef cu necaz. Uite ce zic: dacă nu vrem să dăm iar nas cu...

— Da.

— ...Atunci eu zic s-o luăm binişor pe lîngă peretele ăsta care de data asta nu ne mai poate păcăli şi pînă la urmă din două una: sau ajungem deasupra lui, sau în spatele lui, oricît ar fi ocolul de mare. Dar, cu siguranță, vom putea coborî mai fără pericol. Mai comod, mai civilizat. Mai cum?

— Întîi de toate e de prefeat mai fără Moş Martin.

Pădurea începea să se rărească. Ne convenea chiar dacă urcam. Locul deschis ne da mai multă încredere. Pîlcuri de jnepi se iveau ici-colo pe întîinderea ierburilor.

— Iar păru-porcului — observă Ştef.

Socoteam că nu mai aveam mult pînă sus pe creastă, unde, cine ştie, ceața ar fi mai rarefiată şi am avea mai mult noroc.

— Ştii — spuse Ştef, cu orbecăiala asta a noastră ar fi nostim să ajungem de unde am plecat, la Meritul lui Horia.

Gîndul veni asemeni unui prieten vechi dar dispărut şi pe care descoperindu-l deodată, recunoscîndu-l de departe, întinzi arătătorul şi-ți acoperi îndată gura cu podul palmei ca să-ți înăbuşi exclamația, uimirea izvorîtă din adîncuri, dintr-un loc unde, abia acum realizezi, mustea în durere şi regret, în bucurie şi încă ceva, nedesluşit, o aparență, crezi mai întîi, apoi din ce în ce mai consistent în contur, dar încă neînțeles lucrul acela.

Scanned with OKEN Scanner

Ne-am așezat pe un bloc de piatră cu cîteva muchii ce sugerau un trapez, Ștef întinzîndu-se pe spate cu mîinile sub cap.

— Bănui unde e soarele?

— Ștef . . .

Ezitam totuși. Numai că nevoia mărturisirii devenise irezistibilă și gîndul neîmpărtășit apăsător. Mă temeam de ceva care amenința să ia amploarea suferinței, a unei suferințe noi, dublată de remușcare.

— . . . Sufletul lui e asemeni unei gropi ascunzînd o comoară.

Se sprijini într-un cot, hîrîi din gît și-mi vorbi cu solicitudine:

— Vrei să zici asemenea unei comori ascunse într-o . . .

— Desigur . . . Tăinuită în pămînt. Dar cu un meșteșug nebănuit de cei mai mulți din jurul lui.

— Te ascult.

E ca și cum ar fi spus: te ajut.

— Știi, poate el însuși nu cunoaște strategia. Cel care a săpat groapa a săpat adînc și a așezat lădița cu aurul și pietrele prețioase în adîncul ei, apoi a aruncat pămînt de cîteva palme, apoi a mai aruncat un săculeț cu bani și obiecte prețioase. Și cei mai mulți nu bănuie păcăleala. Sapi, dai deodată cu cazmaua de săculeț, aha! am găsit! și iei săculețul încredințat că ai găsit ce era de găsit . . . Asta e: ajungi la sufletul lui numai dacă treci de momeală.

Își dezlegă pe îndelete șireturile baschetților, se descultă, își scoase ciorapii uzi, o vreme cercetîndu-și picioarele, degetele noduroase.

— Ai ciorapi de schimb?

— Am. Adică n-am. Și totuși într-un fel am: îmi pun o pereche din cei murdari, important este să fie uscați. O murdărie uscată. Nu? Horia! . . . Cu astfel de comori nu prea ai răbdare și nici mai multă

Scanned with OKEN Scanner

putere decît s-ar cere. Te mulțumești, în graba asta numită viață, te mulțumești cu săculețul. E și mai comod.

Desfăcu gura rucsacului cu mișcări agile scoțînd ce-i trebuie și se încălță grăbit, apoi ridicîndu-se:

— Nu?

— Da... Chiar dacă după aceea, imediat după aceea îți spui: Numai atît? Doar atît?

Tropoti ușor pe piatră, așa cum faci cînd îți încerci bocancii noi.

— E mai comod, nu?

— Dar nu numai atît.

— Nu numai atît, asta e, Ștef, nu numai atît. Dar e mai comod să constați, detașat, superior: dom'le, tipu-i pe dos. Nu rîde cînd e de rîs, nu se supără cînd te aștepți, are niște bizarerii în relațiile cu oamenii, e inabil între oameni și ca la el acasă în sălbăticie. Sau: își dă întîlniri cu luna, dar nu e lunatic.

Trecu peste chipul lui Ștef o grimasă de stupoare. Mă aținti ca și cum m-ar fi avertizat: controlează-te, băiete, atenție la ce vorbești, măsoară-ți cuvintele. N-am dat importanță momentului, abia peste cîteva ceasuri îmi voi aminti de el și-l voi înțelege. Am adăugat:

— Trebuie dragoste cu carul, răbdare la fel, inteligență cu toptanul ca să poți ajunge mai jos de săculeț în cazul unui om de genul lui George.

Tu ai înțeles asta, Delia, cu mult mai devreme decît mine.

— Mă întreb — spuse Ștef apatic — dacă el știe toate astea.

— Sînt încredințat că da.

— Ești sigur?

— Tot ce cunoaștem despre el poate fi luat ca argument. Pînă și surogatul acesta cu luna, spre exemplu. Nu cere un efort special să-ți închipui

Scanned with OKEN Scanner

că o ființă de acolo, de jos, să zicem, te contemplă la oră fixă prin intermediul lunii. Romantisme... Îți poți închipui chiar că gîndurile ajung mai repede la persoana dorită după ce ies puțin prin spațiul interplanetar.

Ștef sări de pe piatră și-și puse în spinare rucsacul din mers. Mă chemă răstit:

— Hai, Horia! Dacă ne prinde noaptea...

Ne iubea Ștef pe toți trei, nu-i așa, Delia?

... În copilărie îmi plăcea să desenez. Mai cu seamă dealuri sau munți. Nu dealuri *și* munți, ci sau unele sau altele. Dar foarte multe dealuri pe același dreptunghi de hîrtie sau foarte mulți munți, adică nenumărate linii curbe ce se încălecau sau dispăreau unele în spatele altora, cocoașe de cămilă deasupra altor cocoașe de cămilă, nenumărate încît uneori nu mai era loc nici de soarele cu suliți, ochi și dinți din colțul de sus — în dreapta sau în stînga, nici de nori uneori. Mi-am amintit de ele. De desenele din copilărie. Într-unul din ele părea că ne aflam acum. Că un creator prizonier propriei sale creații, obligat să suporte consecințele aparent inocente ale plăsmuirilor sale. Mă transpusesem destul de serios în această condiție încît, reținîn, îi reproșam copilului de atunci de ce n-a avut preferință pentru linii mai blînde, curbe mai puțin impetuoase... Am ajuns pe coamă într-un zig-zag obositor fără să întîlnim vreun indiciu încurajator. Mă întrebam, acum făcînd haz de necaz, dacă nu desenasem în copilărie vreo planetă. Văzduhul același, înăbușit de ceață, mohorît, definitiv mohorît. Un duh rău al naturii se pregătea să ne hărăzească pentru totdeauna orizontul mic în care ne zbăteam acum și lumina fadă ca o amintire ștearsă a soarelui și cerului curat. Dintr-o adîncitură a povîrnișului ieșea fără spor, cu o zgîrcenie parcă premeditată un izvor a cărui apă băltea pe o porțiune de cîteva palme cutezînd apoi să coboare printre ier-

buri, insinuînd mai la vale o albie în miniatură. Am hotărît s-o urmărim. Firul de apă, reflecta Ştef, e cu siguranţă mai descurcăreţ decît noi, cu toate intuiţile şi isteţimea noastră. Ne va duce spre oameni, mă asigură subit optimist. Firul de apă intra în pădure şi Ştef îl urmări fără ezitare, eu urmărîndu-l pe Ştef, dar neliniştit, căci intram din nou în pădure şi emoţia spori cînd auzirăm o bufnitură surdă ca de buşteam doborît.

— Fii calm, Horia, fii calm. Ar fi o prostie...

Nu mai ţinu să precizeze ce e cu prostia. Hotărît lucru, nu ne gîndeam că ar fi putut să ne întîlnim cu oameni.

— Fii calm — repetă aproape întrebînd şi chiar întrebă apoi de teamă ca nu cumva gîndul său să ademenească făptura nedorită: Trebuie să fii calm, nu-i aşa?

Pasul încetini, şovăi şi ne oprirăm.

De data asta îl văzurăm stînd în patru labe, deasupra micii albii, la aceeaşi distanţă, în aceeaşi zonă aburoasă, un pod viu peste firul de apă — obstacol de spaimă în calea noastră. Nemişcat şi imens şi fascinant şi Ştef spunînd cu un glas ca de pe altă lume — ai văzut? — rotind ochii rotunzi de la mine la urs.

Şi asemeni unei călăuze bizare care păstrează o distanţă constantă faţă de grup, oprindu-se în răstimpuri, uneori micşorînd distanţa doar pentru a se încredinţa că e urmată, pornind apoi mai departe şi dispărînd pentru o vreme din calea privirii — dar asta n-am priceput-o atunci — ursul se ridică de labele din faţă făcînd o semiîntoarcere şi intră în grosul ceţii după cîţiva paşi săltaţi. Noi am luat-o pe dreapta, de-a lungul crestei, eu în faţă, amîndoi alergînd, dar eu în faţă, fără convingere, cu un fel de spaimă ce nu-mi aparţinea, de parcă întrebării lui Ştef trebuia neapărat să-i dau o confirmare, ceva concret, ceva mai mult decît cuvinte,

mai mult decît: da, ai dreptate, este. Spre sfîrșit îmi recunoșteam totuși o teamă oarecum respectuoasă, iscată dintr-un contrast: fugind, mă deranja în spate securicea legată la rucsac și treptat imaginea ei de obiect insignifiant se lega de aceea a ursului a cărui proporții creșteau pe măsură ce înțelegeam inutilitatea bietului obiect anexat la spate. Am încetinit galopul cînd ne-am dat seama că panta se ridică în fața noastră sever. Am îmbrățișat un molid tînăr, chircindu-mă în jurul tulpinii; stomacul îmi ajunsese în gît, aproape că doream să vomez în speranța că astfel mă eliberez de greață, de răul efortului. Privirea se pironise de o ramură uscată, cu acele putrezite în pămînt, semăna cu un semn de întrebare, îmi spuneam, repetam, e proiecția înafară a întrebării care trebuie să i-o pun lui Ștef. Răsuflarea potolindu-se, am fost în putere să articulez cîteva cuvinte:

— Un urs . . . sau . . . ursul?

Ștef îmi întinse plosca în care mai rămăsese apă de o înghițitură și se explică:

— Cred că n-am strîns bine capacul.

Apoi:

— Uite, s-a vărsat pe fundul pantalonilor.

Și în cele din urmă:

— Cum adică?

— Un alt urs sau același?

Se strînse ghem, stînd pe vine. Iar după cîteva clipe:

— Tu ce crezi, Horia?

— Nu cred, nu ce cred . . . Simt, dracu știe de ce!

— . . . Dimensiunile . . . — mormări Ștef. Și totuși . . .

Aruncă pălăria de pămînt țărănește.

— Ce paștele măsii o fi vrînd cu noi?!

— Deci: ursul.

— Da . . . Unul și același . . . A două oară același.

— Ştef! — am strigat. Nu ştii ce spui? Tu ştii ce ai putea spune?

— A treia . . .

Următorul cuvînt rămase nespus. Avea o figură caraghioasă cu gura rotunjită, gata să-l pronunţe.

— Nu? A treia oară.

— Ce dumnezeu, Horia, trăim basme?!

— Poate băsnuim realitate.

Presupunerea mea îl tulbură de-a binelea.

— Atunci — spuse foarte serios — stăm aici şi-l aşteptăm.

— Ţi-ai pierdut minţile. Glumeam, omule! Nu uita: trebuie să dăm de oameni pînă nu cade seara. Şi am impresia că peste cîteva ceasuri aşa va fi.

Deşi apatic, Ştef propuse să mîncăm. Ne-am deschis rucsacurile: mai aveam două cutii cu pateu, biscuiţi, zahăr, o lămîie. Ştef mai avea în plus conserve de peşte. Am ales pateul, cu biscuiţi. Peştele ar fi cerut apă, or, noi cu plosca goală nu ne puteam bizui pe întîmplarea norocoasă de a găsi curînd apă. Am mîncat în grabă ambele pateuri şi am scos săculeţul cu cuburile de zahăr. Ştef nu voia şi zîmbi văzîndu-l.

— N-am nevoie de momeală — glumi. Vreau grosul, de la fund.

Stabilirăm direcţia mersului şi preţ de un ceas, am urcat şi coborît prin pădure, am întîlnit o porţiune de molizi tineri pe un versant care ameninţa să se adîncească spre o vale a nimănui şi într-adevăr, ne-am împotmolit în hăţişuri încît am renunţat şi am schimbat direcţia, luînd-o aproape în sens invers spre o deschidere, speram, dintre două creste pietroase. Nu mai exista nimic în afara rătăcirii noastre, a neliniştii pricinuite de bănuita reîntîlnire cu ursul. La un moment dat, ameţit de efort, mă întrebam dacă direcţia are vreo direcţie, dacă sensul are vreun sens. Pesemne vorbisem căci Ştef se opri şi scuipă în lături, demonstrativ, cu năduf. Şi rîse

ca și cum pînă atunci n-ar fi știut că știe să rîdă. Da, da impresia că este uimit că poate rîde. Și mai rîdea așa cum rîsul ar fi fost ceva viu, ieșindu-i din gură neîntrerupt, nemaiterminîndu-se, forțîndu-l să-și țină maxilarele deschise, obosindu-l de la o vreme, durîndu-l și ochii stînd să dispară acoperiți de frunte și pometii obrajilor. Ne-am odihnit pe cîte o cioată putredă, Ștef liniștindu-se treptat. Devenind chiar visător. Absența lui îmi displăcea dar nu știam că de fapt era mult mai aproape de mine decît aș fi putut spera.

— Horia — spuse. Apropo de săculeț. Stabilisem că e mai comd să-l iei și să renunți la restul. Totuși... Uite, în momentul acesta săpam în groapa ta.

— Și l-ai găsit?

— ...Probabil. Ia ascultă: mă ajuți să sap mai adînc?

— Hm! Tu ce crezi? Te pot ajuta?

Surîse strengărește.

— Îhî.

— Deci?

— Cînd am urcat pe Muntele Gol ai făcut o... scenă. Parcă de țăcănit la prima vedere.

— Simplu, mi-am ieșit din fire.

— Nu, complicat. Cînd urci un munte, mai sînt cu tine încă două persoane și deodată, fleașc! strigi: „Prea multă risipă!“, asta nu mai e nici simplu, nici ieșire din fire, ci o treabă... de sub săculeț.

— Chiar așa?

— Chiar așa.

— Am țipat, zici?

— Ai țipat, zic. Nu știu cum te-o fi luat George, eu...

— Te cred. E posibil... Da, te cred... De mă întrebai atunci: ești speriat, Horia? îți răspundeam cu siguranță: da... Sau, de mă întrebai: te doare, Horia? îți răspundeam hotărît: da... De ce? Nu-ți

Scanned with OKEN Scanner

puteam răspunde atunci, cred. Mi s-a întîmplat ceva atunci... Mi s-a întîmplat ceva pentru care nu eram pregătit, ceva ce se poate întîmpla doar dacă ești prea atent la ce se întîmplă cu tine.

— Bun, dar pînă aici e ca și cum nu mi-ai spus nimic.

— Ștef, voiam să prețuiesc muntele, dar nu numai atît, căci asta nu însemna că scap de mine, scăpam doar de niște *alte* circumstanțe. O știam de la început, nu mi-am făcut deșarte iluzii. Drumul nostru pînă pe Muntele Gol și înapoi m-a derutat cum nici nu crezi. Toată graba aceea de a parcurge niște kilometri, vorbăraia voastră, lipsa nevoii de popas, de contemplație... Cînd de fapt la fiecare pas erai solicitat să întrerupi. Era în firea lucrurilor să privești pur și simplu. Să privești. Mersul acela, urcușul sau coborîșul, scurtele opriri se compuneau toate, dacă stai să analizezi mai adînc, din întrerupte plecări... Din repetate la nesfîrșit intenții de plecări... Nedorite plecări... Tocmai cînd ai descoperit ceva. Nu-mi este la îndemînă acest mecanism — firesc altora, după cum văd — al descoperirii prin pierdere. George, cu lipsa lui de răgaz, cu apetitul acela de a cuprinde în pas alergător noi spații și... Mă apăsa o senzație de frustrare, un sentiment copleșitor al neîmplinirii. Și mi-am dat seama urcînd Muntele Gol că ele acoperă un adevăr: parcurgeam un itinerar al renunțărilor. Știi destul de bine, viața m-a lovit binișor, m-a forțat la plecări și renunțări irecuperabile... Aici, prin voi, eram nevoit să renunț la niște realități interioare de care, abia luînd cunoștință, le și pierdeam. Asta însemna risipă. Prea multă risipă. Pentru că eram cu voi. Pentru că nu se putea altfel. Pentru că doar prin voi, prin George, aveam siguranța că mă eschivez de la ceea ce acum n-am scăpat: teama.

— Teama... — repetă Ștef oarecum distrat.

— Teama aceea din adîncuri care te jignește adînc.

Ştef dădu energic cu lîta de pămînt.

— Horia, să ne înţelegem: trenul din Gheorghiţa pe ziua de azi nu-l mai prindem. S-a dus. Nu ne mai rămîne decît un singur lucru: să dăm de oameni.

— Sau măcar un adăpost pentru noapte.

— Nu, Horia! Ne trebuie mai mult: să dăm de oameni. Adăpostul se rezolvă de la sine.

Ieşirăm din viroagă cu destulă greutate, pesemne tocmai prin porţiunea mai greu accesibilă. O luasem pieptiş, sătui să mai căutăm treceri convenabile, adesea înşelătoare. Discuţia tocmai încheiată ne dădea un plus de putere. Pămîntul era lunecos, bolovanii oricînd se puteau desprinde. Ne săturasem pînă şi de zigzagurile noastre năuce şi într-adevăr, cînd urcuşul se îndulci, am dat de o potecă.

— Acum ori niciodată! — exclamă Ştef ca şi cum hotărîrea lui agresivă trebuia să forţeze destinul.

— Dar încotro?

Absolut la întîmplare — era vădit că dorea să nu-şi clatine siguranţa şi norocul — Ştef întinse braţul spre stînga.

— Într-acolo!

Dar după nici zece paşi se opri, se întoarse către mine şi-mi şopti cu un glas ca de pe altă lume:

— Înapoi . . .

N-am părăsit cărarea. Zorit de Ştef, am mai apucat să zăresc o mogîldeaţă diformă dispărînd în ceaţă. Ne-am depărtat din reflex, aproape fără convingere. Din neplăcere. Din silă. De data aceasta pur şi simplu evitam o întîlnire ieşită din firea lucrurilor. Ştef înjura şoptit, fără întrerupere. Ne-am oprit îndată ce poteca ocoli după o movilă rotundă.

Începuse să mă doară capul, îmi simţeam fruntea fierbinte, nu eram sigur dacă n-am febră. Mi-am înfundat faţa într-un smoc de iarbă, căutînd răcoare. Rucsacul coborî pe ceafă, apăsîndu-mi capul în humă, ca de atîtea ori.

Scanned with OKEN Scanner

— Se întîmplă sau nu ceva cu noi, Horia?
Nările dilatate fremătau nervos.
— Vrei să spui că . . .
Am căutat înapoi, din direcția de unde veneam.
— Ce vrea ursul ăsta?! — izbucni Ștef.
— Oare chiar vrea ceva! E posibil asta?
— Vrea! Să știi că vrea! Eu cred. Simt că vrea!
Ne-am eliberat de rucsacuri, deși nu ne incomodau. Era ca o pregătire pentru sfat, pentru cumpănirea unei probleme. O clarificare.
— Numai că o minte normală nu poate lua lucrurile în serios — am spus. Doar așa, să ne jucăm de-a simbolurile.
Ștef se enervă de-a binelea.
— Omule! Ursul ăsta apare întîmplător sau nu?
— Eu zic să-l întrebăm. Ștef . . .
— Horia! Ursul ăsta ne urmărește.
— Da . . . Așa s-ar părea, ne urmărește.
— Pur și simplu ne hăituiește.
— Nu e mult spus? Dacă ar fi unul din ăia turbați, cum vorbește lumea, s-ar fi dat la noi la prima întîlnire. Dar, după cum vezi, nu s-a dat.
— Bun, să zicem că-i pașnic. Atunci . . .
— Atunci, Ștef, ce-ai spus adineaori cade, deci nu ne urmărește.
— Dar atunci cum naiba de tot dăm de el?! Sau te pomenești că dă el de noi; bun, dar treaba asta se repetă din pură întîmplare de trei ori?
— Păi, vorba aia, tot ce-i sănătos durează trei zile, se repetă de trei ori, Făt-Frumos se luptă de trei ori . . . Ce te uiți ca un tîmpit la mine?
Se șterse peste gură cu dosul palmei. Ochii aproape rotunzi nu mă vedeau; era singur.
— Noi fugim de el . . . — spuse aproape șoptit.
Mi-am pipăit fruntea, știam că de cele mai multe ori doar mi se pare că arde.
— Adică greșim? — am întrebat deși trebuia să afirm.

Scanned with OKEN Scanner

— Ei ne însoţeşte, Horia.

O afirmaţie uşor mirată. Se ridică în picioare cu vioiciune, făcui la fel, căutînd din nou în direcţia de unde teama ne împinsese aici, la liziera pădurii.

— Aş fuma o ţigară.

— Şi eu.

Involuntar ne pipăirăm buzunarele, amîndoi la fel. două bătăi alăturate ale palmelor pe coapse.

— Găseşti ceva ciudat în toată povestea asta?

— Ciudat?

Mi-am dat seama mai tîrziu că fără cuvîntul acesta — ciudat — spus ştiu eu din ce intenţie? nu mi s-ar fi deschis poarta către un înţeles care ar fi putut rămîne pentru totdeauna înafara conştiinţei noastre, lipsind de sens rătăcirea noastră. I-am vorbit rar, apăsat:

— Nu găsesc ciudat faptul că ne însoţeşte. Da, ne însoţeşte, e o realitate. Dar găsesc ciudat că ar fi posibil să... Iar noi ca nişte bezmetici facem exact contrariu, noi, ca nişte cretini de căcăcioşi înmuiaţi de frică...

Numai după ce i-am observat expresia contrariată mi-am dat seama că de fapt încă nu-i spusesem nimic din ce trebuia.

Am continuat gesticulînd febril:

— Ursul acesta, Ştef, mai mult decît că ne însoţeşte, ursul acesta, Ştef, ne călăuzeşte!

Eram emoţionat de-a binelea văzînd un început de adeziune în foiala neliniştită a lui Ştef.

— Nu ştiu dacă e real, dacă e adevărat, dar abia aici găsesc ciudăţenia, abia acum: faptul că vietatea asta ne călăuzeşte, că doreşte, că poftim! vrea să ne călăuzească. Abia acum şi aşa s-ar putea pune problema dacă ursul *vrea* ceva. Şi uite, ar fi posibil ca ursul să vrea să ne călăuzească, să ne scoată din orbecăială, să ne trimită dracului înapoi, la civilizaţie. Da! Înapoi.

Scanned with OKEN Scanner

— Sau poate înainte — spuse cu o voce ce mi se păru extraordinar de limpede și liniștită.

— Sau poate înainte... Ștef, hai să ne adunăm puțin mințile. Hai încearcă să recompui apariția ursului, secvența cu apariția lui și să mă ia mama dracului, vei vedea, dacă nu se comportă ca o călăuză! Pe cuvîntul meu!

— Apare...

Se șterse iar pe gură cu dosul mîinii, apoi se legănă de pe un picior pe celălalt ca și cum ar fi căutat poziția potrivită de unde, privind pieziș în ceață, ar fi putut recompune cît mai fidel imaginea ce începuse deja să i se contureze.

— Da, mă! — exclamă întorcîndu-se către mine. Apare, înaintează un pic ca să fie încredințat că este văzut, apoi o ia în direcția pe care o știe... Apoi se oprește în așa fel ca să poată fi iar văzut și urmărit. Ciudat...

Oboseala dispărută ca prin farmec, reveni, umerii coborîră, colțurile gurii la fel, dînd feței o expresie flască. Se lăsă pe vine, apucînd un bețigaș uscat și-l împlîntă în pămîntul umed, printre ierburi, stînd o vreme așa, dînd impresia că se sprijină în el, ca într-o cîrjă în miniatură. Și spuse într-un răstimp pufnind:

— Dacă tot am ajuns aici... La prima întîlnire n-am observat, abia la a doua, iar acum, a treia oară mi-am dat seama că nu e o năzărire, că e o realitate. Nu o posibilitate, ci o realitate.

— Tu știai, vrei să spui că...

— Stai, nu te grăbi. Uite, ceața nu te lasă să vezi în jur decît la 50—60 de metri, nu-i așa? Ei bine, de cîte ori a urmat să apară el, poate tu nu ți-ai dat seama, vizibilitatea s-a mărit. Pe cuvîntul meu de om normal!

Se ridică cu mișcări încete, bătrînești, surîzînd:

— N-ai observat că găoacea asta de lumină și-a mărit spațiul aproape de două ori?

Scanned with OKEN Scanner

— Posibil.

— Horia!

Avea în glas un timbru de o solemnitate și patetism niței caraghioase.

— Horia! Nu posibil, nu probabil ci cu siguranță. Dacă animalul ăsta e *posibil* să ne călăuzească și nu să ne urmărească, după cum credeam inițial, atunci ascultă la mine: ceața *cu adevărat* s-a rarefiat înainte de apariția lui. Iată ce îmi pare cu siguranță ciudat. De trei ori la rînd!

Am tăcut o vreme. Un al treilea, mă gîndeam, ar putea considera însăși prezența noastră ciudată, așa tăcuți, cu rucsacurile aruncate cît-colo, așa stînd cu mîinile în buzunar strecurate stingher, așa deodată străini unul de celălalt, așa de greu hotărîndu-ne să luăm o decizie, măcar aceea de a rupe tăcerea. Liniștea țiuia iar picăturile greu perceptibile de apă aveau o deplasare ireală, o existență incertă.

— Știi, Ștef — i-am spus amuzat în cele din urmă, am fost trei . . .

— Da, știu. Sîntem tot trei.

— Numai că deciziile noastre și-au cam pierdut stropul de democrație din faza primului triumvirat.

— Asta pentru că ne unea ceva: pușca de vînătoare a lui George, nu?

— Nu-mi dau seama . . . Dar mă gîndesc că pentru a fi *trei* nu e neapărată nevoie . . .

— . . . să ne unească ceva? Greșești.

L-am privit cu o curiozitate reținută. Avea o expresie care da de înțeles că nu e dispus să-și desfășoare argumentele și nici că-i voi clătina în vreun fel convingerea.

— Bine, Ștef — convenii. Să zicem un trio al cărui cheag e eschiva. Apropiere prin depărtare. Dar să lăsăm floricelele și propun să luăm în serios

Scanned with OKEN Scanner

ceea ce nu pare a fi în firea lucrurilor. Hai să-l căutăm.

— Am senzația, scumpul meu fost coleg de școală, că ești nițel porc. Și asta tocmai în momentul cînd eu simt...

Avea dreptate și în ce mă privește și în ce-l privește. M-am uitat la el cu respect și umilință și mi-am amintit tam-nisam de oamenii care iubesc caii, de ceea ce simt eu alături de oamenii care iubesc caii, de privirea lor urmărind caii, de cuvintele lor afectuoase despre cai.

— Ștef, nu lua în considerare cuvintele de adineaori, bine?

— De acord. Ce propui?

— Nimic. Aștept să hotărăști tu.

— Uite: dacă de trei ori am fost dobitoci, să reparăm greșeala acum, pînă nu e prea tîrziu. De trei ori am luat-o bezmetic în sens opus apariției ursului.

— S-o luăm în direcția lui, vrei să spui? Ai curajul?

— Nu știu... S-ar putea nici să nu-l mai întîlnim.

— Dar s-ar putea să-l întîlnim. Ș-atunci?

— Omule! Spuse patetic Ștef, continuînd apăsat: Ne vom continua drumul. Trebuie să accepți niște evidențe. Nu? Doar tu însuți...

— Ei, eu încercasem așa, un exercițiu de logică.

— Iar eu te-am crezut și iau în serios ceea ce tu fantazezi. Să terminăm! Mă urmezi?

— N-am încotro. Dar cînd vom da bot în bot cu dumnealui, faci tu onorurile casei.

— Perfect! Iar tu te vei îngriji de coniac și apă minerală.

— Așadar, înapoi!

— Nu! Înainte...

Ne-am reîntors pe cărare. De la o vreme alături apăruseră urme mai mult sau mai puțin apăsate de

labe. Ştef le cerceta din cînd în cînd spunîndu-mi de fiecare dată, conclusiv: ei vezi? Apoi dispărură. Umbra văzduhului îmbibat de ceaţă se îngroşa pe nesimţite iar cărarea nu voia să coboare. Iuţisem pasul, străbăturăm o pădure preţ de trei kilometri, nimic, o pustietate compactă, nici un indiciu care să ne încălzească inimile, uitaserăm de oboseală, mergeam îndîrjiţi şi tăcuţi — o îndîrjire posomorîtă. Noaptea ameninţa să ne prindă descoperiţi, neajutoraţi, nepricepuţi. Noaptea, ca o prelungire sinistră, un alt chip al ceţii atotstăpînitoare. O durată şi mai puţin promiţătoare decît monotonia apăsătoare a culorii şterse şi a reliefului trunchiat. Opream din cînd în cînd, pîndind vreun foşnet, vreun ecou, vreun semn sonor al prezenţei umane. Trăiam totuşi amîndoi certitudinea că mai devreme sau mai tîrziu vom găsi ce ne trebuie, din partea noastră nefiind necesar decît un spor de atenţie şi răbdare; era ca şi cum ne întorceam într-un loc de care ne despărţiserăm mai de mult şi din cînd în cînd aveam mici ezitări privind direcţia. Încît, cînd am dat de coliba dărăpănată a unei foste stîni, n-am oftat a uşurare şi nici n-am luat-o în chip de plăcută surpriză. Era aşezată la marginea unei pajişti cu iarbă mică; dintr-un perete stîncos, ceva mai în spate, susura un fir de apă.

— Ce zici?

— E chiar foarte bine — hotărî Ştef.

Adică prima concluzie după ce ai trecut pragul resemnării de circumstanţă.

15

O parte a acoperișului lipsea.

— Vom avea aer condiționat — reflectă Ștef, apoi, referitor la spărtura din fundul colibei: ... și ușă secretă în caz de pericol.

Peste tot urzici și ierburi moi, jilave. Urmele de oameni și animale vor fi pierit de mult.

— La treabă!

Din împrejmuirea stînii rămăseseră ici-colo pari și bîrne. Le-am adunat stivuindu-le în apropiere. Lucram febril, în tăcere, înțelegîndu-ne din priviri. Acum o singură primejdie rămăsese și trebuia ocolită: teama de o noapte necunoscută fără lumina și căldura focului. În timp ce adunam grămezi de crengi uscate și cetină, Ștef intră în pădure cu securea în căutarea vreunui buștean prăbușit. Și în scurtă vreme se auziră loviturile date precis, în ritm susținut. M-am îndreptat într-acolo. Ca să suport mai ușor ecourile, cu o reverberație neplăcută în întunecimea apăsătoare. Abia așteptam să desprindă cîte o bucată de trunchi; o căram cu o ușurință care în alte împrejurări mi-ar fi lipsit cu desăvîrșire. Puterea țîșnea din niște rezerve proaspete. La ultimul buștean, rămas ceva mai lung, se opinti și Ștef iar la jumătatea distanței l-am trîntit cît colo luînd-o la fugă spre colibă. Acuitatea simțurilor înlesnise pesemne receptarea și confirmarea instantanee a unui gînd comun. Ne-am aruncat asupra rucsacurilor înverșunați, înfuriați de posibila neșansă. Și cînd Ștef rămase nemișcat cu mîna printre lu-

Scanned with OKEN Scanner

crurile dinăuntru, am oftat ușurat. Scoase chibriturile și scutură cutia îndelung, rostind moale:

— Ce chestie, dom'le! Ce chestie . . .

Surîsul său îmi stîrni un val de duioșie. Așa scuturînd cutia, îmi părea un ciudat copil mare jucîndu-se c-o jucărie. Și a aprins un chibrit, cred, nu ca să verifice dacă sînt bune, ci pur și simplu din joacă. Lumina flăcăruii fu o surpriză plăcută, dorită în taină de mult vreme. Ceea ce ne învioră.

— Mă duc cu cratița după apă — i-am spus, ca și cum i-aș fi promis un dar.

— Eu mă apuc de foc — rosti, ca o mărturisire ce o încredințezi doar prietenului apropiat.

Înțelegeam că am putea fi, dacă nu bine dispuși, măcar ceva mai puțin crispați.

Revenind, mă întîmpină amuzat:

— Ai muls oile?

— Numai berbecii.

Focul se înalță în colibă cu repeziciune, însuflețind spațiul acela ce părea definitiv recîștigat de anonimatul muntelui.

Prinseserăm curaj. Ieșisem cu bine la capătul unui șir de încercări și primejdii neprevăzute.

Apoi descoperirăm că ne e foame, ceea ce ne bucură deopotrivă. Aveam conservă de pește și biscuiți.

Căldura focului, pocnetele lemnelor, jocul luminii și umbrelor sporea siguranța de sine, echilibrul mult încercat de peripețiile zilei, ocrotea satisfacția mișcării nestingherite, sporea încredințarea că vrerea unuia o întregește pe a celuilalt.

Și mi-am adus aminte de tine, Delia. În astfel de momente, am observat, imaginea chipului tău iese din latență, gîndul despre tine apare brusc însoțit de dor și duioșie. E un mecanism prompt care nu și-a dezmințit pînă acuma vigoarea; încît îți simt uneori prezența, aproape palpabilă, numai că amploarea emoției se risipește la fel de brusc, iluzia

se destramă. De data aceasta însă gîndul despre tine fu ca un fascicol de lumină ce se întoarce la sursă sporindu-i focarul. Gîndul despre tine a fost: eu, Horia, trăiesc.

Senzația existenței proprii pătrundea în toți porii, plenar, cu bucuria de a trăi un miracol. Compus din fapte simple... Să deschizi o ușă. Să arunci un vreasc în foc. Să inspiri puternic. Să-ți faci o cafea. Să întinzi banii pentru cumpărăturile de pe tejghea. Să tragi scaunul de sub masă. Să tragi o înjurătură. Să bei apă. Să-ți înnozi cravata la gît. Să-și înșiretezi pantofii. Să aprinzi un chibrit. Să stingi flacăra de la aragaz. Să strigi marș, Grivei! Să apeși pe pedala mașinii. Să-ți închei nasturii la haină. Să urci sau să cobori niște scări. Să bagi reșoul în priză. Să arunci la coș un ghemotoc de hîrtie. Să bagi mîna în buzunar. Să zici bună seara, vecine. Să amesteci zahărul din ceai. Să întinzi mîna mîinii care ți se întinde. Să traversezi strada. Să-ți vezi bascheții uscîndu-ți-se la foc. Și încă cinci mii două sute șaptesprezece astfel de fapte. Și încă unsprezece mii opt sute unsprezece astfel de fapte... Tulburat de revelație, cîștig definitiv pentru restul vieții (sînt încredințat), eram pe cale s-o transfer în contul tău, parcă pentru a-i verifica viabilitatea. Un cont închis însă iremediabil — mi-am dat seama la timp. Plus că intenția mea ar fi avut un rezultat inutil. Adică, Delia, inutil de dureros. Ș-atunci mi-am amintit că Ștef e alături și mă poate îndepărta de capcană.

— Ștef...

— Hî!

— Vreau să mai lămuresc o treabă... Adică rămasă în suspensie.

— Îhî.

— Palma aceea, după prima apariție a ursului...

— Aha!

— Și care n-a vrut să fie palmă...

— Ci mîngîiere — chicoti Ștef.

— Nici mîngîiere. Dacă aș fi avut atunci o oglindă, nu mai aveam ce lămuri acuma. Cu toată spaima ce te apucase, aveai pe chip un surîs... cu totul idiot, nelalocul lui. Înțelegi? Ca o pată. Vezi pe umărul hainei cuiva o urmă, o pată, albă, să zicem. Te apropii și-i spui: stai, uite-aici. parcă te-ai frecat pe perete. Și-i scuturi umărul.

— Aha! Iar tu mi-ai scuturat mutra. A ieșit ceva praf din surîsul ăla?

— Prin urmare voiam să precizez că însuși gestul meu fusese involuntar, reflex... Ai bălmăjit de cîteva ori cîte un „Nu permit!" Prima dată am crezut că...

— Iar a doua oară și a treia oară n-ai mai crezut că, ci ai crezut că. Tot o reacție reflexă, Horia. Reacție de inspector, de șef. Cînd prinde cheag, șefu-i șef chiar cînd face cîte ceva în pantaloni. Am mai avut un acces din ăsta, poate nu l-ați luat în seamă. George se afla în cort, era într-o noapte, acu... acu cîteva nopți. Îți amintești? I-am cerut lanterna. George mi-a aruncat-o în brațe: na-ți-o! Iar eu: bravo! așa-i spui tu unui inspector?! na-ți-o?! Am rîs toți trei ca de o glumă nostimă. Dar... Primul impuls a fost real, de om ofuscat în fața unei impolitețe. Hai să mai tragem un buștean.

L-am așezat deasupra jărateculuí urmînd să-l frîngem în două cînd focul îl va fi subțiat la mijloc cît era nevoie. Apoi ne-am așezat la loc.

— Aș vrea să scot, Horia, o monedă falsă.

— Din săculețul acela?

— Nu, nu cred să fie vorba de săculeț... Îmi place să cred că investigînd în mine n-am nici o momeală pentru cei grăbiți. Hai, scormonește.

— Păi... am încredințarea că-ți faci meseria strălucit.

— Greșeală. A fi deasupra altora nu e o meserie.

— Mă rog, îți îndeplinești atribuțiile strălucit, ești un foarte bun inspector.

— Te rog să mă crezi că da. Însă hai să ne jucăm puțin și să înlocuim cuvîntul inspector cu cel de *verigă*.

— Se potrivește: ești o verigă în schelăria socială.

— Da. Apoi adăugăm: de la mine în jos o serie de alte verigi, de la mine în sus o serie de alte verigi. Iar mecanismul este următor: uzura, fie că satură, fie că te întărește. Alimentul pentru varianta a doua: sentimentul șefiei. Devine încîntătoare situația de a dispune, de a decide pe o rază mult mai mare decît cea familială sau a unei verigi de sub tine. Și situația asta încîntătoare începe să-ți pară un privilegiu. Da . . . Privilegiu care ia fel de fel de aspecte. Privilegiul de a fi maleabil, de a fi sever, de a fi modest, de a avea perspectivă, de a avea o șansă mai mare decît alții în jocul abilităților zilnice. Și condiția de verigă superioară devine confortabilă. Numai că vanitatea crește și inteligența șchioapătă.

— De aici apoi niște obiceiuri, tabieturi, reflexe . . .

— Asta pentru ca angrenajul, atingerile pe verticală să fie suportabile. Apoi, dacă nu ești atent, și e greu să fii tot timpul și e în firea lucrurilor să nu fii tot timpul, pierzi măsura pentru *ce* se cuvine și ce *ți* se cuvine. Iar de la o vreme îți cade mai la îndemînă să fii mai atent cu ce *ți* se cuvine. Înțelegi? Ei bine, scoate un asemenea om din zeama lui de toate zilele, adă-i o namilă de urs în față și iată-l zburdînd iepurește și, după ce face în pantaloni, zbiară revoltat că nu permite.

Rîdea, legănîndu-se înainte și înapoi. Se copilărea eliberat de o povară. Luminile și umbrele focului alternau pe chip, îngroșîndu-i trăsăturile, catifelîndu-i lucirea neagră a ochilor. După ce se potoli și tă-

curăm iarăși în toropeala căldurii, mai icnea în răstimpuri a rîs, umerii tresărind și ochii îndată umezindu-se.

Oboseala îngreuiase trupul, nu și mintea, încît somnul da tîrcoale de prisos. Ceva ne ținea treji. Încrederea în ziua următoare, în zorii zilei următoare? Reîntoarcerea avea alt gust, alt miez. Drumul nostru întortocheat fusese mult mai lung decît îl cunoșteau picioarele. Asta urma s-o înțelegem cu timpul.

Am așezat buștenii cruciș pe jăratec apoi ne-am pregătit pentru noapte. Nu atît pentru somn cît pentru noapte. Ne-am așezat pe haine, spate în spate; ciobani fără turmă, paznici doar gîndurilor.

— Horia...

— Hî!

— Ți s-a întîmplat să faci vreo gafă, o mică gafă, dar irecuperabilă? Și insuportabilă?

— Știu eu?

— Adică... Cum să-ți spun? Așa, o nimica toată în comparație cu prostii mai mari, însă care rămîne, ceva irevocabil penibil și care revine cîteodată... Și-ți pare rău... Dar n-ai ce face. O părere de rău pe care ar putea-o avea, să zicem uraganul, care e în stare să smulgă din pămînt copaci dar nu și o scobitoare înfiptă în chip de stîlp de un copil în joaca lui de-a telefonul.

— Văleu! O dai pe literatură!

— Să-ți povestesc așa ceva? N-am spus povestea asta nimănui. Pare un fleac... Nici nu știu cum să-ți spun... O nimica toată care nu se poate expedia în trei cuvinte pentru că și o nimica toată are un miez, mai dificil de...

Cînd rîzi lipit cu spatele de spatele celuilalt, e ca și cum rîzi pentru amîndoi.

— Bine — încuviință Ștef, trec la subiect... Eram student, eram la începutul sesiunii de examene din vară și o treabă neprevăzută mă punea în eventua-

litatea de a nu fi primit la examene. Despre ce e vorba: Îmi luasem în cursul anului cărți în rate de la chioșcul facultății. Nu mai reținem cum trebuiau plătite, în ce constau ratele, dacă, vreau să spun, trebuia să aduc bani la date fixe sau cum se nimerea. Chestiunea e că rămăsesem restant binișor, abia dacă plătisem jumătate din sumă, dar nu-mi prea făceam probleme. Adică, nu-i nimic, nu pot acuma, dar în vară lucrez undeva și, revenind, în toamnă, mă achit de datorie și gata. Cei de la decanat însă gîndeau altfel și fleașc! o listă la afișier cu cîțiva răi platnici, printre care și eu, cu avertismentul precis că dacă pînă la data cutare nu achităm suma, atunci salut examene și prin urmare — repetență. Nimic mai convingător. Am început să alerg de la un coleg la altul dar, inutil. Chiar dacă avea vreunul ceva bani, îi trebuiau lui pentru mîncare suplimentară în timpul sesiunii sau pentru drum acasă. De la părinți n-aveam ce cere, n-aveau, cartela mi-o vîndusem deja, banii-i păpasem deja, așa încît stam năuc, fără să mai am vreo șansă. Cărți de dus la anticariat n-aveam, sticle, borcane de valorificat nici așa. De furat — da, era o soluție, dar numai pentru filme, fictiv. Mi se împăienjeneau ochii de umilință și neputință, mă lua cu moleșeli și grețuri. Reținem starea asta de spirit fiindcă, vei vedea, avea să se repete. Mă tîram pe trotuar cînd dau la un moment dat de Magearu, fostul nostru coleg de școală, mai mare cu două clase decît noi. Îl văd pe Magearu și-mi cade fisa! Nu cu mult înainte, la o cafea, într-un grup unde se tot povestea despre excentrităţile cutăruia și cutăruia — cadre universitare sau poante ale nu știu căror personalități din oraș, Magearu povestea despre un coleg de-al lui care, în criză de bani, se duce pur și simplu la scriitorul Nicolae Rogna și-i spune pe șleau : mă cheamă așa, sînt student acolo și am nevoie de o mie de lei, vă rog împrumutați-mă, nu vi-i pot restitui decît peste

Scanned with OKEN Scanner

doi ani. Şi Nicolae Rogna, fără nici un de ce, scoate banii şi-i spune: bine. După cum ţi-ai dat seama, m-am gîndit disperat să repet şi eu figura, mai cu seamă că găsisem un argument ce-mi da curaj: păi ăla, ziceam, fusese un oarecare, pe cînd eu, pe mine Nicolae Rogna mă cunoaşte, aşa că... Îţi aduci aminte, în ultima clasă de liceu venise la noi în practică pedagogică o grupă de studenţi filologi, printre care era şi Rogna.

— Da, reţin. Şi parcă tu...

— Da, îi căzusem oarecum cu tronc. Nu ştiu dacă-ţi mai aduci aminte, tocmai la o oră cînd preda el am pus o întrebare nevinovată, fără însă să ştiu cît de dificilă ar putea fi, fără să-mi pot explica la început de ce începuse să transpire şi să dea din colţ în colţ. Dacă-ţi mai aduci aminte, s-a făcut haz pe chestia asta.

— Îmi amintesc. La fiecare sfîrşit de oră, cel de la catedră întreba: Tovarăşu elev, responsabil cu întrebările, dacă...

— În două săptămîni cît au stat la Dumbrăviţa, devenisem fără să vreau, dar, ce-i drept, nu fără să-mi placă: responsabilul cu întrebările. Rogna făcea mult haz pe chestia asta, m-a şi întrebat dacă nu cumva încerc şi literatură pe cont propriu, i-am spus: nu. Păcat, simpaticule, mi-a spus, dacă ar fi fost vreo vînă în tine, te ajutam, aşa încît ceea ce pentru un altul ar fi fost o şansă, pentru tine nu mai e nimic. Lucra la revistă încă de prin anul II, obţinuse un fel de scutire de frecvenţă la cursuri, scosese deja două cărţi pe-atunci, era redactor de bază, încît, pesemne că dacă aş fi fost ce credea, putea pune un umăr să mă lanseze. Ei bine, mă întorc la povestea cu banii — ce-ar fi, mi-am zis, să încerc această ultimă şansă, ducîndu-mă la Nicolae Rogna? Eram sigur că nu m-a uitat, doar ne mai văzusem în treacăt după ca am venit la facultate. Şi mă înfăţişez. Era singur în birou, de altfel redacţia părea

pustie, ceilalți vor fi fost unii prin concedii, alții aiurea. A, responsabilul cu întrebările! — mă întîmpină el iar eu jubilam: e clar, obțin banii; dacă ăluia i-a dat, de ce nu și mie care... Parcă abia așteptase să pice cineva, să aibă cu cine conversa. Zic asta fiindcă, după ce mi-a dat un scaun, s-a pus pe sporovăială, așa, ca-ntre amici, vesel, spiritual, trecînd de la una la alta, probleme de redacție, concediu, vară, anecdote. Eu, în chip de auditoriu ideal, tot pîndeam un moment cînd să-i lansez doleanța. Momentul veni cînd îl apucă un strănut. Tovarășu Rogna, i-am spus pe nerăsuflate, am nevoie de bani, de două sute de lei, vă rog împrumutați-mi-i, trebuie să... Strănutul îl luase irezistibil, strănutase alături și tocmai își căuta batista. Nu știu cum să-ți descriu momentul ca să înțelegi ce vreau. Nu era stupefiat, adică: ia te uită, și-a găsit anonimul să-mi ceară bani! Nu era surprins: de ce-mi ceri tocmai mie?! sau: aha, de-aia ai venit aici! Fusese ca și cum îi ceri unui om un lucru inexistent, inventînd chiar un cuvînt pentru asta. Chiar așa, omul mă privea și repeta „bani, bani" de parcă ar fi vrut să pipăie ceea ce-i cerusem, să înțeleagă. Era un efort distrat de înțelegere. Mă privea de parcă, văzîndu-mă mai bine, și-ar fi putut explica mai bine acel cuvînt: bani. Avea realmente o privire de copil care privește ceva bizar într-o cușcă din parcul zoologic. Bine, asta... în ce-l privește. În ce mă privește, cu cît momentul acela se prelungea, aveam mai acut senzația că mă destram de rușine, de umilință, doream să dispar, doream o reluare a timpului pînă în clipa cînd am ajuns la redacție ca să iau o altă hotărîre. Ideea de a repeta anul la facultate, de a nu mai da examene în sesiunea aceea, îmi părea o soluție floare la ureche; dacă cineva mi-ar fi promis că, de accept repetenția, va șterge din memorie momentul ce-l trăiam în fața lui Nicolae Rogna, aș fi acceptat fără ezitare. Orice reacție din partea lui nu m-ar fi surprins,

Scanned with OKEN Scanner

le anticipasem pe toate cîte crezusem că sînt posibile, chiar varianta refuzului. Dar el nu refuza, nu încuviința, parcă era un bebelaș în pătuț și-i dădusem o jucărie stupidă cu care nu mai avusese a face și încerca acum s-o cunoască pipăind-o, învîrtind-o pe toate părțile. Nu știu cîte secunde sau minute va fi durat secvența asta. La un moment dat a strănutat din nou și odată cu asta parcă nimic înainte nu s-ar fi petrecut, automat își continuă pălăvrăgeala, volubil, binevoitor, gesticula, rîdea, se ridicase de pe scaun să-mi demonstreze nu știu ce secvență de mim — le reținn toate ca prin ceață. Mi se împăienjeniseră ochii, amețisem, mă luase cu sfîrșeală, voiam să plec, nu mă mai credeam în putere să mă ridic de pe scaun, aerul se rarefiase. Aveam senzația — și te rog să mă crezi că nu dramatizez situația — că sînt condamnat la ceva îngrozitor dar fără să se știe precis în ce constă asta, și uite-așa dură povestea nu știu cît pînă m-am trezit că stă în ușă și-mi spune cu solicitudine: să mai treci pe la mine, poate mă vei găsi mai degajat de treburi și vom putea merge la o bere. Restul zilei, toată noaptea am stat ca prostul, năucit de cîtă silă forfotea în mine. Nu puteam scăpa de chipul lui Rogna în momentul de care-ți spuneam, de tonul vocii, de figura aceea indescriptibilă, de impresia groaznică și inexplicabilă că o asemenea expresie n-a mai apărut pe nici un chip omenesc din preistorie pînă în prezent. S-a întîmplat să ne mai întîlnim. Am fost totdeauna întîmpinat cu vechea schemă: A, responsabilul cu întrebările! . . . Au trecut, iată, cîțiva ani buni de atunci și nu mă pot nicicum desprinde de expresia aceea unică și de senzația ce-am trăit-o pe durata ei. Cîteodată, tam-nisam, o revăd, o retrăiesc cu consternare.

— Și pînă la urmă?

— Ce: pînă la urmă?

— Cu banii, cum ai aranjat?

— Mă crezi că nu-mi mai amintesc? Deși n-au trecut decît vreo 13—14 ani de atunci. Nu-mi mai amintesc cum am făcut sau dacă n-am făcut rost de bani, cert e că la examene m-am prezentat. Horia, ce face George cînd vine la Dumbrăvița?

Ștef făcea un efort vizibil de a da impresia de naturalețe acestei treceri la alt subiect. Privirea avea o mișcare agitată, ca de tatonare.

— Cînd vine în concediu, vreau să spun — adăugă. Să nu mă înțelegi greșit. Nu interesul față de George mă intrigase — pentru amîndoi veghea un gînd statornic despre el — ci această trecere într-un alt timp pe seama unui absent. Era un apel la un timp față de care — credeam eu în primele momente — Ștef e un indezirabil. Totuși i-am răspuns cu bunăvoință dar oarecum rezumativ:

— Mai nimic. Sau . . . nimic deosebit. Găsești răspunsuri de toate felurile. Să zicem: vine pentru că de aici a plecat. Vine pentru că e mai aproape de munți. Sau: pentru ca să-i țină companie lui taică-său. Sau din fiecare cîte ceva. Sau, cine știe? din obișnuință, din plictiseală. Sau pentru că i-e totuna. Eu însumi, noi înșine ne-am obișnuit cu asta, să-l știm în fiecare vară pe George la Dumbrăvița. Așa încît acuma ni se pare absolut în firea lucrurilor. Îi place să altoiască trandafiri sălbatici, îi caută prin păduri și-i aduce în curte. Pescuiește. Mergeam și noi cîteodată la pescuit. *Mai înainte* . . . .

— Da, înțeleg.

— Mai venea pe la noi, la o taclală, la o cafea. Rar bea alcool; îi plăcea cum îi face Delia cafeaua.

— Da? . . .

Semăna mai degrabă a exclamație scăpată fără voie. Dar te asigur, fără nici un accent de insinuare.

— Mai împrumută cărți de la mine.

— Vreo . . . femeie în viața lui cunoști?

— Mi-ar fi de mirare. Viața de familie și George, iată două noțiuni incompatibile. Pentru el ar însem-

Scanned with OKEN Scanner

na supliciul unei dependențe în plus. Nu, George a venit pe lume să fie singur. Unul de unul singur. Poate va fi avut, poate are cine știe ce tandrețe platonice, e posibil. Dar mai mult nu.

— Îhî! — făcu Ștef energic. Te cred.

N-aveam cum sesiza natura intervențiilor sale eliptice.

— Unul de unul singur . . .

Iritarea dispăruse; îmi umplu sufletul imaginea chipului tău și o nevoie imperioasă de a te evoca măcar într-o fugară ipostază.

— Uite, îmi amintesc ce remarcase odată Delia, asta ca să te edifici și mai mult. Îl tîram cîteodată cu noi la vreo mică petrecere pe la casa vreunuia din prieteni. Dansul e sau era pentru George precum băutura la unii oameni: te ferești de ea, o ocolești, refuzi invitația, accepți un pahar cu greu, mai puțin greu pe al doilea după care ți se deschide apetitul și iei tu inițiativa. Așa cum îl știi pe George, dansul este una din manifestările care-l impune. Nici vorbă de stîngăcie. Apropo, preferă doar ritmul și felul de a dansa de acum. Pentru el valsul e desuet, caraghios; tangoul frivol. Ei bine, se spune despre cutare: dansînd, trăiește cu toată ființa. Despre el se poate spune mai mult: dansînd, creează. Dansînd, George nu-și trădează spiritul, firea. De ce nu preferă un vals, un tangou? Normal: trebuie să execuți stereotipic cîteva scheme, cîteva figuri pe care le rulezi în funcție de ritm, de partener sau capriciu. George trece peste această limită. Mișcarea la el e greu previzibilă. Asta constata și Delia. Dar extraordinar de adecvată melodiei, ritmului. Înțelegi? Dansul, mi-am dat seama, e pentru el o manifestare a independenței. Un prilej de a-și exterioriza spiritul. O eliberare. O eliberare de reguli, de practici obișnuite. Un fel de a mișca prin care te eliberezi de nevoia partenerului, uiți de cei din jur. Dansezi de unul singur, nepereche. Cred că nu observa nici

atunci cînd noi, doar simulînd mișcare, făceam cerc în jurul lui, urmărindu-l cu un fel de nedumerire și îngăduință. Cu compasiune chiar. Dar, cum să-ți spun, impresiona. Și bizareria poate impresiona, nu? Delia era singura excepție. Oricît de imprevizibilă-i era mișcarea, Delia o putea anticipa, încît era un adevărat spectacol să-i vezi dansînd împreună. Mai ar fi de adăugat că muzica este pentru George un adevărat drog. Cel puțin asta e cel mai la îndemînă să crezi. L-am găsit în cîteva rînduri acasă la tatăl său, la Dumbrăvița, cu magnetofonul dat la maximum, cu fruntea pe masă, ciudată poziție, brațele desfăcute pe masă, ascultînd muzică. Reține, poziția asta i-a sugerat unui prieten al meu, Liviu Mihai — îl dusesem acolo să-l cunoască și așa l-am găsit —, zic, asta i-a sugerat lui Liviu Mihai — mi-a spus-o după aceea — poziția unui om cu brațele larg deschise aplecat asupra prăpastiei, în adîncimea căreia vrea deodată să fie pasăre, să poată zbura și se aruncă cu această certitudine, cu dorința devenită certitudine. Stînd așa, după cum spune tatăl său, stînd așa ceasuri întregi, fără să spună o vorbă, fără să ceară ceva, fără să se miște de acolo. Nici nu puteai fi sigur că muzica era cea care-l pironea acolo sau altceva. Alteori se întinde pe canapea și-și așază magnetofonul pe piept, pe inimă — ar fi precizat odată —, și casa zbîrnăie și simți că totul în tine e pe cale să se destrame, iar el cu magnetofonul pe inimă...

Abia mai tîrziu mi-am dat seama că în ipostaza asta îl știu doar de doi ani încoace, după care am făcut legătura cu ceea ce înseamnă pentru mine *de doi ani încoace*: de altfel un *de doi ani încoace* la fel de valabil și pentru el. Singura curiozitate pe care o strunesc și acum a rămas aceea referitoare la muzica imprimată pe benzi.

— Cu voi, cu Delia, de exemplu, cum se împăca?

— Am avut întotdeauna mulțumirea să constat că în compania noastră devenea mai accesibil, mai normal, aș zice. Adică un om capabil să se bucure de nimicurile zilei. Simțeai că e dispus, că e disponibil să întindă, cum se zice, punți către cei din jur. Nici o bizarerie, nici o crispare. Se mișca lejer, vorbea lejer, îi plăcea ce ne plăcea și nouă și așa mai departe.

— Întrebam de Delia.

— A ținut foarte mult la ea. Și cred că mai ales Delia, prin simpla ei prezență, reușea să-l aducă pe pămînt în limitele firescului. Îți poți imagina un George jucîndu-se cu păpuși? Delia avea o mulțime si de mărimi diferite. Am să le păstrez și mă voi juca cu ele, spunea adesea Delia, pînă în momentul cînd voi deveni mamă. Într-o zi, George era la noi, am fost chemat de urgență la casa de cultură, o delegație de la județ. Cînd m-am întors, ce să vezi? George în mijlocul camerei, pe burtă, Delia la fel și toate păpușile pe jos cu toată garderoba.

Ștef m-a întrerupt pe un ton răstit, abia stăpînindu-și enervarea:

— Ascultă, Horia! Să nu umblăm cu cioara vopsită. A ținut foarte mult la ea — zici. Mă! Oare numai atît? Eu te întreb nu ca să aflu, eu știu răspunsul, eu te întreb ca să te întrebi la rîndul tău. Ce mama dracului! Întrebarea asta n-a existat pentru tine?! În mod obișnuit o asemenea întrebare există pentru orice bărbat, pentru orice soț. Ori te pomenești că-i fi unul din ăla ultramodern!

Răspunsul meu l-a înfuriat de-a binelea.

— Crede-mă, Ștef, întrebarea ta pentru mine n-a existat.

— Moacă!

— În tovărășia Deliei nu putea exista o asemenea întrebare.

— Moacă! — repetă inspectorul meu scuipînd în foc îndîrjit.

Scanned with OKEN Scanner

— Sînt conștient de ceea ce afirm.

Ștef se ridică într-un gest de repulsie.

— Asta-i îngîmfare și lene! Pricepi?

— De fapt ce vrei tu?

— Chiar asta mă și întrebam în acest moment: de fapt ce vreau eu? Dar am prea bune păreri despre tine ca să-ți pot accepta această miopie.

— Văleu!

— O miopie nu din punctul de vedere al geloziei, al suspiciunii, ci din acela al cunoașterii oamenilor, pricepi? al relațiilor dintre ei.

Se mai potoli.

— Nu te-a surprins astăzi, la despărțire, halucinația aia cu „Dacă te întîlnești cu Delia?“

Am băut apă, i-am dat și lui să bea și Ștef bău ca și cum n-ar fi avut încotro, eu obligîndu-l iar el neputînd refuza din pricina unui acord tacit a cărui respectare ar fi urmat să-i aducă profitul rîvnit.

— Ca de obicei, Ștef — i-am vorbit calm, te învîrți pînă la amețeală înainte de a intra în miezul problemei. Eu zic să te oprești. S-ar putea să te obosească iar pe mine să mă plictisească. Hai, direct, spune ce vrei, ce știi, te ascult. Sau taci.

Îl luasem pe nepregătite. Îi pierise patosul, privirea se domoli. Era, firește, oarecum decepționat că se lăsase păcălit copilărește.

— Știi . . . — reluă negăsind pesemne tonul potrivit sau poate neobișnuit cu trecerea la un ton mai puțin încărcat de tensiune. Chestia cu luna . . .

— Luna? Ce legătură are cu . . .

— Are, Horia, are. Are legătură și eu de aceea am vrut s-o iau de la *a* ca să știi . . .

— Te ascult, Ștef!

— Tu știi că George a iubit-o pe Delia și o . . . și acuma? — spuse dintr-o răsuflare.

Pesemne aveam o figură de om încremenit, căci ridică brațele, dădu din umeri, din cap, buzele strîn-

se, sprîncenele arcuite, pleoapele căzute — grimasa omului ce-şi mărturiseşte jenat nu ştiu ce vinovăţie.

— Horia... Îmi pare rău că m-am băgat în ciorba voastră, însă...

Repetă mimica, gesticulaţia.

— Însă, credem-mă, ăsta-i adevărul! Şi e păcat să trăieşti fără adevărul adevărat.

Se întîmpla ca în anii chinuitori ai adolescenţei, cînd ardoarea, patosul implicate într-o afirmaţie par dovada covîrşitoare pentru susţinerea ei, cînd de fapt ele nu erau decît dovada că opinentul, cel puţin el, era absolut convins de ce afirmă, de poziţia sa.

— Bine, te cred — i-am spus în cele din urmă, avînd sentimentul că astfel sînt generos cu el.

Iar Ştef socoti că e bine să-mi lase un răgaz. Chipurile, să-mi revin.

Tactul său, într-adevăr, îmi prii, dar nu din acest motiv, al revenirii la echilibru, la linia de plutire. Căci se petrecea interior o derulare într-o altă culoare a unui timp ce părea încheiat definitiv. Înţelesul se deslușea cu însoţirea unei emoţii constante. Se deslușea pe măsură ce reveneau, cu repeziciune — ca şi cum cineva le pregătise din vreme — secvenţe, gesturi, cuvinte, frînturi de imagini disparate; reverberaţia lor, într-o altă tonalitate, năvăleau în iureşul revelaţiei, compunînd argumentele reale pentru afirmaţia lui Ştef. Aveam, oricum, o stare de spirit confuză.

— Ştii... — făcu Ştef, cînd am ajuns pe Muntele Gol, tu te-ai trîntit pe iarbă, morocănos nevoie mare, iar noi am luat-o vreo jumătate de kilometru pe versantul celălalt, să vedem ce e pe-acolo. Atunci am aflat. S-a apucat George să-mi spună, să se explice, ghici pentru ce? Pentru povestea cu luna.

— Ştef, tu iar deviezi, iar o iei de la tata Noe, or, eu ţi-am explicat...

Avea o figură gravă, o voce condescendentă şi doream să-l readuc în apele lui. Altfel mă amuza.

Și am reușit.

— Moacă! — făcu iritat. Dacă . . .

I-am zîmbit și Ștef se potoli.

— Prin urmare? . . . — l-am încurajat.

— Înainte de a te căsători tu cu Delia . . . Horia, te deranjează dacă? . . .

— Te rog, fără rețineri.

— Înainte, deci, George a avut o discuție categorică cu Delia. După cum îl știu, îmi închipui că mai mult dădea din mîini și scotea cîte un cuvînt la 5 minute. I-a spus, mă rog, care sînt adevăratele lui sentimente pentru ea. Delia, bineînțeles . . . dovadă că . . .

Am întins involuntar mîna așa cum faci cînd oprești brusc pe cineva să vorbească, dar nu pentru a interveni tu ci pentru a cere răgaz; abia aici, abia acum aveam nevoie de răgaz; să-ți clarifici natura surprizei, să-ți deslușești înțelesul la care nu te-ai fi așteptat niciodată. Și am înțeles că, fără să fi bănuit, eu — și în felul acesta m-am văzut ocupînd un alt loc în viața lui George — eu, da, eu mă interpusesem între două ființe, între două vieți, între tine și George. O poziție care avea să-mi dea cîștig de cauză. Oricum, se petrecuse ceva de o importanță covîrșitoare de care nu luasem cunoștință, dar beneficiam din plin . . . Am avut într-adevăr nevoie de răgaz pentru reculegere.

— Și-au promis, mă rog, să rămînă în continuare prieteni cum e și dovedit, nu? În schimb Delia i-a oferit o concesie. Ai putea zice un surogat pueril, nu? Da, dar nu cînd e vorba, după cum observ, de George.

— Iar deviezi, Ștef . . .

— Mă întreb, Horia, la ce-ți folosește totuși ceea ce . . .

— Nu te întreba — l-am întrerupt febril. Spune tot ce-ți trece prin cap, adică spune tot ce se poate spune, fără menajamente.

— Cînd e lună plină, privește-o — i-a spus Delia. În jurul orei zece. Uneori am s-o privesc și eu, gîndindu-mă la tine. Poftim, asta e! E clar?

Da, Delia... Nu crezusem că mai e ceva de adăugat, că există ceva fără de care chipul tău ar fi rămas neîntregit.

Ș-apoi consecvența bolnavă — și frumoasă în felul ei — a lui George... Constanța sentimentelor sale cînd nici o speranță nu mai folosește la nimic. M-am văzut dintr-odată umăr la umăr cu el. Egal îndreptățit în privirea întoarsă înapoi. Și încă ceva cu totul nou pentru mine, dînd năvală: George trecuse de handicapul ce i l-am creat noi doi vrînd-nevrînd. Ba, mai mult! (Și nu mi-a fost tocmai ușor să accept, îți închipui!). Gîndeam astfel: Așa cum spre Muntele Gol George se interpusese între mine și peisaj, prin exclamațiile lui admirative mai cu seamă, prin iritarea ce mi-o provoca obsesia unor semnificații datorate prezenței lui, tot așa descopeream acum că George s-a interpus între mine și amintirile mele despre Delia, între mine și tot ce a însemnat Delia pentru mine, cu frumusețea și senzualitatea ei, cu bucuriile și suferințele la care am fost părtași amîndoi, eu — Horia, și ea — Delia. Așa mă gîndeam. De data aceasta, tot fără efort, l-am găsit pe George situat și implicat într-o relație nu cu doi ci cu trei termeni.

Cît de greu mi-ar fi fost acum și cum nu mi-aș fi iertat-o niciodată dacă atunci, în noaptea din coliba părăsită, cu Ștef stingher alături și focul, aș fi gîndit despre George altceva decît am gîndit și simțit atunci; căci acest altceva raportat la ce aveam să aflu după coborîrea noastră (a mea și a lui Ștef, firește) mi-ar fi dat un gust de silă fără scăpare și ar fi trebuit să-mi recunosc că nu te-am meritat pe deplin. Pe cînd așa, am măcar mîngîierea că alături de generozitatea ce-ai avut-o față de el, am venit și eu — nu-i așa? — cu stropul meu de al-

truism în ce-l privește. (Mă rog, atunci nu știam că stropul acesta al meu nu ține nici de rece, nici de cald lui George). Numai așa te pot privi și pe mai departe, fără mustrări de conștiință.

— Ștef... Ți-a cerut, acolo, la Muntele Gol, să rămînă între voi cele ce ți le-a destăinuit?

— Nu... Adică...

— Adică n-a zis, vrei să spui: Te rog, ce-ai aflat, rămîne doar pentru tine?

— Da, asta am vrut să spun și eu.

— Să cred că te-a folosit de intermediar scontînd pe faptul că-mi vei dezvălui *asta* în cele din urmă? Că e vorba deci de un mesaj?

— Nu știu, nu-mi dau seama. Tu ești mai îndreptățit să hotărăști dacă *asta* era nevoie să ajungă la urechile tale sau nu. Pentru mine ar putea rămîne suficient următorul răspuns: dom'le, mi s-a împărtășit pentru că prea făcusem bășcălie de el cînd l-am descoperit cînd cu povestea cu luna și ca atare mi-a dat să înțeleg că ar dori să nu-l mai bîzîi. Ceea ce, ai observat, cred, am și făcut-o.

Nu am siguranța că a premeditat, poate el însuși nu avea siguranța propriilor sale fapte. De ce i se confesase lui Ștef și nu mie? Din jenă față de mine, să zicem, sau, așa cum presupunea Ștef, ca să nu mai fie incomodat, de sîcîiala acestuia? Oricum, înclin să cred că pentru orice eventualitate George a dorit să-și asigure mesajul către mine. Pentru a-mi fi loial pînă la capăt. Atunci mă gîndeam: numai așa George își poate revendica un drept asupra a ce socoate că i se cuvine din Delia, adică din viața lui numită Delia. Firește, asta mă stingherea doar în măsura în care trebuia să renunț la ideea lejeră, comodă de a fi unicul în raporturile decisive cu Delia.

Ghemuit cu genunchii la piept, privind în noapte pe deasupra focului, tresărind în răstimpuri la cîte un fior de frig, reveneam în gînd la momentul des-

părțirii de George, la cuvintele lui: Cînd te întîlnești cu Delia să-i spui... Aveam impresia că de fapt el intenționase să mă întrebe: Cînd am să mă întîlnesc cu Delia, ce să-i spui? Vezi? Devenisem trei, compuneam deja un organism în care fiecare depinde de fiecare, fiecare cunoscînd atribuțiile și însușirile celuilalt, și așa îmi explic de unde presimțirea aceea, căci cîteva cuvinte ale lui George dădeau să se ordoneze în memoria mea altfel decît le percepusem, alcătuindu-se într-o întrebare, e drept, fragilă, și îndată destrămată. Acum însă cînd am măsura prețului dat de George pentru darul prieteniei voastre, eu însumi vin, Delia, și îți cer: primește-l. Primește-l pe George. Are îndreptățită întîietate. În lumea umbrelor nu mai e nevoie de intermediari și surogate, nu mai e nevoie fiindcă toate ușile rămîn deschise.

La rîndul meu, trebuie să-ți mărturisesc că am trăit desprinderea de locul acela numit durere, de zona aceea numită suferință și moarte, de timpul acela al speranței pitice. Fără s-o fi dorit și așa de... meschin. A fost primul cheag al cicatricei.

— Regret totuși că te-am pus în temă cu... — adăugă într-un răstimp Ștef. Se putea trăi și fără...

16

Şi nu uita, ţi-o spun încă o dată, vorbi mama dojenitor ca şi cum ar fi anticipat gafa de care se temea, dacă nu plouă după-masă, scoateţi stropitoarea şi udaţi în grădină.

Bine, încuviinţă tata. Dar cred că vremea...

M-am adresat ţie, dar treaba asta o poate face tot aşa de bine el, îi mai scade nitel din burticică. Nu?

Bineînţeles, ám încuviinţat la rîndul meu încercînd să imit tonul condescendent al tatii.

Stropitoarea e acolo, în lemnărie.

Bine, mamă.

Astá i-o spuneam lui taică-tău, pentru că tu...

Bine, mamă, fu de acord tata.

Pe dreapta, cel puţin acolo am lăsat-o ultima dată.

Ştiu, mamă, acolo e şi acuma.

Cosmin sta pleoştit pe bancă. Totul era confuz, nu mai ştia din ce direcţie vine trenul şi deci încotro va pleca bunica, încolo sau încolo.

Sînt curioasă ce poezie vei învăţa pînă mă întorc, îi vorbi bunica. Sau o poveste, nu? Nu uitaţi, să nu începeţi stropitul pe arşiţă că faceţi praf toată grădina. Abia spre asfinţit.

Bineînţeles. O să iau mai întîi apa din butoi.

Foarte bine, e mai călduţă. E trenul meu cumva?

Să vedem.

Nepoţelul începu să se agite pe peron şi tata, ca să fie mai sigur, îl luă de mînă. Se apropia de fapt un mărfar.

Scanned with OKEN Scanner

Mîncarea e toată la frigider. Cîtă e, aproape vă ajunge pînă mă întorc. Am să vă scriu cum ajung în staţiune... N-am mai scris o scrisoare de trei ani. Şi aştept să-mi scrieţi.

Depinde, glumi tata, totul depinde de pofta dumnealui, mă refer la mîncare.

Ei bravo! protestai. Tocmai în absenţa mamei să mă apuce apetiturile?!

O să vină Uţa, cum ziceam, peste cîteva zile, s-o puneţi să mai facă mîncare. Dar să n-o lăsaţi să-l ia pe Cosmin. Bine? Nu-i aşa, Cosmin?

Băieţelul zîmbi galeş, vru să spună ceva dar îl întrerupse vocea de la difuzor, se anunţa sosirea trenului. Am urcat repede în vagon cu geamantanul, apoi mama îmi întinse sacoşa.

Vezi, mă făcu atent, aici e sticla, să nu se spargă, vezi cum le aşezi. Întîi geamantanul...

Am ajutat-o să urce şi am instalat-o în compartiment, precipitaţi amîndoi — singura gară din ţară unde acceleratul stă un minut, ne-am îmbrăţişat şi abia atunci îşi aduse aminte de Cosmin. Trecu la geam, cerînd nepotul la ea, apoi se aplecă pînă ce tata, ridicîndu-se în vîrful picioarelor, reuşi să-i atingă obrazul cu buzele. Trenul se puse în mişcare şi am coborît ca să nu măresc spaima băieţelului.

Nu uitaţi să închideţi găinile seara, fiindcă dihorul...

Le bag eu după gratii, nici o grijă, i-am replicat.

Ne-am trimis bezele, Cosmin flutură mîinile şi trenul se depărtă cu iuţeală, curmînd agitaţia de pe peron.

Gata, Cosmin, i-am spus celui mic, fuga la grădiniţă, altfel nu mai apuci să te aleagă camarazii general.

A, nu, a renunţat, mă informă tata. Tocmai aseară îmi şoptea că vrea să se facă arbitru.

Oho! La un meci de cocoşi?

Ei, ce zici, cum facem? Îl duci în zilele astea la mă-sa sau îl . . .

Vom mai vedea, tată, mai e timp pentru asta. Nu?

Discuția mi s-a părut inoportună. Prematură. Între plecarea cuiva și o decizie a celui rămas, omul are oarecare nevoie de timp, pentru a fi împăcat cu sine însuși. Ne continuarăm drumul în tăcere; o tăcere leneșă, îngăduitoare. Asta pînă în capătul aleii unde îl întîlnirăm pe Dan Augur. M-am oprit, aveam să-i comunic ceva despre o întîlnire de ceaclu, credeam că și el va proceda la fel, e firesc să te oprești sau măcar să încetinești pasul cînd cineva se oprește, așteptîndu-te. El dădu să treacă însă ca și cum nu m-ar fi văzut. Tot ce se poate, avea ochii în lacrimi, pe chip tremura o expresie de silă și disperare. L-am strigat și l-am ajuns din urmă.

Eu duc copilul la grădiniță. Te aștept în colț la Tody, îmi propuse tata depărtîndu-se.

Făptura aceea negricioasă, firavă și aparent calmă, vibra în realitate de enervare.

Doisprezece copii au rămas fără mîncare, vorbi Dan Augur.

Nu eram sigur dacă mă recunoștea sau însemnam un oarecine care i-a prilejuit o clipă de descărcare nervoasă.

Iar directorul, adăugă apăsînd pe fiecare silabă, mi-a spus că sînt un prost dacă așa ceva mă afectează.

Asta înseamnă că încă mai ai fibră de dascăl, așa trebuia să-i spui, i-am replicat contînd că va găsi în cuvintele mele o dovadă de prețuire.

De douăzeci și ceva de ani de cînd lucrez la case de copii n-am mai pomenit așa ceva, Horia dragă. Ce am ajuns, i-am spus directorului, han, cantină publică?

Tonurile înalte ale vocii sale, ce se armonizau

plăcut într-o conversație oarecare, acum vibrau într-un lamento penibil.

Închipuie-ți, Horia Plaian, la noi vin și mănîncă numai cine nu vrea: fel de fel de delegații, echipa de fotbal, nu știu ce cursanți, delegați pe la întreprinderile Dumbrăviței, intră și nimeni nu știe dacă știe cineva de ei, directorul sau contabilitatea, tot soiul de indivizi, mănîncă, pleacă iar copiii noștri trebuie să stea deoparte pînă se termină viermuiala sau, unii, să mănînce în picioare. Încerc să înțeleg, orașul e în construcție, încă nu sînt localuri suficiente, dar să ajungi să nu poți da de mîncare la prînz la doisprezece copii?! E imposibil să acceptați asta, i-am spus directorului, nu se potrivește cu condiția dumneavoastră de pedagog și cu profilul acestei instituții care se numește casă de copii și nu instituție de fi'antropie sau bursă de cine știe ce afaceri.

Excelent! l-am încurajat.

Știi ce a zis? Să-mi măsor cuvintele, apoi m-a înjurat de mamă și mi-a zis că dacă nu-mi convine să-mi iau tălpășița.

Gesticulă moale, a lehamite.

Te las, Horia. Cred că am să mă îmbăt cui.

Se depărtă plutind.

Chipul meu amărît, cum i-l oferisem în semn de atașament la necazul său, descopeream a nu fi străin de nițică ipocrizie, ea mascînd starea de spirit care înflorise de la plecarea trenului și acum se încăpățîna să dispară. Persistau, într-o combinație greu de justificat, o voioșie idioată — îmi ziceam atunci — cu admirația pentru altruismul profesional al prietenului meu. Exista, pe deasupra, și un ghimpe al vinovăției. Starea asta confuză — aveam s-o disec ceva mai tîrziu — se risipi la întîlnirea cu Neiu. Mă întîmpină în stilul lui, apropiindu-se cu pași lăbărțați, cămașa deschisă la cîțiva nasturi lăsînd vederii pieptul păros, cărunt și el, își săltă șapca pe

frunte și întinse amîndouă mîinile cu solicitudine mieroasă:

Servus, servus, ce mai faci?

Neiule, pari cam trist, i-am replicat în glumă. De parcă iar ai mîncat mămăligă cu lună.

Avu o clipă de îndoială căreia îi urmă îndată simularea unei străluminări:

Că bine zici, mă! Am avut o ședință la fabrică, ieri, și a vorbit și șefu.

Asta nu-i motiv de întristare prea adîncă.

Ba da, că a ținut o cuvîntare ca un duș cu muci.

Se depărtă rîzînd ca și cum miezul comparației i se releva lui însuși abia acum. Mi-era de mirare, toată lumea îl știa că i se face greață la primul cuvînt mai „bălegos" — cum le numea Neiu.

Tata mă aștepta acolo unde-mi promisese. I-am relatat scurta întîlnire cu Neiu, încît pînă acasă s-a întîmplat să izbucnim în rîs ca din senin în două momente exact nepotrivite: mai întîi la întîlnirea cu primaru' Pițurcă — tocmai ieșea dintr-un Aro, mușcînd dintr-o plăcintă, și nu mult după aceea, trecînd pe lîngă doamna Paramon căreia tocmai îi fugise bărbatul, a șasea oară — aveam s-o aflăm mai tîrziu. Îl iubeam pe Neiu dintotdeauna; reușita 'ui de a rămîne de zeci de ani același năstrușnic om mare care se copilărește pînă la bufonerie mi se părea de-a dreptul miraculoasă.

La intrare am împins energic portița, făcînd tatei o plecăciune galantă:

Poftiți, musiu!

Înaintă cîțiva pași, apoi privi în urmă, nu spre mine, parcă-l apucase un interes subit, contemplativ, pentru portiță. Își reluă drumul pe alee, spunîndu-mi asemenea unei vești așteptate:

Mi-i sete.

Și mie. În cazul ăsta ne vom destrăbăla cu Borsec, prin urmare ne vom borseci.

Am scos o sticlă din frigider.

Tată, eu zi liberă, dumneata tură de noapte, ce facem azi?

Ştiu eu?...

Indecizia lui, vioaie, mă mulţumi. Era destul şi atît. Ne privirăm în faţă cum n-o mai făcurăm de multă vreme sau... niciodată: deodată intens şi fără vreun motiv. Ceea ce mă stînjeni. Dar totul dură foarte puţin — şi stînjeneala şi neliniştea pricinuită de ea.

Tata străbătu camerele, deschise cîteva ferestre şi reveni pe terasă cu faţa luminată de un gînd năstruşnic:

Horia, vrei să facem plăcintă, plăcintă cu brînză?

Extraordinar! Dar... ştii să faci? Adică vreau să spun că nu mai ştiu dacă ştii să faci.

Se poate?!

O facem cu mărar?

Indiscutabil. Plăcintă cu brînză şi mărar.

Atunci uite cum procedăm: eu aduc mărarul şi dumneata te ocupi de celelalte. Îţi convine această împărţire echitabilă a sarcinilor? Hai, treacă de la mine, voi spăla eu vasele.

Ai adus mărarul?

Zbor!

—

Am trecut în curtea interioară val-vîrtej, încît se speriară găinile. În grădină am smuls o tufă întreagă de mărar, am scuturat rădăcinile de pămînt şi am zdrobit între degete cîteva frunze, inspirînd adînc mirosul crud. Am închis cu grijă portiţa ca să nu intre găinile în grădină şi m-am oprit să aranjez mărarul închipuind un buchet. Mi-am înfundat faţa între lujere, inspirînd din nou mirosul acrişor-dulceag. Am mai făcut un pas şi la următorul m-am oprit. Încerc să-mi închipui cum arătam: colţurile gurii adîncite spre bărbie, umerii ridicaţi ca într-o încercare timidă de a-mi proteja capul.

Mai întîi mă speriase, apoi nu-mi venea să cred că ceea ce simţeam era posibil. Se încropise în faţa

ochilor, într-o străfulgerare, imaginea unei cumpene în balans — o pîrghie ce tindea către echilibru. În picioare, la un capăt, Dan Augur, la celălalt... tu.

Era ca și cum ai ruga pe un semen de-alături să-ți țină locul puțin, numai pînă tragi o fugă undeva, uite-acolo, și acesta primește dar te avertizează: vezi, a doua oară va fi și mai departe. Iar tu îți recunoști cu uimire că are dreptate.

17.

Ştef ar fi avut un moment de regret în ultima noapte pe munte pentru informaţiile ce mi le dăduse. Însă în scrisoarea ce însoţeşte fotografiile revine asupra chestiunii acestea, adică ţine să aflu că nu mai regretă, dimpotrivă, îi pare bine că îl luase gura pe dinainte şi aşa mă pregătise pentru deznodămînt. Asta nu numai în privinţa lui George, ci şi referitor la Paula. Pasajul se voia a fi în bună măsură un preambul la cealaltă scrisoare introdusă în pachetul cu fotografii.

Scrisul ordonat, matur, litera plină:

„Aş fi caraghioasă să mă pun (sau să mă crezi!) în postura unei fetişcane îndrăgostite care-şi ia inima în dinţi (crudă comparaţie!) ca să facă declaraţii amoroase. În 24 de ore cît a ţinut banchetul vostru şi apoi «spălăcenia» de la cabană, am încercat (exista o dorinţă tulburătoare) să discut cu tine; să-ţi vorbesc, altceva decît banalităţi gen «nevoia de orizontală» (un răutăcios ar fi putut comenta deloc plăcut expresia) sau să ne hîrjonim pe seama tutuirii. Găsisem în tine, sub un înveliş înşelător, omul format, bărbatul în toată puterea cuvîntului şi care, după anume experienţe de viaţă dureroase, priveşte lumea aşa cum e. Apropo de asta, Ştef pretinde că a fost o gafă vorbindu-ţi de morţi. Reţii? acolo, pe terasă. Eu consider că nu, şi cred că eşti de partea mea.

Poate a fost și uimirea și nerușinarea (care-mi plăcea) de a descoperi în tine animalul matur, pe care-l simți în orice clipă: atunci cînd vorbește, cînd zîmbește, gesticulează sau te privește (și nu poți să crezi altceva decît că te-a privit într-un fel aparte); care duce totuși o viață destul de liniștită, dar atunci cînd se dezlănțuie nechează și mușcă și, vrînd-nevrînd te face să fii la fel. Acuma tu ai putea să spui, parcă văd: iată ce gîndește și simte o reprezentantă feminină a clasei muncitoare pe cale de a intra cu înaltă calificare în cîmpul muncii. Mi-ar place o ironie de genul acesta de la tine, însă am încredințarea că prețuiești sinceritatea cuvintelor de mai sus, chiar curajul de a ți le împărtăși.

Oare s-a întîmplat vreodată, în acest interval scurs de cînd ne-am cunoscut (mă uit cîteodată cu recunoștință la Ștef), să te gîndești la mine altfel decît la nostima cumnată a colegului tău? Uneori te doresc cu pasiune, alteori aș vrea doar să stăm de vorbă sau doar să stăm alături și-atîta tot, alteori mi-e ciudă pe tine pentru că ești departe de mine, pentru că nu te cunosc deloc. Deocamdată îmi place să mă hrănesc cu închipuirile mele. Mi te închipui spunîndu-mi: fetițo, cum permanența dragostei e o poveste frumoasă, haide să îmbătrînim împreună!

Ești un mare semn de întrebare pentru mine. Nu știu dacă te voi cunoaște vreodată, dar ai reușit să mă tulburi într-un chip neașteptat: calm, aproape blînd, aproape rîzînd.“

Scanned with OKEN Scanner

18

— Ciudat... Am senzația că...

Gesticulă confuz, ca și cum ar fi voit să indice ceva.

— ... că sînt la un priveghi.

Și în loc să întrebe: oare ce face George? mi se adresă șoväind:

— Oare... Adică... Delia, zic, nu putuse fi salvată?

Apoi repede:

— Scuză-mă! În fond asta nu mai are nici o importanță.

— Ba da! Are!

Și a fost de parcă ți-aș fi strigat numele de două ori.

— Are foarte mare importanță — am adăugat revenindu-mi. Pentru mine... Pentru cel rămas...

Spate în spate cu Ștef, îi simțeam respirația oprită.

— Pentru a nu uita... A nu uita să aleg între bine și rău...

Apoi inspiră puternic; asta putea să aducă a oftat.

— Pentru a înviora tensiunea între mine și mine, adică cel de ieri și de azi... Pentru a fi în măsură să discern și să nu mă las păcălit. Nu numai de aparențe ci și de evidențe.

Și pentru a-ți reînvia privirea privindu-te — asta nu i-am mai spus-o, firește.

— Un șir de neșanse, Ștef... Terminat cu acela de a fi întîlnit un medic de gardă cum... Două

naşteri consecutive, amîndouă urgenţe... Amîndouă cu complicaţii, hemoragii... O tînără femeie, o mai vîrstnică mamă... Ce-ar mai putea întregi spectacolul?... Da, doi soţi aşteptînd deznodămîntul... Unul, biet metodist la casa de cultură, celălalt — achizitor de animale, pungă plină, bijuterii prin subsolul casei şi doi copii mari... Şi medicul alergînd de la camera tinerei lehuze la camera mai vîrstnicei lehuze, constatînd în cele din urmă că trebuie să aleagă, să aleagă pe cine să salveze şi pe cine să lase în voia soartei, adică a morţii... Desigur, nu-i va fi fost uşor... N-avea altă soluţie, n-avea cum să se împartă în două, trebuia să aleagă, altfel le-ar fi pierdut pe amîndouă... Un medic bun, ziceau unii, un impostor, ziceau alţii... Hemoragie şi toate complicaţiile acelea care se pot ivi, care se ivesc rar şi care şi mai rar se întîmplă la două femei în acelaşi moment... Da, închipuieţi, medicul trebuia să aleagă. Una, tînără femeie, în prag de a naşte pentru întîia oară... A doua, în jur de 40 de ani, doi copii... Şi medicul, bun slujitor al lui Esculap, pentru unii, şi rău pentru alţii... Şi un soţ năuc şi un altul cu un inel la un deget şi un altul la celălalt, acolo unde de obicei oamenii poartă verighetă... Iar medicul întrebîndu-se pesemne ce pierde sau ce cîştigă. Intrau în jocul conştiinţei profesionale cîteva noţiuni obosite sau în plină vigoare: tinereţe, datorie, mită, recunoştinţă. De simpla recunoştinţă lumea e plină, e plictisită; şi-a schimbat atît de mult înţelesul încît ar trebui cuvîntul anulat şi inventat altul... O fi existînd vreo profesie care să implice obligaţia remuşcării profesionale?... Ce să-ţi mai spun?... El, celălalt soţ, a plecat spre dimineaţă, cu mult înainte de mine... Eu, cine ştie la ce oră din zi, tîrziu... tîrziu... După o vreme, adică după săptămîni şi săptămîni, am văzut mîinile celuilalt soţ. Tot două inele, altele, unul mai mic şi o verighetă şi mi-am amintit deodată momentul plecării

Scanned with OKEN Scanner

lui din noaptea aceea. Știi... rămăsese pe retină o secvență al cărei înțeles îl deslușeam acum. Celălalt își freca nervos palmele, la plecare; pe cele două degete care purtaseră cu cîteva minute mai înainte inelele grele de aur (era unul cu un cap de șarpe), rămăseseră distinct două urme, circulare, mai deschise la culoare.

— Înțeleg — spuse stins Ștef. Medicul alesese dar nu oricum.

— În noaptea aceea știam foarte puțin din ceea ce ți-am relatat acum destul de eliptic... Pînă a afla adevărul, pînă în momentul cînd mi s-a spus că trebuie să mă întorc acasă singur pentru totdeauna, atîta timp cît nu știam altceva decît că dincolo de un perete sau doi sau trei, pe un pat Delia suferă, se zbate într-un regim al durerii sfîșietoare, pînă a nu afla de ceva ireparabil de grav despre ea, în ceasurile acelea din sala de așteptare am trăit și eu un moment unic și acum foarte greu de reconstituit. Cum să-ți spun, mai întîi nevoia de a ști, de a o vedea, de a afla măcar un adevăr parțial despre stadiul în care se află Delia. Înțelegi? Voiam adică să știu în ce măsură suferă. Și deodată mi-am spus: da, și ce-i cu asta? Faptul că aflu, că sînt la curent cu evoluția nasterii, cu ce o ajută pe ea? Și mi-am dat seama, uluit, cît de fățarnici sîntem — și nu știm — cînd ne ascundem egoismul sub masca interesului pentru semenul nostru! Ce puteam face pentru Delia? Totul îmi părea de prisos, exterior, de văzul lumii. Stam crispat pe bancă și eram, cum spun, copleșit de aceeastă revelație, apoi treptat începuse să se închege un răspuns, o cale... Să prelungesc așteptarea, mi-am spus, să las incertitudinea să mă copleșească, să mă chinuie: ar fi singura șansă de a face ceva pentru ea, am crezut o vreme. Ca după aceea să constat că în realitate nici asta nu ajută, nu îi ajută ei la nimic. Decît mie, adică la prima noastră revedere să ajung astfel cît mai aproape de ea. Prin

suferința cu care îmi biciuiam egoismul. Trăiam un nemaiîntîlnit sentiment de unire cu trupul ei... Unire? Inexact!... Identificare...

Ne-am ridicat ca la un semn și am aruncat peste foc încă un trunchi. Asta așa, din nevoia de a face ceva pentru a împiedica să-ți duci un gînd pînă la capăt. Dar și un mod de a evita tăcerea. Așezîndu-ne înapoi, am știut deodată ce am de făcut: să-i povestesc o întîmplare, o întîmplare — cum spunea el — aparent banală, o nimica toată, dar obsedantă, ea revenind pentru mine în însoțirea duioșiei și amărăciunii și a sentimentului irecuperabilului; nici ție nu ți-am mărturisit-o. Vei vedea de ce.

— Îți amintești — i-am spus lui Ștef, încercînd să înăbuș orice tentație de patetism — că după terminarea liceului n-am reușit în primul an la facultate.

— Da, știu — întări Ștef aproape recunoscător.

— Să stau pe brazdă, nu-mi convenea și am intrat de pedagog la internatul liceului. Director mai era încă Micul Napoleon.

— Dar, bineînțeles, conducea nevastă-sa, Doamna Guvernator.

— Întocmai. Ca pedagog, după cum se știe, trebuia să supraveghez meditațiile... Apropo, improprii termeni pedagog, care nu prea are legătură cu noțiunea de pedagogie sau cel de meditație care înseamnă în accepțiunea școlarilor un loc și un timp pentru a-și pregăti...

— ... sau a nu-și pregăti...

— ... lecțiile și nici pe departe nu se referă la a medita, a cugeta. Trebuia să-i supraveghez, cum spuneam, să-i duc la cantină, să-i duc la școală, să-i duc la internat, să le dau stingerea, să le dau deșteptarea. Abia eram cu un an mai mare decît cei din ultima clasă, așa că unora le împărțeam țigări iar fetelor, discret, le făceam curte. Nu, nu eram pușlama, ci doar prieten cu ei și cu ele, atît. Într-o duminică

dimineața — eram spre sfîrșitul anului școlar — pic de serviciu, ceilalți doi pedagogi aveau liber. Și-mi spune Micul Napoleon, la telefon, să scot interniștii în curte într-un careu (dacă-ți aduci aminte, tare-i plăceau lui careurile) și mă informează pe scurt care-i povestea. Se nărăzise de la centru formarea comitetelor de elevi pe internat și cantină. Că asta se punea la cale tocmai spre sfîrșitul anului școlar, mă rog, e altă chestiune iar mie mi-era atunci perfect indiferent. Treaba urma să se desfășoare operativ, exista deja o listă cu cîteva nume, o avea secretara UTC, o fată din anul al doilea, care listă o avea primită de la . . .

— . . . Micul Napoleon.

— Întocmai. Și fata trebuia să zică: propun pe cutărică iar ceilalți să ridice mîna și povestea era gata. Directorul îmi spune la telefon: la 10 fix sînt și eu prezent. Bun. Îi scot pe toți din săli, îi aranjez în careu, cei mari — puși pe șotii, cei mici chițcăiau iar eu mă agitam încoace și încolo: nu venise încă secretara cu pricina. Micul Napoleon îmi cam căuta nod în papură, cum de altfel mă iubise el tot timpul cît i-am fost elev, și, îți dai seama, deși slujbaș, practic rămăsesem pentru el tot elev iar eu îl simțeam tot ca pe un despot. Se apropie ora 10 și utecista nu apare cu lista necesară. Picam eu de vină, cunoșteam stilul Micului Napoleon. În fine, apare . . . O întîmpin de la distanță cu hăi-hăi, iritări, gesticulație iar dumneaei mai că nu se sinchisea. Proaspătă, curat îmbrăcată, drăguță, calmă . . . Avea în mînă un boboc de trandafir — un bordo catifelat — înfășurat într-o coală de hîrtie străvezie. Eu îi vorbeam supărat, ea, cu nasul în boboc, mă privea pe sub sprîncene așa, cu un surîs degajat și nevinovat. Se apropia ora 10. Fug la WC să scot cîțiva hojmalăi ascunși să tragă o țigară, îi aranjez iar în careu și-i cer fetei lista, iar ea: a! am uitat-o acasă. Eu — cu o falcă în cer și una în pămînt, ea — cu nasul în

bobocul de trandafir, păr șaten, calmă, nevinovată, dar totul fără ostentație. Trimit pe unul după o foaie de caiet, pe altul după un creion și-i cer ei: fă o listă cu numele care ți s-au dat, pe care nu ți le amintești nu contează, pune de la tine altele dar repede că dacă nu... Ea — fîț încoace, fîț încolo, eu sar să refac careul — elevii deveniseră nerăbdători și plictisiți, trecuse de 10 și directorul încă nu-și făcuse apariția — și cînd mă întorc, ea, utecista, nimic: se îndeletnicea cu mirositul. Prin urmare: iminenta sosire a directorului, agitația și nervii mei, calmul ei, nasul ei în trandafir — toate astea m-au scos din pepeni. I-am smuls trandafirul, l-am trîntit de pămînt, i-am urlat, am amenințat-o că dacă și că și că. Practic n-aveam ce-i face. Și sar iarăși spre o latură a careului unde doi dădeau să se bată mai în glumă, mai în serios. Urlu și la ei, îi plantez înapoi în rînd și revin la impricinată... 'Mneaei dispăruse. Am mai apucat s-o zăresc dispărînd pe poarta internatului... Jos, la picioarele mele, pachețelul desfăcut, cum îl trîntisem, lujerul trandafirului și bobocul, rupt. Parcă intenționat cineva le aranjase așa: între tulpină și boboc o distanță de două degete. Bobocul părea decapitat. Uitasem de director, de listă, de faptul că sînt pedagog. furia mi se topise. Priveam prostit în jos. Bobocul zăcea la o palmă distanță de bombeul pantofului iar lujerul desprins de el, cum ziceam, la două degete. Bobocul intact, fraged, catifelat, ușor prăfuit, parcă văd și acuma, pe o petală deschisă. Dar mai cu seamă intact și desprins de lujer... asemeni unui cap de om desprins de trup. Și peste toate astea imaginea fetei, suprapusă, inspirînd mirosul florii, parcă decuplată de realitatea din jur... Ochii ei, șatenul părului, prospețimea chipului...

Ștef te-a ghicit, Delia, îndată ce am mai spus că imaginea asta, uitată o vreme, a început să revină de doi ani incoace. Poate dacă îi spuneam: în

ultimul timp, nu bănuia. Dar cu așa încheiasem: de doi ani încoace. Și văzînd că a înțeles, am adăugat:

— De doi ani secvența asta revine, revine... Imaginea chipului ei, a boboculuí și senzația trăită atunci dar amplificată acum din motive lesne de știut... O retrăiesc însoțită de consternare, de impresia că destinul Deliei, încheierea lui, a fost marcat de momentul acela... Mi l-am reamintit pentru prima dată la spital, cînd am fost făcut să înțeleg că totul e pierdut în privința Deliei.

Ți l-am mărturisit și ție, Delia, acum, ca să pot decide cu deplină siguranță dacă el mai constituie o povară sau nu. În scrisoarea de răspuns l-am întrebat pe Ștef dacă-și amintește de povestea lui despre scriitorul Nicolae Rogna, relatată în ultima noapte de pe munte. Nu m-am explicat de ce-l întreb, dar am adăugat că ea mi-a fost de un real folos.

Nu cred că Ștef mă urmărise pînă la capăt; expresia de compasiune luă cu timpul o notă meditativă, abstrasă, ca la sfîrșit chipul să i se posomorască de-a binelea. Buzele, uneori strînse, altecri subit răsfrînate urmăreau un anume itinerar al gîndurilor sale. Într-un răstimp chiar da impresia că somnolează. Nu a trebuit să aștept mult, efectul purificator al focului în noaptea muntelui te îmbia să nu amîi. Își drese glasul, foindu-se, așezîndu-se turcește, după obiceiul lui.

— La întîlnire... la revederea noastră v-am mințit. Am avut într-adevăr un accident cu mașina, dar eram singur... La o curbă...

— Deci soția e întreagă, fără...

— Da, da, fără nici o zgîrietură. Chiar m-ați crezut toți? N-ați bănuit că mint?

— Nu. Paula era o garanție.

— Pe Paula am luat-o cu mine; vezi doamne, ca răzbunare. Plus că nu voiam să ratez întîlnirea cu voi, mai cu seamă că la întîlnirea de 10 ani n-am fost prezent, n-am putut fi prezent.

— Așadar . . . vreun necaz matrimonial?

— E adevărat: acum pentru mine nu mai are decît importanța unui necaz. Pînă acum fusese nemaipomenita dramă a cocoșului jignit în amorul propriu.

Ironia îl destinse și plescăi din buze, semn că era dispus să-ți desfășoare istoria:

— Episodul începe prin ianuarie, anul acesta, la prima raită de inspecție. Tocmai se înființast o întreprindere și era potrivită nițică muncă de îndrumare și control. Șef contabil — o femeie cam de vîrsta noastră. Pricepută la meserie dar și nurlie, plină de draci și mai ales văduvă. De altfel, să știi, ăsta e stilul meu, nu mă leg de neveste. Dar dacă e văduvă, îmi convine, înseamnă mai puțină bătaie de cap, convine ambelor părți iubărețe. E o . . . murdărie ceva mai curată, nu? Și să-ți mai spun o treabă, verificată și răsverificată, nu atît de mine cît de cei ce-au pățit-o: nu mă leg de persoana respectivă, nu fac avanturi dacă în probleme de serviciu găsesc nereguli. Au fost destule cazuri cînd calificativul a fost semnat cu . . . amor, iar după aceea inspectorașii s-au trezit ba dați afară din slujbă, ba chiar după gratii. Plusul de mîngîieri și căldurică e cel care țese cel mai repede perdele pe ochi. Femeia asta de care-ți spun își cunoștea meseria și n-am avut dificultăți. Dificultățile au venit mai tîrziu. Era o femeie drăguță, bine croită, dospea de senzualitate, pe cuvînt! dar ce m-a atras îndeosebi: era extraordinar de multă delicatețe în ființa ei, în gest, în ochi, în cuvinte.

— Era? Adică . . . gata?

Ștef se încruntă.

— Uite ce e: nu doresc decît să mă asculți. Poți face asta?

— De acord.

— Și — reluă Ștef — am dezbrăcat-o la ea-acasă în cîteva după-amieze. Nimic deosebit în asta, vei spune.

— Mi-ai cerut doar să te ascult . . .

— Nu știu cum, află nevastă-mea. Oricît de discret îți aranjezi ploile, m-am convins, pînă la urmă murdăria tot iese la suprafață, uleiul murdăriei. Mă rog, s-ar putea spune și acum: nimic deosebit, nu?

— Eu ascult . . .

— Deosebit ar fi că, trebuie să recunoști, asta se întîmplă mai rar: soția nu face isterie, mă ia la o discuție amicală, elegantă, o discuție din care reieșea că pentru mine, firește, episodul cu contabila a fost un divertisment, un obișnuit divertisment cocoșesc. Și trec cîteva luni. Și după ce trec cîteva luni, aflu că scumpa-mi nevastă a împărțit și ea patul cu un ins. De ce? Din divertisment, mi se răspunde tot așa la o discuție amicală și elegantă. Aici a început replica gen *Nu permit!* Cum?! — mă zborșeam eu, tocmai mie să mi se întîmple asta?! Doar au mai fost cazuri de bărbați — socoteam — prinși asupra faptului dar nu prea am auzit ca, drept pedeapsă, nevasta să procedeze la fel. Tocmai mie să mi se întîmple asta? Am realizat, e drept, un pact provizoriu, dar la întîlnirea noastră am venit cu Paula. Ca s-o pedepsesc, cică . . . Cumnată-mea tocmai a terminat profesionala aia a lor și, ce-i drept nu i-a stricat nițică destindere.

Jăratecul pocni puternic și instinctiv am avut amîndoi același gest de a ne feri fața.

— Așa însă — reluă Ștef, înseamnă a te afunda pe un drum din ce în ce mai mocirlos . . . Cît despre Paula, Horia, să știi . . . O știu de mică, aproape că eu am crescut-o, taică-său le-a părăsit de multișor. Îi cunosc reacțiile, Horia Plaian, îi cunosc caracterul, temperamentul. E o fată extraordinară.

— . . . Într-adevăr . . .

— Prin urmare . . .

Ștef se ridică în picioare, surîzînd strengărește.

— Prin urmare . . . Depinde și de tine s-o ajuți să rămînă o viață întreagă o fată extraordinară.

Încearcă să-ți imaginezi, Delia, cum mi-a țîșnit sîngele în obraji și cît de mult doream să nu se vadă asta și speram că pălălaia focului va face neobservată reacția mea.

— Ce înseamnă asta, Ștef?!

Era un protest ipocrit, dar surpriza mă ameți̦se cu adevărat.

— Cum spuneam, Horia — Ștef rîdea de-a binelea — o cunosc de mică, îi cunosc reacțiile, înțelegi? Caracterul, temperamentul . . .

Se întinse căscînd mai mult decît ar fi trebuit să fie convingător pentru asta.

— Horia, acum cu adevărat mă înghesuie somnul. Un somn ca un canon întru iertarea păcatelor. Ce zici, părinte?

I-am dat salteaua de burete.

— Știi ce? — îmi propuse. Cînd îți pică nasul în foc, mă trezești. Facem de planton, cu rîndul.

— Bine, inspectore . . .

— Ticălosule . . . Mitocanule . . .

Se foi o vreme și adormi cu spatele la foc. Ghemuit. Într-un răstimp mormăi agitat, legănîndu-se, apoi brusc se întoarse pe spate încît mîna îi ajunsese în vecinătatea unui buștean în flăcări. Nu s-a trezit cînd l-am împins înapoi. Pronunță doar, surprinzător de limpede:

— El . . .

Așa cum ai întinde arătătorul indicînd: El. Acesta, despre acesta este vorba.

Abandonat somnului, extenuat, barbă mare, chip răvășit, îți inspira compasiune; și o duioșie care e a tatălui sever aplecat asupra copiilor legănați de vise, noaptea, la capătul trudei de o zi, de o viață.

Ștef pornise, interior, într-o ultimă rătăcire. Înaintea mea. Eu mai zăboveam încă. Pe bună dreptate, nu-i așa? Numai că zăbava mea se prelungea dintr-un motiv iscat pe neașteptate. Tocmai mă pătrunsese liniștea imensă a muntelui, a nopții de munte.

Scanned with OKEN Scanner

Însuși focul își pierduse freamătul, ardea mut iar Ștef era ca și cum n-ar fi existat alături. Mai degrabă imaginile ce se succedau prin fața ochilor și gîndurile încercînd să le ordoneze, mai degrabă acestea aveau o tainică vibrație sonoră. Și deodată, Delia, rîsul tău, la început așa cum cineva își încearcă vocea, apoi în toată plenitudinea sa. O, nu, nu cel dintotdeauna, exuberant și răsfățat, ci cel dintr-o noapte, o altă noapte, rîs unic, noapte unică. Reverberațiile lui reveneau după o rătăcire ce se număra în ani, recompunîndu-l. L-am auzit distinct, revenise în toată prospețimea lui trăgînd după el o suită de secvențe a căror culoare o credeam de mult prăfuită... Și carnea și sîngele se zbăteau sub apăsarea unei dureri fără precedent, căci acum se împlinea conștiința despărțirii definitive de tine... Era rîsul tău (habar n-ai de el, niciodată nu ți-am vorbit de el), rîsul tău din noaptea de la cabana de pe Rarău cînd ne-am revăzut întîmplător după cei șase-șapte ani de la plecarea mea din Dumbrăvița. Făceam revelionul acela de pomină cînd toți din cabană, necunoscuți cu cîteva ceasuri înainte, formam o gașcă mare de amici. La masă, între noi, se așezase doamna aceea cu ochelari și buze groase, Iordănescu. Mărturisesc că nu eram prea încîntat să încurajez vreo discuție între mine și tine, deși te simțeam dispusă, o vedeam asta în privirea ta care mă căuta în răstimpuri. Îți dădeam atenție pentru alt motiv. Da, rîsul. Mă făceam că urmăresc nu știu ce anecdotă a celui din fața mea, lunganul acela cu nas coroiat, Oprea parcă-i zicea, pusese ochii pe tine (mi se mărturisise în drum spre toaletă) și-ți turna insistent vin în pahar, căci cineva din grupul tău îi șoptise cum că te-ai ameți repede și prin urmare ar fi posibil să.. Mă făceam că-i înghit poveștile, dar urechea mea urmărea de fapt sporovăiala din dreapta, unde te aflai, pîndindu-ți glasul, mai cu seamă momentele acelea scurte ale rî-

sului: un ha-ha repetat de două-trei ori, un rîs de o voioşie uşor tristă, blînd în acelaşi timp şi niţel voalat; avea o nuanţă inconfundabilă. Pe scurta lui durată îţi dădea totdeauna impresia că e în prag să se poticnească de un accent subit răguşit al vocii care intervenea de fiecare dată pentru a-i marca finalul. Efectul era pentru mine de un farmec aparte, cu totul aparte. Doamna Iordănescu mă provoca mereu cerîndu-mi să rotunjesc vocalele, să apăs pe consoane, dom'le, înăbuşi cuvintele şi e păcat, ai o voce şi o gură frumoasă, rotunjeşte vocalele, cu asta mă tot pisa la cap pînă cînd s-a convins că nu mă tentează persoana ei, deşi luînd-o la dans, mă lăsasem puţin antrenat în îmbrăţişările ei. Lunganul între timp renunţase şi el în privinţa ta, căci la un moment dat, asta era imediat după ce tu ai cîştigat concursul acela stupid pe seama sînilor măsuraţi cu polonicul şi ai revenit la masă cu sticla de şampanie, lunganul m-a tras deoparte şi mi-a şuierat la ureche în postura aceea de om beat care face pe generosul: mă, nu fi tîmpit, aia (adică tu) te soarbe; am vrut să-mi aranjez eu ploile cu ea dar n-are ochi pentru mine. Un sughiţ ca-n Caragiale, apoi: nu fi mitocan, ce te faci că n-o bagi în seamă?! ... Adevărul e că nu înţelegeam nici eu de unde venea reţinerea. Perseveram în neutralitatea asta împotriva voinţei mele, în ciuda dorinţei de a-ţi înfrunta privirea, de a te lua la dans, de a te atinge, de a te mîngîia. Cei din jurul nostru se părea că pricep toată povestea şi observam cum fac tatonări, aproape că se distrau pe seama noastră. Mai reţii? Lunganul Oprea, care, chipurile, îmi dăduse cale liberă, a strigat peste masă, în auzul tuturora, de parcă l-aş fi sfidat: ia-o, dobitocule, în braţe şi mergeţi dracului de aici!! Firesţe că s-a rîs ca de o glumă bună, eram toţi destul de plini de băutură, dar a fost primul nostru moment de complicitate ... Privirea aceea scurtă, ca o înţelegere de a rezista evidenţe-

lor. Dar prelungeam în același timp plăcerea asta, aparent ciudată, de a mă împărtăși din blîndețea, din tristețea și voioșia cumpănită a rîsului tău. Dimineața, cînd ne-am tîrît toți spre camere și ți-am luat mîna, sărutîndu-ți podul palmei (prima noastră atingere!), tu mîngîindu-mă pe păr (adică exact ce doream din partea ta!) ți l-am auzit pentru ultima oară în nuanța aceasta... Au trecut ani, au trecut bucurii și suferințe dobîndite împreună dar niciodată nuanța aceasta n-am mai regăsit-o în rîsul tău. Am uitat-o apoi. Și iată, acum revenea, distinct, brutal de distinct în noaptea asta de veghe. Pentru a doua și ultima oară. În absența ta definitivă. Un rîs de o voioșie ușor tristă, blînd în același timp și nițel voalat; de o nuanță inconfundabilă... Am înțeles că momentul începutului nostru revenise în chip de încheiere. Duhul tău se liniștea în sfîrșit!...

Scanned with OKEN Scanner

19

Ceața devenise lăptoasă, ușor gălbuie, absorbise lumina soarelui, poate însuși soarele, lumina zăcînd, fadă, murdară, în prag de putrefacție. Rucsacul atîrna în spate mai greu ca deobicei, bascheții de asemenea. Tocmai mi-i ștergeam de iarbă cînd apăru Ștef alergînd într-un suflet, agitînd brațele: Ursul, Horia! Ursul... Iar eu imperturbabil: Ei și? Iar el: E turbat! Auzi? Se deslușeau din depărtare un fel de mugete surde, chinuite; din ce în ce mai distincte, semn că vietatea se apropia. S-o luăm din loc, se agita Ștef. Încotro? Doar nu în gura lui, mi-am dat părerea, abia acum pătruns de teamă. Hai, Ștef, repede! El mi-a cerut să desfac securea de la rucsac și am părăsit cărarea afundîndu-ne în pădure. Grăbiți, cu răsuflarea întretăiată, apoi alergînd cînd mugetul se auzi brusc, neașteptat de aproape. Dar convenisem că nu ne urmărește, i-am spus ca și cum îi găsisem o vină în asta: Dar mai convenisem că vrea ceva, mi s-a părut că știm și uite că ne-am înșelat. Pădurea se îndesa iar crengile de jos, grele de cetină, îngreunau înaintarea, acele aspre înțepau obrajii, uneori aproape mergeam în patru labe. Importantă era mișcarea. O clipă de răgaz putea fi fatală, în spate urmăritorul micșorase distanța față de noi. Intrasem într-o zonă cu pămîntul acoperit de mușchi, un mușchi pufos, umed, piciorul se afunda din cînd în cînd. Ca într-o mlaștină de mușchi. Să mori, gîndeam, împotmolit în mușchi, înghițindu-te scîrba asta vegetală, înăbu-

şindu-te! Mai întîlneam cîte o porţiune pietroasă, deobicei la urcuş. Piciorul da înapoi din pricina grohotişului mărunt, pietricele aproape rotunde, puzderie. Ştef căzu primul şi-l urmai îndată, pietricelele intrînd în carne, fulgerînd genunchii, osul, scrijelind palmele. Iar în spate, neslăbit, zgomotul trupului greu al animalului urmărindu-ne.

Şi deodată oprindu-ne prostiţi în faţa unui trunchi retezat, scorburos, pe a cărui coajă, la doi metri înălţime descoperirăm semnul turistic al traseului. Dumnezei mă-tii! — strigă Ştef, adăugînd: acuma?! Azvîrli într-acolo cu pietre, îndîrjit, înjurînd cu aceleaşi cuvinte, mereu mai pătimaş, aceeaşi înjurătură, mereu mai pătimaş.

L-am îndepărtat îmbrîncindu-l. Îl aduse la realitate un urlet mult mai aproape decît ne-am fi aşteptat care-l făcu pe Ştef să ţîşnească înainte ca un veritabil atlet. L-am ajuns la timp să-i schimb direcţia spre dreapta, unde pădurea se rărea lăsînd loc ierburilor şi jnepilor. Numai că acum călcam mai prost, pe un pămînt denivelat şi tare, oricînd glezna ar fi putut slăbi. Fusese o poiană. La intrarea în pădure ne-am rostogolit năuci pînă în fundul unei rîpi şi am zăcut aşa cîteva clipe, în noroi, ameţiţi de sîngele ce bubuia în urechi.

Îl mai auzi? Ochii implorau un singur răspuns. Dar nu-l mai aşteptă, sărind în picioare. Sus, pe buza rîpei, ursul, ridicat, cu labele din faţă făcea o mişcare legănată în stînga şi dreapta aşa cum un om se opinteşte să evite căderea în gol.

Ştef m-a tras după el în josul rîpei, cu paşi săltaţi, fără să-mi lase braţul, împiedicîndu-ne.

Aveam capul descoperit, îmi căzuse pălăria şi ursul era deja în locul tocmai părăsit de noi. Cu pălăria mea de paie în gură. Sfîşiind-o.

Rîpa mustea de un mîl ciudat, reflexe albăstrii, minerale, în jur plutind un iz de adîncuri, colcăială. Ici-colo cîte o băltoacă îmbibată de grăsimea putu-

roasă a mîlului. Bascheții păreau niște saboți îngreuiați de noroi.

Am reușit să ieșim abia la vreo sută de pași mai încolo. Propriu-zis, rîpa, rană a pămîntului, se termina într-un drumeag ce străbătea de-a curmezișul versantul. Ne-am dat seama în curînd că pe dreapta muntele cobora în prăpastie, încît n-aveam încotro, trebuia să facem slalom printre colțurile de stîncă. Părăsisem drumeagul; din pricini neștiute cotea pe stînga și aveam senzația că astfel ne întoarce în direcția ursului iar Ștef șchiopăta, genunchiul, spuse înnegurat.

Apăru în față o stîncă masivă, cîteva zeci de metri deasupra pămîntului, solitară, înconjurată de brădet la poale și pîlcuri de afiniș pînă pe la mijloc. Din spatele ei versantul cobora lin în direcția opusă, din cînd în cînd în trepte dese, ca de amfiteatru. L-am întrebat pe Ștef dacă nu cumva am mai trecut pe aici în ultimile zile iar el, în loc de răspuns, mi-a cerut să tac.

Clopotul de ceață ocrotea o liniște jilavă.

Nu se mai aude, nu? m-a întrebat Ștef și i-am răspuns da, nu se mai aude nimic. Te pomenești că totuși am scăpat de el, spuse Ștef și l-am întrebat dacă se bucură de asta, iar el: Ar trebui să mă bucur? Și tot el, mai înseninat: ar trebui să-l cauți să-ți plătească pălăria. Se descoperi, răsfirîndu-și degetele prin păr, tulburat. Era pălăria făcută cadou de cineva de la centru, am glumit simulînd deznădejde. Parcă-l văd, îmi ținu Ștef isonul, că va cere să se precizeze în procesul verbal această neglijență sfidătoare în relațiile cu superiorii. Și tot el: nu se mai aude, nu? L-am întrebat dacă nu i se pare că am mai fi fost prin zona aceasta și mi-a răspuns așa: era de datoria noastră să revenim. Ici-colo trunchiuri descojite, albe-cenușii, un cenușiu murdar, bolnav, se sprijineau în pămînt prin crengile mai puternice, descojite și ele. Puteau să pară

Scanned with OKEN Scanner

niște miriapozi încremeniți. Puteau să pară schelete de reptile imaginare. Ca un cimitir, reflectă Ștef, ceea ce pentru mine echivala cu o confirmare a bănuielii. Nu-i așa, Ștef, nu-i așa că am mai văzut asta, că am mai trecut pe-aici! Dar nu asta ne interesează, îmi replică, nu-i așa? Ici-colo printre ierburi, oaze de mușchi, întunecate, Ștef aplecîndu-se și smulgînd cîte un smoc, mirosindu-l. Îmi întinse și mie un pumn de mușchi, întrebîndu-mă din privire. Da, i-am răspuns după un moment de ezitare, are mirosul mîlului din rîpa aceea. Ne cercetarăm picioarele și Ștef spuse: parcă-i smoală, cum ne-om curăța? Sînt leșinat de oboseală, hai să ne odihnim un pic. Și numai după ce ne-am așezat am văzut coliba. Meritul lui Horia... Mai întîi el, de data asta el. Mișcă circular mîinile prin aer, cu palmele deschise așa cum ștergi repezit un geam aburit. Meritul lui Horia! exclamă Ștef, deși eu aș fi putut exclama înaintea lui: Meritul lui Ștef. Am coborît în cîteva clipe. Era un loc ce ne aparținea. Un spațiu impalpabil, de nemăsurat și innatriculat. Decît eventual de noi. Într-un registru inexistent pentru oameni, pentru restul oamenilor. Vatra focului — așa cum o concepuse Ștef. Cîțiva tăciuni stinși, vreascuri carbonizate. Cenușa îți da senzația de încremenire. De multă vreme. N-o răscolise nimeni, nici un picior de cîine trecut întîmplător pe aici, nici vreo rotocoală de vînt, nici ploaia — căci cine știe de cîtă vreme nu mai plouase, bruma și roua ocolind cenușa și tăciunii. Tăciunii, niște probe inutile, niște adeverințe birocratice ale cenușii. Un loc văduvit pînă și de diafana suflare a naturii atotputernice în infinita ei variație. Un loc pregătit pentru putrezire, pentru un deșert, pentru uitarea definitivă peste care nici paianjenii n-ar mai catadicsi să-și întindă pînza. Mirosul se dizlocase din zona asta, cineva, ceva îl decupase împreună cu aerul, creînd un gol de clopot pneumatic. Doar privirea înainta trăgînd

după ea trupurile noastre — doi baloți sleiți de trudă, muiați de sudoare, cu ficații ferfeniță și plămînii în agonie.

Scara acoperea intrarea pe jumătate, lăsînd loc atît cît să te poți strecura unul, de unul singur, înăuntru. Mi-am recunoscut îndată cuțitul uitat pe Mucedu, acum înfipt în blana ușii. Ne-am strecurat înăuntru, totul îndemnîndu-te la precauție. În coltul din stînga, jos, sacul din plastic, cu cîteva pachete de biscuiți în el, o jumătate de pîine, o baterie de lanternă și paharul din plastic. Securea înfiptă în bîrnă, într-un cui lanterna atîrnînd, alături două prosoape și apoi un maieu. Și pușca de vînătoare vîrîtă în husa kaki. La gura cortului, de parcă fuseseră scoși în grabă și aruncați cît-colo, bascheții, acoperiți de mîl... Mîlul ciudat, prin care nu cu mult în urmă trecuserăm, mîlul cu reflexe albăstrii, minerale și încă neuscat, așa cum îl aveam și noi. Pantalonii lui George, aruncați neglijent alături, uzi și murdari pînă la genunchi... George, învelit cu pătura pînă la subsuori, strîns ghem, cu fața în direcția pădurii, aproape de foaia cortului, ascunsă în cetină. Ai musafiri, tipule, îi strigă Ștef chițcăind a rîs în felul lui obișnuit. Bucuros de oaspeți? Oare doarme? — l-am întrebat șoptit pe Ștef. Oare dormi? — l-a întrebat Ștef. Apoi ne-am lăsat pe vine dînd în lături foaia cortului. Ori te prefaci? adăugă Ștef strecurîndu-se înăuntru și prinzîndu-l de umăr mai întîi, după care îl întoarse pe spate. George avea ochii întredeschiși și fălcile încleștate, iar în gură (buzele ușor desprinse lăsînd să se vadă dinții) un rest de împletitură de paie. Ca dintr-o pălărie de paie. O pălărie de paie abia sfîșiată cu dinții... Monstrule! — șopti Ștef. Șoapta, ca un ecou gîtuit al țipătului dinăuntru.

— Monstrule — spuse Ștef aplecat asupra mea.

Față negricioasă, privire limpede și afectuoasă.

— Dormi în post, bre?!

Pălăria . . . — a fost primul gînd văzîndu-i pălăria de paie dată puțin pe ceafă, puțin pe-o ureche. Pălăria mea o așezase la gura rucsacului.

— Sus, monstruleț! Scularea! Hai să vezi și tu un soare frumos o dată în viața ta.

Acoperișul spart al colibei lăsa vederii un cer adînc curat, de un senin crud, ireal.

Ștef se aplecă din nou asupra mea, vesel și fremătînd de neastîmpăr.

— Gata, băiatule! S-a terminat cu zăpăceala de ieri. Nici urmă de ceață, cît vezi cu ochii. Și o dimineață . . . O di-mi-nea-ță fan-tas-ti-că, pe cuvîntul meu! Asta una la mînă. Mai-nainte am vrut să te trezesc da' mi-am zis să fac mai întîi o recunoaștere. Și ce crezi! La nici trei minute de aici se deschide o perspectivă jos cu pălăria! O vale largă, nu știu cum i-o fi zicînd, da' asta n-are importanță. Și ce crezi! La nici un kilometru în jos pe o pajiște, în pantă, un om cosește. Da, băiatule, un om. Un om. Și un cîine, tot aleargă printre brazde. Ei, ce zici?! Nu-i așa că-i formidabil?! Auzi, așa cum mă vezi, cum ajungem acolo, iau coasa și întorc și eu cîteva brazde. E clar? Să nu mă bîzîi cumva! E clar? Avem tot timpul să ajungem la Gheorghița să prindem trenul de dimineață. E clar?

Dînd să iasă, se aplecă pipăindu-și genunchiul.

— Îmi părea că mă doare. Nu, fii liniștit, pur și simplu mi s-a năzărit.

Începu să fluiere o melodie populară din al cărui text nu mai reținem decît începutul: „Tot așa mă bate gîndul . . .“

M-am ridicat moleșit, lăsînd lumina s-o cearnă pleoapele mijite . . .

Spre norocul meu, abia în apropierea Gheorghiței — satul se lăsa deja vederii, într-un abur cu irizări solare — Ștef mă cercetă mai cu luare aminte, i se părea că-mi lipsește ceva.

— Pălăria! — exclamă sacadat iar eu am jucat o mică scenă a uimirii și părerii de rău, foarte convingătoare, căci la rîndul lui mă asigură că de-i venea ideea ceva mai sus s-ar fi întors la colibă în locul meu, pentru mine adică.

O ascunsesem între urzicile din colibă. I-am cerut să ne continuăm drumul, era mai important ce urmează.

— Foaia verde de gălbează — făcu Ștef, ce urmează?

— Asta depinde de fiecare în parte.

— Chiar dacă vom fi încă împreună, călătorind cu trenul?

— Chiar. Dealtfel am să te rog să urcăm în vagoane diferite.

— Ce-ți veni? Te ține mult?

Să călătorești dimineața cu trenul... Singur, în picioare, pe culoar, la geamul deschis... Răcoare, lumina crudă, culori proaspete, mișcare și ticăitul roților. Și cînd e prea mult intervine oprirea oportună în stație; repaos, răgaz. Apoi de la început, cu sete potolită: gînduri înghețate de somn și refuzul de a le lua în seamă. Dar treptat, și inevitabil, înviorarea ființei tale, odată cu risipirea prospețimii dobîndită în timpul somnului prin furtul unei frînturi infime de neant.

20

Mi-a cerut, cu multe cuvinte de prisos, să ieșim împreună, să-l aștept să-și pună o haină pe el și să iasă cîteva minute, așa, ca într-o plimbare, ca și cum m-ar însoți pînă în centru. Și cum înserarea căzu cu liniște și blîndețe peste Dumbrăvița, găsi că nu-i strică să prelungească zăbava pe-afară, încît mă însoți o vreme spre casă, cît ținu aleea gării. Mîna stîngă o strecurasem de la început în buzunarul vestonului; durerea trecuse și speram ca sîngele să se fi încleiat în strînsoarea pumnului, speram ca pata să nu pătrundă înafara stofei.

La capătul aleii, înainte de a ne despărți, arătă cu brațul în urmă, peste umăr; gestul, neînsoțit și de mișcarea capului, era ciudat, semăna cu al celui care dorește să-ți atragă atenția asupra unei persoane, discret, fără a fi văzut de cel în cauză:

— Ai văzut cum arată aleea asta acum?...

Întrebarea nu cerea răspuns, fusese un mod de a întrerupe tăcerea, un mod de a începe o mărturisire:

— În timpul războiului obuzele au distrus în două locuri cîțiva castani, dar au fost semănați în locul lor tei și a rămas în continuare alee de castani. Au mai apărut și alte goluri de atunci, stricăciuni, furtuna aceea pe care cred că o ții minte și dumneata. Însă golurile au fost de fiecare dată umplute, cu tei, cu platani. Și aleea a rămas și este, nu? în continuare alee de castani. Vezi, copilul ăsta însă... George...

Scanned with OKEN Scanner

Sînt încredințat că n-a vrut să ajungă pînă aici, gîndul se luminase pe măsură ce-mi vorbea. N-a mai zis altceva, ne-am strîns mîinile și ne-am despărțit, grăbit, de parcă, grăbiți fiind, ne-am oprit o clipă să ne comunicăm o veste ce nu suferea amînare. Poate nu dorise să ne despărțim astfel; m-am obișnuit să cred că începe o vîrstă cînd despărțirile grăbite, intempestive, nu mai au nici o justificare, creînd o impresie de bizarerie și abuz. Să fi contat pe vreo inițiativă din partea mea? În ce mă privește, îmi cam pierdusem răbdarea. Încît am murmurat cuvintele ca o eliberare, ca o formulă de încheiere a unui ritual copleșitor de lung:

— O alee de castani cu goluri rămase goluri . . .

De undeva, de-aiurea, venea un miros de ars. De iască? de hîrtie? de zdrențe?, nu mai știu.

Îl căutasem acasă să-i dau fotografiile primite de la Ștef, ceea ce pentru mine echivala cu a-i comunica o veste rea. De aceea, după ce m-a primit, i-am spus mai întîi:

— Am la mine niște fotografii făcute în . . .

A fost de o mare inspirație să încep așa, fiindcă, tatăl lui, după ce a așteptat să continui și s-a convins că nu mai am cu ce, că nu mai pot, a dat din mîini a refuz, blînd, un refuz ce-l stînjenea:

— Nu, n-am nevoie, păstrează-le, nu are rost.

Dar a scos un album de familie. El îl rosfoia, întîrziind asupra paginii atîta cît socotea că mi-e destul să privesc fotografiile. Fără vreun comentariu, la rîndul meu, fără să-l întreb nimic. A scos apoi dintr-un scrin o cutie de carton din care a luat un teanc de fotografii, absolut la întîmplare, cît prinzi o dată, distrat, între degete, și mi le-a pus pe masă:

— Poate e vreuna care te interesează, alege-ți cîte poftești.

Am ales-o pe aceasta și cînd i-am arătat-o s-a mirat, aproape dezamăgit:

Scanned with OKEN Scanner

— Da? Bine, ia-o. E o fotografie nereușită. Nu mai reținem cine i-a făcut-o. Și nici cînd. Ia-o. Mă mir cum de-a rămas pînă acuma printre celelalte. Maică-sa obișnuia să le mai selecteze, să mai arunce din ele.

Nu l-am întrebat pe bătrîn, dar cred că George are aici cam 3—4 ani. M-a frapat expresia chipului. Îți face impresia, nu-i așa? că doar cu o clipă înainte de a se declanșa aparatul, el dăduse din umeri, nedumerit de cine știe ce întrebare. Dar această nedumerire capătă pregnanță, așa găsesc, datorită fundalului. Bustul copilului așa, în stînga, jos, apare mai degrabă ca un prim-plan întîmplător, ca și cum cadrul fotografiei părea destinat planului secund, acest perete zgrunțuros și pătat în dreptul căruia ar fi trebuit să se afle cineva, alături de micul George. Acest gol nejustificat de nimic, nici măcar de vreo intenție artistică a fotografului, dă o impresie de dezechilibru. Ea m-a urmărit și afară, în curte, asociată cu propria-mi nedumerire: mă foiam, nehotărît încă să plec. Și atunci tatăl lui George a întins brațul:

— Trandafirii lui...

N-aș fi crezut, nu mi-ar fi trecut prin minte că trandafirii, că șirurile de trandafiri de toate culorile, pe două rînduri în jurul curții, sînt, în întregime, cum se zice, opera lui George; asta însemnînd, după cum îmi explică tatăl său, că el i-a căutat prin pădure, i-a adus, i-a plantat, i-a altoit, i-a cultivat.

— Nu-mi vine să cred, zău! Prezența lor aici și mai ales îngrijirea lor am pus-o totdeauna pe seama dumneavoastră. Ce e mai firesc, nu-i așa? pentru un pensionar?

— E drept, cînd se stabilea prin țară, eu mă ocupam de ei, însă după instrucțiunile lui. Săptămînal trebuia să-i scriu despre trandafiri, și nu așa, ca despre sănătatea cuiva, adică cutare se simte bine și mai nu știu cum. O, nu-ți închipui...

Se întoarse cu tot trupul către mine, înclinînd capul spre umăr; poziția obișnuită a celui dispus să te asculte cu răbdare și plăcere pînă la capăt. În realitate mă privea pătrunzător, cumpănind dacă merit sau nu să mi se mărturisească.

— Prietenul acela al vostru . . .

— Ștef?

— Ștef. Este un om serios? Un om de caracter?

Un bărbat scund, pălărie vînătorească acoperind părul de un blond albit, deschise poarta de la intrare, tresări văzîndu-ne, ezită și se retrase un pas căutînd încruntat numărul de pe zid. Trînti poarta de fier și dispăru.

— Mai întîi ar trebui să delimităm înțelesul noțiunii de serios, de caracter și abia apoi v-aș . . .

— În ultimă instanță, prezintă încredere?

Eram pe cale să-i răspund în aceiași termeni: să vedem mai întîi ce . . . S-ar fi iscat un impas și bătrînul ar fi renunțat la ce începuse, încît m-am grăbit să încuviințez, și încă hotărît, categoric. Interesul lui pentru Șef mă interesa la rîndul meu — așa cum reacționezi cînd un anonim ți se adresează întrebîndu-te de o persoană foarte apropiată ție. I-am părut convingător, căci bătrînul continuă:

— Dealtfel e vorba de o nedumerire. Și nu privindu-l pe acest Ștef, ci pe . . . Delia.

— Delia? Nu înțeleg.

— Nu atît Delia . . . De George este vorba de fapt . . .

Indecizia lui nu-mi scurtă răbdarea.

— Acest Ștef, reluă bătrînul, a venit la mine cu o nedumerire. Și nu știu dacă s-a lecuit de ea, chestia e că m-am molipsit de ea. Și acuma . . .

Ceva se lumina în mintea sa, dar continuă tot șovăind:

— Acuma o să te văd contaminat de ea și pe dumneata și, ce-i mai prost, nici nu mai pot da înapoi.

Scanned with OKEN Scanner

Eram calm și răbdător. Îmi vîrîsem mîinile în buzunarele pantalonilor, depărtînd picioarele, ca un puști dispus de flecăreală.

— Vă ascult, vă ascult.

— A vrut să știe dacă pot bănui de ce într-o zi, acolo, pe muntele acela afurisit... de ce George i-a spus, lui: „Eu am ucis-o".

— Ca să vezi, am comentat într-o doară.

— Dumneata, Horia, poate știi răspunsul. Sau dacă nu...

Abia acum realizam că mi se cerea o dezlegare. Pînă aici cuvintele bătrînului nu avuseseră culoare. Într-o fracțiune de secundă le-am reluat mental, ecoul lor stăruind suficient ca să nu le pierd. Totuși i-am cerut să repete și fu rîndul lui să-și păstreze calmul și să fie el cel care pronunță un nume. Numele tău!...

Nedumerirea lui Ștef se transmisese tatălui lui George și ajunsese la mine în chip de mesaj: „Eu am ucis-o pe Delia!" Adică el! El?... La început mi-am spus că sînt aiureli de om bizar, l-aș fi jignit pe bătrîn cu o asemenea concluzie. Am încercat să-i brodez un răspuns, aducînd vorba despre metaforă, explicîndu-i ce este aceea o metaforă și cum se abuzează uneori de sensul figurat al cuvîntului. Nu credeam nimic din ce-i vorbeam, în realitate pîndeam ceva ce deja începuse subteran să se adune. Nu cred să fi priceput mare lucru tata lui George, nici n-a insistat, poate încetase să-l mai intereseze problema. Ne-am continuat plimbarea, nu, e nepotrivit spus plimbare, în fond o luaserăm de-a lungul rîndurilor de trandafiri, un pas, cel mult doi, apoi o oprire, bătrînul vorbindu-mi, ce? mai nimic nu reții, oricum nu în legătură cu George, ci despre trandafiri, dar cu o insistență — asta mi-a reținut atenția — de om care se străduiește să-ți abată atenția de la ceva ce se vede că te interesează în mod deosebit, spre stupoarea lui. Mă interesa într-adevăr

ceva, nu atît florile despre care altădată aș fi spus sau voi spune că sînt superbe, că au niște nuanțe nu știu cum și un parfum așa și pe dincolo; eu urmăream, cu un spor de emoție, lujerul plantei, spinii și acele urme de pe coajă, uneori greu de sesizat, unde mîna lui George a făcut să prindă altoiul. Iar în minutele în care bătrînul a intrat în casă ca să se schimbe și să facem o plimbare măcar pînă în centru, eu, Delia, am prins lujerul trandafirului din apropiere, întorcînd mai întîi capul — căci nu voiam să văd cîți ghimpi îmi vor intra în palmă sau cît de mari sînt, și am strîns palma, cu o poftă sălbatică de durere!

ÎNCEPUT DE EPILOG
(sugestie ultimă pentru o întîmplare ce refuză să se termine)

1

— Nu muți?

Ștef își întinse brațele, căscînd dinadins, se plictisise de-a binelea.

— E inutil, Horia — insistă, e inutil, foaie verde de trotil, pionul nu mai are nici o scăpare. Și nici nu dobîndești nimic în compensație, foaie verde de... Asta-mi amintește de inventarul de ieri de la „Menaj".

(... Totdeauna se ivea o stare de tensiune, dincolo de jocul propriu-zis al șahului. Așa cum ai obsesia că la orice colț de stradă e posibil să te pîndească cineva, aceeași persoană sau mereu alta, și nu neapărat pentru a-ți face rău, ci pentru a te speria. Nenumărate mutări George le executa somnolent, apatic, mașinal, apoi urma atacul. De cele mai multe ori, firește, putea fi anticipat și totuși crisparea așteptării se declanșa de fiecare dată. Momentul atacului se încărca deodată de o agresivitate ce se simțea aproape epidermic; George smulgea turnul sau nebunul de pe linia de fund a tablei și îl trecea pe deasupra figurilor, prin culoarul liber de pătrate, înfigîndu-l în apropierea piesei adverse care, de mult, nu mai avea scăpare. Impactul semăna cu aplicarea unei peceți pe verdictul capital iar brațul era asemeni unei feline desprinsă de locul crispării,

al pîndei. Febrilitatea privirii se stingea odată cu execuţia. Nu mai rămînea nici un semn din gestul abia încheiat . . .)

— Horia, hei! exclamă Ştef ridicîndu-se de la masă. Eu am renunţat. Cînd te apucă, noroc că nu te apucă des, singura soluţie e să te lase omu-n pace. Mă duc la bucătărie, i-am promis nevestii că-i spăl vasele . . . Uite, aici nu sînt sigur, nu m-am hotărît încă: *să* sau *să-i* spăl? Este o mică-mare diferenţă, nu? ca între ştampila primăriei şi coada vacii, nu?

2

Dădu sonorul ceva mai tare.

— Ar trebui să-l chemi pe Domy, butonul ăsta trebuie reparat, neapărat.

— Bine, dragă.

— N-ar trebui să-ţi iei halatul? E cam rece, să ştii.

Sonată de Brahms. La vioară, o femeie îmbrăcată în alb, rochie lungă, părul blond, agrafă de aur în păr, brăţară la mîna ce susţinea vioara în scurte mişcări, bruşte sau lente, nu lipsite de graţie. O femeie aproape vîrstnică. Chipul rigid ţinea ridurile într-o inflexiune învinsă doar din cînd în cînd de un rictus nesupravegheat al gurii. La pian, un bărbat în vîrstă, trăsăturile feţei compunînd o expresie severă, doar în răstimpuri, cînd cobora plecapele, lăsîndu-le mijite îndelung, peste chip plutea un abur de tristeţe. Concentrat, executa sobru şi economicos. Dincolo de pian, şezînd pe un scaun, o tînără, urmărind partitura; înaltă, subţire, ochi larg deschişi, scînteind de efortul concentrării. Ţinuta modestă, cuminte, o fustă lungă pînă la podea şi bluza albă, brodată. Un gît à la Modigliani, părul tăiat scurt,

o șuviță da să coboare pe frunte dar revenea la locul ei printr-un gest al capului, furiș, atît cît își putea permite, adică atît cît socotea că i se poate trece cu vederea fără nici un efort. Se ridica, așa cum nici n-ar fi existat acolo, să întoarcă foaia, revenind pe scaun cu aceeași economie de mișcări. Sta gata-gata să dispară, nu-și putea permite să fie nici frumoasă, nici senzuală, trebuia să existe doar privirea ei, iar privirea să existe doar pentru a urmări partitura, restul compunînd o mască ce oprea oportun vibrațiile sensibilității, semnele emoției.

Cît jinduiam după liniștea asta!

Mă bucur că ți-o pot oferi.

Cît de mult doream să mi se spună că sînt frumoasă, deși nu sînt.

O, ești!

Că sînt inteligentă.

Ești!

Că am gust în îmbrăcăminte, în coafură.

Ai.

Că trupul mi-e plin de miresme.

O, desigur, cotropitoare!

Că sînt o aristocrată a neamului femeiesc.

Desigur.

Du-mă în Deltă, să ne risipim în spațiile acelea miraculoase și pline de risc.

Vom merge.

Mi-ar place să fie toată a noastră, să nu văd pe nimeni, decît pe tine. Întinderi de stuf, văzduh de albastru curat și păsări. Și noi! Să pescuim, să lenevim în barcă, să ne perpelim la soare. Să facem dragoste în stufărișuri. Să mă arunci goală în cuiburi de pelican și acolo, peste ouăle făcute chisăliță...

Nebunatico!

Seara, în ceaun, să-ți pregătesc ciorbă de pește și tu să tragi din pipă stînd turcește. Toate mîncărurile mele vor fi delicioase.

Picante, extraordinare!

Scanned with OKEN Scanner

Fără îndoială . . .

Crainicul anunța programul următor.

— E cel care a fost coleg cu tine, nu?

— Da, în primii doi ani.

— Uite, are o cravată exact ca a ta.

— Da. Numai că nodul ar fi trebuit făcut puțin mai mic.

— Cred că ai dreptate. Eh, gusturile . . .

Începură să se deruleze primele imagini dintr-un reportaj despre cineclubul pionierilor din Cîmpulung Moldovenesc.

3

Ploua mărunt.

4

Ceața persista . . .

5

Muntele era încă departe.

Scanned with OKEN Scanner

Lector: MIRCEA OPRIȚĂ
Tehnoredactor: CONSTANTIN RUSU

Apărut: 1982. Bun de tipar: 19.XI.1982. Comanda nr.: 2270.
Coli de tipar: 13,25. Hîrtie: velină 70 g/mp. Format 70×100/32.

Tiparul executat sub comanda nr. 516
la Întreprinderea Poligrafică Cluj, Municipiul Cluj-Napoca
B-dul Lenin nr. 146
Republica Socialistă România

Scanned with OKEN Scanner

„. . . îi recunoașteți, nu? Onoe și Mitru călărind ciinele. E ciinele Crăciun. Știu cu precizie că George le-a făcut poza. Ne era foame și fiecare am scos cîte ceva, i-am poftit pe ciobani, ne-au spus că nu le e foame și ne-am așezat turcește în jurul merindelor. George da să se așeze dar a rămas cîteva clipe în picioare, meditativ. Bănuiam că e ceva în legătură cu mîncatul și i-am cerut să ne spună ce, și ne-a spus îndată cam așa: Era o lege în India, legea lui Manu. Potrivit ei, ție, Ștef, fiindcă mănînci cu fața spre răsărit, ți se va lungi viața. Tu, Horia, fiindcă stai cu fața către miazănoapte, vei cunoaște adevărul . . . Și cu restul cum rămîne? se interesă Ștef. Cel care mănîncă cu fața spre miazăzi, continuă George, va dobîndi gloria. Ștef: În sfîrșit, mă ții în emoții, în sfîrșit, ce-i cu apusul? Acela va ajunge la fericire. Aha! ripostă Ștef. Și tu ce-ți alegi, că bănui că de aceea încă nu te-ai hotărît să te așezi? George și-a pus bărbia în piept și timbrul vocii, care se voia neutru, nu putu ascunde o notă de tristețe: Nu e de ales."

EDITURA DACIA

Lei 8,25

Scanned with OKEN Scanner